Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVII Nr. 7717 | Miercuri 29 mai 1968 | 8 PAGINI — 40 BANI

VIZITA ÎN R.S.F. IUGOSLAVIA A DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI DE STAT ROMÂNE, CONDUSĂ DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

Începerea convorbirilor oficiale

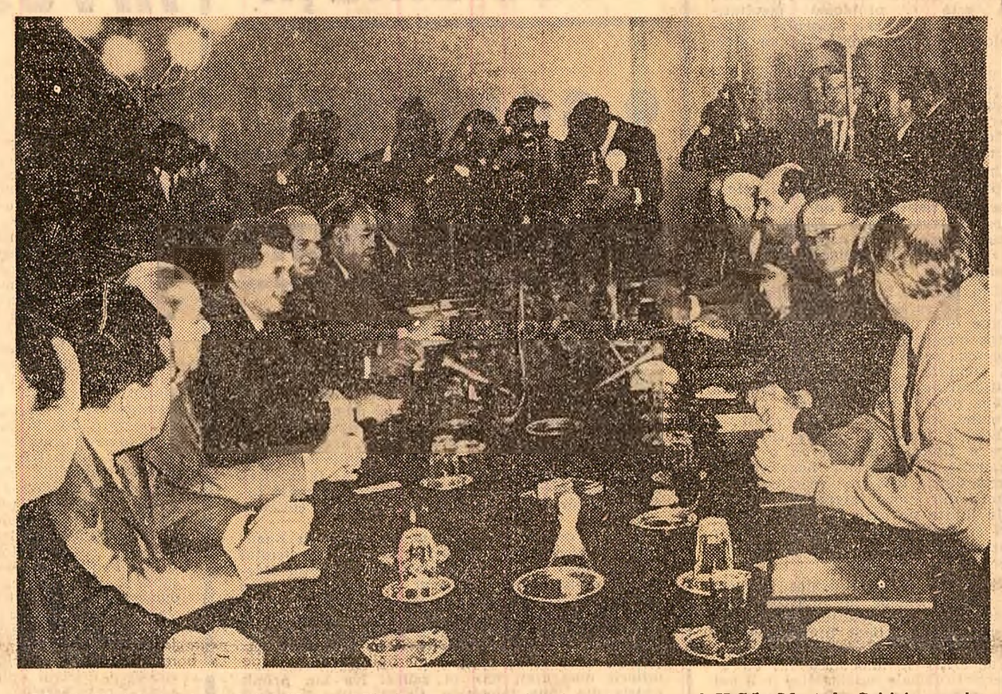

BELGRAD 28. — De la trimișii speciali Agerpres, S. Strujan și N Plopeanu:

Marți dimineața delegația de partid și de stat a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat, a sosit în cartierul Novi Beograd.

Oaspeții au fost însoțiți de Rato Dugonici, președintele Conferinței Federale a U.S.P.M.I., membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., Mustafa Șabici, membru al Vecei Executive Federale, membru al C.C. al U.C.I., Liubo Babici, consilier al secretarului de stat pentru afacerile externe, Iakșa Petrici, ambasadorul Iugoslaviei la București.

Așezat pe malul stîng al riului Sava, unde în urmă cu două decenii totul era o întindere pustie, cartierul Noul Belgrad, are azi aproape 100 000 locuitori. El impresionează prin clădirile sale moderne, printre care se află sediile monumentale ale Vecei Executive Federale și Comitetului Central al Uniunii Comuniștilor, cît și prin ansamblurile de blocuri de locuințe, complexe comerciale, edificii social-culturale, situate în mijlocul unor vaste spații verzi.

În această parte a orașului, cu care se mîndrește fiecare locuitor al Capitalei, un parc poartă numele semnificativ de „Parcul Prieteniei" deoarece, potrivit unei tradiții a Iugoslaviei socialiste, oaspeții cei mai de seamă ai țării sînt invitați să sădească în acest parc un pom al păcii care să amintească de vizita lor la Belgrad. În parc, oaspeții români au fost întîmpinați de Branko Pesici, președintele Skupștinei orașului Belgrad, Pero Kovocevici, președintele Skupștinei din Novi Beograd. Răspunzînd invitației gazdelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a sădit un tei, alături de pomii sădiți de alți șefi de state, care au vizitat R.S.F. Iugoslavia.

Apoi tovarășii Nicolae Ceaușescu și Ion Gheorghe Maurer au semnat în cartea de onoare.

Marți dimineața, în palatul Vecei Executive Federale, au început convorbirile oficiale între delegația Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, și delegația Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, condusă de tovarășul Iosip Broz Tito, președintele R.S.F. Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia.

Din partea română la convorbiri au participat tovarășii Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri, Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., Gheorghe Rădulescu, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, George Macovescu, prim adjunct al ministrului afacerilor externe, Aurel Mălnășan, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România la Belgrad.

Din partea iugoslavă, la convorbiri au participat tovarășii Mialko Todorovici, secretar al Comitetului Executiv al C.C. al U.C.I., membru al Consiliului Federației, Mika Spiliak, președintele Vecei Executive Federale, membru al Consiliului Federației, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., Petar Stambolici, președintele C.C. al U.C. din Serbia, membru al Consiliului Federației, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., Rato Dugonici, președintele Conferinței Federale a Uniunii Socialiste a poporului muncitor din Iugoslavia, membru al Consiliului Federației, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., Vladimir Popovici, membru al Consiliului Federației, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., secretar general al președintelui Republicii, Marko Nikezici, secretar de stat al afacerilor externe, membru al C.C. al U.C.I., Mustafa Șabici, membru al Vecei Executive Federale, membru al C.C. al U.C.I., Liubo Babici, consilier al secretarului de stat pentru afaceri externe, și Iakșa Petrici, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al R.S.F. Iugoslavia la București.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă cordială, prietenească.

La Voivodina

Marți la amiază delegația de partid și de stat a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care este întovărășit de soție, împreună cu tovarășul Iosip Broz Tito și soția au plecat din Belgrad într-o vizită în Voivodina.

Oaspeții au fost însoțiți de tovarășii Mialko Todorovici, secretar al Comitetului Executiv al C.C. al U.C.I., membru al Consiliului Federației, Rato Dugonici, președintele Conferinței Federale a U.S.P.M.I., membru al Consiliului Federației, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., Vladimir Popovici, membru al Consiliului Federației, membru al Prezidiului CC. al U.C.I., secretar general al președintelui Republicii, Stevan Doronski, secretar al Comitetului Executiv al U.C. din Serbia, și alte persoane oficiale.

La sosirea la Petrovaradin, membrii delegației au fost întîmpinați de Mirko Tepavaț, președintele Comitetului provincial al Uniunii Comuniștilor din Serbia pentru Voivodina, Ilia Raiacici, președintele Skupștinei Provinciei Autonome Voivodina, Stipan Marușici, președintele Vecei Executive a Provinciei Autonome Voivodina, și alți reprezentanți ai organelor provinciale și locale de partid și de stat.

Provincie autonomă în cadrul Republicii Socialiste Serbia, Voivodina, străbătută de Dunăre și de Tisa, constituie cea mai importantă regiune agricolă a Iugoslaviei, furnizînd aproape jumătate din producția agricolă a țării. Pămînturile deosebit de fertile ale Voivodinei sînt străbătute de ape cu o pantă foarte redusă, din care cauză suprafețe întinse sînt ocupate de mlaștini sau suferă de pe urma excesului de umiditate. În unii ani Dunărea și Tisa și afluenții lor provoacă grave inundații. Pentru evitarea lor și pentru sporirea recoltelor, în Voivodina au fost întreprinse vaste lucrări în cadrul sistemului hidrologic Dunăre—Tisa—Dunăre.

Oaspeții români au vizitat barajul și ecluzele din partea centrală a canalului Dunăre—Tisa—Dunăre. Directorul general al sistemului de hidroameliorații, Dragoliub Gvozdenaț, a prezentat în fața unei hărți planul general de construcții.

(Continuare în pag. a VII-a)

Recepție oferită de tovarășul Nicolae Ceaușescu

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, și soția, au oferit marți seara, în saloanele Hotelului Metropol din Belgrad, o recepție în onoarea președintelui Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, Iosip Broz Tito, și a soției.

La sosire, tovarășul Iosip Broz Tito și soția, Iovanka Broz, au fost întîmpinați de tovarășii Nicolae Ceaușescu, cu soția de membrii delegației române.

La intrarea în sală a tovarășilor Iosip Broz Tito și Nicolae Ceaușescu, a membrilor delegației române se intonează imnurile de stat ale Iugoslaviei și României, asistența aplaudă îndelung.

La recepție au luat parte membri ai Prezidiului și Comitetului Executiv al C.C. al U.C.I., membri ai Skupștinei și ai Vecei Executive Federale, membri ai C.C. al U.C.I., conducători ai instituțiilor centrale și ai organizațiilor obștești, generali și ofițeri superiori, oameni de știință, cultură și artă, ziariști.

Au participat, de asemenea, șefi ai misiunilor diplomatice și alți membri ai corpului diplomatic.

Recepția s-a desfășurat într-o atmosferă călduroasă.

PLECAREA DIN BELGRAD

Marți seara, delegația de partid și de stat a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a plecat din Belgrad cu un tren special spre Liubliana.

În gara principală din Belgrad, împodobită cu drapelele de stat ale României și Iugoslaviei, au venit pentru a conduce pe oaspeții români conducători de partid și de stat iugoslavi.

Erau prezenți șefi ai misiunilor diplomatice acreditați la Belgrad.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu cu soția și membrii delegației române sosesc la gară împreună cu tovarășul Iosip Broz Tito cu soția, cu tovarășii Mika Șpiliak, președintele Vecei Executive Federale, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., și alți înalți demnitari iugoslavi.

Pe străzile orașului, numeroși cetățeni ai Belgradului au salutat cordial pe oaspeții români.

Garda de onoare, aliniată pe peronul gării, prezintă onorul. Se intonează imnurile de stat ale României și Iugoslaviei.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășul Iosip Broz Tito, trec în revistă garda de onoare.

Membrii delegației române își iau rămas bun de la șefii misiunilor diplomatice, de la persoanele oficiale iugoslave, se salută cordial cu conducătorii iugoslavi.

La ora 23, (ora locală) trenul special a plecat spre Liubliana.

PLECAREA DELEGAȚIEI PARTIDULUI PROGRESIST AL OAMENILOR MUNCII DIN CIPRU (A.K.E.L.)

Marți la amiază a părăsit Capitala delegația Partidului Progresist al Oamenilor Muncii din Cipru (A.K.E.L.), care la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român a făcut o vizită în țara noastră.

Delegația a fost formată din tovarășii Andreas Fantis, secretar general adjunct al Partidului A.K.E.L., director al ziarului „Haravghi", conducătorul delegației, Kyriakos Hristu, membru al Biroului Politic, și Grigorios Spiru, membru al Comitetului Central al Partidului A.K.E.L.

La plecare, pe aeroportul Băneasa, delegația a fost condusă de tovarășii Chivu Stoica, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., Mihai Dalea, secretar al C.C. al P.C.R., Ghizela Vass și Bujor Sion, șefi de secție la C.C. al P.C.R., de activiști de partid.

(Agerpres)

ÎN ZIARUL DE AZI:

○ CULTUL „LATURII POZITIVE" A GÎNDIRII RETROGRADE ● RECOLTA DE FRUCTE ȘI STRUGURI DEPINDE DE AMPLOAREA IRIGAȚIILOR ȘI UDĂRILOR ÎN VII ȘI LIVEZI ● 130 de ani de la nașterea lui Nicolae Grigorescu — UN PISC AL MĂIESTRIEI NOASTRE ARTISTICE

Extinderea suprafețelor cultivate cu legume

În cooperativele agricole și întreprinderile agricole de stat se desfășoară noi acțiuni pentru sporirea suprafețelor cultivate cu legume și a producției, în vederea obținerii unor cantități mai mari decît cele prevăzute. Potrivit ultimelor date primite de Consiliul Superior al Agriculturii, au mai rămas de însămînțat cu legume tîrzii, în terenuri irigate, 22 000 ha în unitățile agricole socialiste, lucrare ce se desfășoară în prezent și care trebuie grabnic terminată. Pentru a se obține recolte mai mari, se vor cultiva succesiv, imediat după recoltarea legumelor timpurii, 40 000 ha îndeosebi cu tomate, varză și conopidă de toamnă, fasole păstăi, castraveți, diferite verdețuri, pentru care sînt asigurate semințele necesare.

În județele cu ponderea în cultura legumelor — Arad, Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Dolj, Ialomița, Ilfov, Olt, Prahova, Teleorman, Timiș și Tulcea — s-au cultivat pe terenuri neirigate 24 000 ha cu mazăre, fasole păstăi, ceapă, rădăcinoase, tomate, castraveți și varză de toamnă. Întrucît aceste suprafețe sînt în marea lor majoritate în județele afectate de secetă, iar producția lor a fost contractată, s-a stabilit să se cultive suplimentar cel puțin 20 000 ha în sisteme amenajate pentru irigat și cu surse sigure de apă. În acest scop, se identifică în prezent terenurile de pe care se recoltează mai devreme culturile de cîmp, pentru a fi cultivate apoi cu legume, se asigură semințele necesare și, totodată, se fac pregătiri pentru însămînțarea lor în condiții corespunzătoare.

(Agerpres)

EFICACITATEA MĂSURILOR DE ORGANIZARE ȘTIINȚIFICĂ A PRODUCȚIEI DEPINDE DE CONSECVENȚA CU CARE-ȘI CĂSESC APLICAREA

Convorbire cu ing. Ilie CÎȘU
secretar al Comitetului județean Prahova al P.C.R.

În întreprinderile județului Prahova, acțiunea de organizare științifică a producției și a muncii a intrat în acest an în faza concretă, de aplicare masivă a unor măsuri, a studiilor și analizelor tehnico-economice elaborate în unitățile industriale. Corespunzător acestui stadiu, intensității cu care se finalizează măsurile, rezultatele consemnate variază în diversele întreprinderi prahovene. Pe această temă am purtat recent o discuție cu ing. ILIE CÎȘU, secretar al Comitetului județean Prahova al P.C.R.

— Pe ansamblul unităților economice ale județului, în majoritatea întreprinderilor sînt tot mai vizibile roadele organizării științifice a producției și a muncii — ne-a relatat ing. Ilie Cîșu. Unități care de cînd se știu (exemplul întreprinderii miniere) înregistrau pierderi, acum lucrează cu beneficii. Altele — este cazul trustului de extracție țiței — au redus substanțial volumul dotărilor de la buget și fac eforturi, în continuare, pentru o maximă diminuare a acestora. **Cele mai multe însă își măresc beneficiile, aducîndu-și contribuția majoră la amplificarea acumulărilor bănești ale statului.** În acest sens aș vrea să relev rezultatele excelente pe care le-au obținut pînă acum Uzina de mecanică fină din Sinaia, rafinăria Brazi, Uzina mecanică Teleajen. Aici, spațiile productive, mașinile și utilajele, forța de muncă sînt mai bine folosite, cu randament mult sporit față de anul trecut. Nu e de neglijat faptul că **la ora actuală uzina din Sinaia, de pildă, realizează o producție valorică anuală pe mp uzinal de 16 000 lei, cînd în urmă cu un an și jumătate obținea doar 12 500 lei.**

— Care e totuși „secretul", dacă se poate spune așa, că unele uzine, rafinării și schele petroliere realizează efecte de mare valoare în urma organizării științifice a producției și a muncii, iar altele nu reușesc decît să... bată pasul pe loc?

— Nu-i ceva indescifrabil, ceva care să se descopere greu. Rezultatele mai bune sau mai slabe, obținute de o întreprindere sau alta, țin de felul în care se corelează vorba cu fapta. **Succesul constă în această necesitate extrem de simplă: de a nu pălăvrăgi în jurul anumitor măsuri, de a le aplica operativ, cu multă consecvență.** Cine nu știe că o idee, cît de genială ar fi ea, o documentare, cît de amplă și științifică ar fi, dacă se află continuu în sfera retoricii, a comentariilor sterile și nu se aplică în fapt, rezultatele nu au de unde să se obțină.

Ne oprim, de pildă, la o uzină mare, ca „1 Mai", cu ample și reale posibilități. Aici nu se cunoaște dacă vreun studiu întreprins a fost tradus în viață operativ, cu toată hotărîrea, și nu se știe nici ce eficiență economică s-ar fi obținut. Îmi amintesc că anul trecut, la această uzină s-a vorbit de aplicarea unei organizări superioare a transportului uzinal. Mult zgomot la început, apoi liniște deplină. Studiul a fost abandonat. Nu s-a aplicat, de asemenea, deloc studiul privind îmbunătățirea programării operative a fabricației sau cel ce se referă la prolectarea produselor noi și aplicarea tehnologiei de grup și de serie care așteaptă în... dosare din vara anului trecut. Aici se vorbește de mai bine de doi ani de zile de colosala eficiență a debitării centralizate a metalului. Dar numai vorbe. Practic nu s-a întreprins mai nimic nici în acest domeniu. Un referat de constatare remarcă faptul că **de la 1 iulie 1967 și pînă în martie 1968 nu s-a ținut nici o ședință a consiliului tehnic din uzină, care să avizeze studiile terminate de organizare științifică a producției și a muncii.**

— Socotiți că de această situație incredibilă se face vinovată numai conducerea uzinei, sau și forul tutelar, care are obligația să urmărească îndeaproape aplicarea studiilor de organizare științifică a producției și a muncii — mai ales că „1 Mai" este una din cele 12 întreprinderi-etalon din cadrul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini?

— Evident, nu se poate arunca întreaga vină doar pe conducerea uzinei. Noi am semnalat organului tutelar starea precară care stăruie aici și în alte privințe. Ajutorul ministerului este însă slab, ineficace și activitatea acestei uzine — în privința perfecționării organizării superioare a producției și a muncii, ca unitate „etalon" — continuă să rămînă scăzută. Socotesc că metoda de „ajutor" folosită în prezent de unii reprezentanți ai ministerului respectiv trebuie complet abandonată. Să vii în uzină în fugă, să... mustruluiești la modul general un ceas sau două conducerea ei și apoi să pleci nu înseamnă nicidecum sprijin.

Un anumit gen de formalism — sub masca falsului efort, a simulării unor măsuri, „eficiența" reieșind dintr-un calcul exagerat al cheltuielilor cu materii prime, materiale — se constată și în alte întreprinderi. Acum, la combinatul petrochimic, lucrurile merg mult mai bine ca în trecut. Și nu se pot trece cu vederea o serie de măsuri salutare, care au determinat atingerea parametrilor proiectați la majoritatea instalațiilor. Dar, așa cum spuneam, **se remarcă și cîntări de a se obține economii, umflînd costurile și cantitățile la energia electrică consumată, la aburi.** Pentru anul acesta, conducerea combinatului și-a fixat un consum de energie mai mare decît cel normal și cu tarife mai ridicate decît cele

(Continuare în pag. a III-a)

Telegramă

Excelenței Sale NICOLAE CEAUȘESCU
Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

BUCUREȘTI

Poporul Iordaniei mi se alătură în a exprima Excelenței Voastre sincere mulțumiri și gratitudinea noastră pentru amabilul dv. mesaj de felicitare cu ocazia aniversării zilei independenței Iordaniei, împreună cu cele mai bune urări pentru fericirea personală a Excelenței voastre și continua prosperitate a națiunii dv.

HUSSEIN IBN TALAL
Regele Iordaniei

ÎN PAGINA A V-A

OMUL FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU EL ÎNSUȘI...
— Stiluri de a conduce
— Lacrimile „de acid" ale unei mame...
— Cînd nu te vede nimeni...
— Evadarea

ÎN PAGINA A VI-A

SUNETUL — mesager și explorator
ancheta internațională a „Scînteii"

Unde se concentrează medicii specialiști?

ancheta medicală

În sălile de așteptare, pe culoarele policlinicii Ianculului din Capitală, cîteva persoane își așteaptă rîndul pentru a intra la medicul specialist. La policlinica Dimitrov, aceeași liniște, același calm. O atmosferă asemănătoare întîlnim și la noua policlinică Vitan, ca și în interiorul noii și maiestuoasei policlinici din Iași, la cele din Cluj, Timișoara etc. Dacă te mînă însă treburi la Tîrgu Jiu, Focșani sau Buzău, de pildă, vei observa că lumea care așteaptă umple pînă la refuz culoarele policlinicilor.

Este un lucru știut că numărul consultațiilor acordate de unitățile medico-sanitare a crescut considerabil, înființarea de noi policlinici, dispensare și circumscripții medicale, dotate cu posibilități complexe de investigație și terapeutică reflectă preocuparea constantă pentru acordarea unei cît mai bune și operative asistențe medicale, pentru apărarea sănătății publice. Și numărul cadrelor medicale, al specialiștilor cu o înaltă pregătire cunoaște aceeași curbă ascendentă. Atunci, de unde situațiile contradictorii amintite? Pentru a răspunde acestei întrebări trebuie să luăm în considerație o problemă esențială: sînt cadrele medicale utilizate în mod rațional în interiorul rețelei medico-sanitare? Poate pacientul, atunci cînd se îndreaptă spre medic, să-l găsească în policlinică pe specialistul de care are nevoie?

Dacă în unele orașe ca București, Cluj, Iași, Timișoara, Brașov, Sibiu, Pitești solicitantul poate fi sigur că va fi examinat de medicul specialist către care a fost îndrumat, în multe alte centre dorința sa va fi greu de realizat. Să exemplificăm: la policlinica din Petroșeni, specialistul care asigură serviciul O.R.L. acordă circa 40 de consultații cu tratamentele de rigoare, un chirurg circa 50 (și tratamente), un psihiatru, circa 30. În general, potrivit datelor furnizate de dr. **Valeriu Iliescu**, medicul șef al policlinicii, volumul consultațiilor ce revin unui medic specialist este dublu față de alte orașe. La policlinica Ianculului din București, numărul consultațiilor cotidiene, acordate de un medic specialist, nu trece de 24—26 în șapte ore, pe cînd la Buzău, Focșani, Tîrgu-Jiu, media consultațiilor depășește considerabil acest ritm. Mai mult chiar, numeroase specialități medicale sînt practic descoperite.

La ghișeul de informații al policlinicii din Buzău, la insistențele repetate ale unor pacienți, am auzit de multe ori răspunsul invariabil al funcționarei care era de serviciu după-amiaza: „Nu avem medic O. R. L.-ist după-amiază!" Aceleași lamentări și atunci cînd e vorba de specialistul neurolog: „Nu mai avem bonuri pentru astăzi. Avem un singur medic și nu poate face față!"... În această policlinică, servicii dintre cele mai solicitate, ca O.R.L., pediatrie, neurologie, stomatologie, laborator, radiologie etc., sînt descoperite.

Dr. **Neagu Popescu**, directorul spitalului unificat din Buzău, ne declară: „Fenomenul

George CUIBUȘ

(Continuare în pag. a II-a)

CULTUL „LATURII POZITIVE" A GÎNDIRII RETROGRADE

puncte de vedere

Dr. Nicolae GOGONEAȚĂ

Cultura noastră are vechi și bogate tradiții de gîndire socială și filozofică progresistă. Marii gînditori au fost întotdeauna promotorii ideilor înaintate ale ecopii lor. Cantemir s-a afirmat ca un mare umanist de tip renascentist ; democratul revoluționar Bălcescu a fost una dintre cele mai luminoase figuri europene în rîndul revoluționarilor de la 1848 ; Conta a îmbogățit gîndirea materialistă românească cu elemente dialectice și a fost un precursor al ideilor socialiste ; Gherea este cunoscut ca o personalitate remarcabilă a mișcării socialiste ; Xenopol eră nu numai un savant erudit, remarcat și apreciat peste hotare, ci și un mare patriot, promotor al ideii industrializării țării; Nicolae Iorga, Gusti, Negulescu, Ralea, Vianu, M. Florian ș.a. au dezvoltat concepții materialiste sau raționaliste, au elaborat sisteme filozofice originale, au adus contribuții în domeniul filozofiei culturii, esteticii sau sociologiei, afirmînd gîndirea românească în viața spirituală a popoarelor europene. Înaintașii au lăsat o moștenire de neprețuit generațiilor de azi, care pot beneficia de valorile create de ei. Avem obligația morală de a înmulți aceste valori. Pentru aceasta trebuie să le cunoaștem, să le redăm în lumina lor adevărată publicului larg.

Activitatea pe acest tărîm se desfășoară, după cum se știe, în mai multe direcții : publicarea de studii în reviste sau în volume colective, elaborarea unor monografii și a unor lucrări de sinteză, editarea de culegeri de texte alese din opera unor gînditori și, în sfîrșit, publicarea integrală a unor lucrări sau editarea operelor complete ale gînditorilor, însoțite de studii introductive, comentarii, note explicative etc.

La baza tuturor acestor forme concrete de valorificare a moștenirii filozofice trebuie să stea grija pentru depistarea și punerea în circulație a tot ce este valoros în gîndirea noastră națională, a creațiilor care alcătuiesc patrimoniul spiritual al poporului român. Corolarul acestui principiu îl constituie, în mod firesc, cerința de a evita lansarea în circuitul cultural a pseudovalorilor. Evident, într-o istorie științifică a filozofiei acest deziderat nu se realizează prin excluderea din cîmpul cercetării a concepțiilor idealiste, ci prin analiza lor critică, neomițînd a sublinia, unde este cazul, și meritele acelor gînditori idealiști care au ridicat probleme noi gîndirii (Lenin preciza, de pildă, că „Idealismul inteligent este mai aproape de materialismul inteligent, decît materialismul prost" — Caiete filozofice. E.S.P.L.P., 1965, p. 249).

În exegeza istorico-filozofică se înregistrează astăzi, după Congresul al IX-lea al partidului, o tendință vizibilă spre progrese calitative. Este îmbucurător că cercetătorii nu mai sînt satisfăcuți de modalitățile simplificatoare folosite în trecut, constînd în a aplica gînditorilor cercetați o etichetă generalizatoare, a formula caracterizări globale, judecăți de valoare fără un suport analitic, a prezenta date istorice netransfigurate de o înțelegere dialectică, înțelegere necesară pentru surprinderea articulațiilor sau contradicțiilor interne ale unei gîndiri. Practic, asemenea optici conduceau la concluzii nihiliste de ansamblu asupra valorilor culturii lăsate moștenire de înaintași.

Documentele partidului nostru au relevat cu pregnanță **necesitatea valorificării tradițiilor progresiste ale culturii noastre naționale, rolul deosebit de important al cultivării acestor tradiții în educarea patriotică a generațiilor tinere, în formarea unei concepții înaintate, umaniste, despre lume și viață.** Totodată, partidul a atras atenția asupra cerinței de a se **aborda critic istoria culturii, de a se prelua tot ceea ce constituie achiziție de valoare și de a se respinge, în același timp, din perspectiva concepției științifice marxiste, aspectele ideologice retrograde.** Procesul de valorificare impune în mod categoric discernămînt critic. Realitatea este că în multe opere din trecut se întîlnesc idei contradictorii, poziții oscilante care nu pot fi preluate global, fără un proces riguros de disociere analitică, de caracterizări nuanțate și obiective.

Subliniind sarcinile importante ce revin publicațiilor cultural-științifice în procesul stimulării creației culturală-artistice, inclusiv al valorificării moștenirii culturale, secretarul general al Comitetului Central al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia că este necesar ca acestea **„să militeze activ împotriva concepțiilor și influențelor idealiste, pentru promovarea concepției materialist-dialectice și istorice despre lume și viață..; dacă noi trebuie să facem loc în paginile presei noastre unei confruntări libere de păreri, aceasta nu înseamnă că trebuie să stăm pasivi față de ideile retrograde, că nu trebuie să militățm și să arătăm care este concepția noastră. Trebuie să înțelegem că dacă facem drum schimbului de păreri în știință, artă și literatură, în toate domeniile vieții sociale, trebuie să exprimăm cu putere și poziția noastră ideologică, filozofia noastră, principiile noastre politice, estetice, etice".**

Dar, din păcate, în unele studii sau articole simplificărilor negativiste din trecut le iau uneori locul simplificările apologetice, provenind și ele din absența analizei aprofundate și nuanțate a operei gînditorului comentat. Am vrea, de pildă, să ne oprim asupra unui articol de acest gen publicat, nu demult, în revista „Ramuri", în care V. Marcian elogia ca fiind deosebit de „actuale" ideile lui Nae Ionescu în logică.

Cei ce cunosc opera lui Nae Ionescu rămîn surprinși la lectura acestui articol, constatînd, pe de o parte, că autorul lui, forțînd lucrurile și renunțînd la principiile abordării critice a unei concepții filozofice, caută cu tot dinadinsul elemente pozitive în scrierile gînditorului trăirist, iar pe de altă parte ignorează total aspectele negative — în acest caz predominante — ale concepției în cauză. Confruntarea aprecierilor din articol cu opera lui Nae Ionescu duce la concluzia că autorul prezintă informații unilaterale, extrage în mod arbitrar citate din lucrările gînditorului, elogiază adevăruri banale, ce se întîlnesc de altfel în orice lucrare de logică, considerîndu-le „creații originale" ale gîndirii acestuia, apreciază în chip eronat drept pozitive teze infirmate de dezvoltarea științei — și toate acestea fără ca să scrie un singur rînd despre activitatea publicistică și politică fascistă a aceluiași gînditor.

În nota introductivă ce precede articolul propriu-zis, notă în care se vorbește despre „activitatea filozofică" desfășurată de Nae Ionescu „timp de douăzeci de ani", se amintește numai despre cursurile sale filozofice de la universitate, cu precizarea că... aceste cursuri au fost publicate ulterior de către elevii săi, întrucît N. Ionescu practica mai mult „filozofarea" decît filozofia. Nimic însă despre **natura ideologică** și **orientarea acestor cursuri!** În aceleași cursuri de „logică" pe care V. Marcian își propune să le valorifice, căutînd „idei actuale", „de o deosebită valoare", discipolii lui Nae Ionescu găsesau — mai aproape de adevăr — cu totul altceva: o filozofie mistică, irațională.

Este drept că autorul articolului din „Ramuri" admite, concesiv, în final, că poate ar fi fost necesar să se menționeze și limitele modului în care Nae Ionescu abordează problemele logicii, desele sale alunecări (? !) „într-un idealism declarat și ostentativ", dar s-a mulțumit cu... degajarea celei mai importante probleme **pozitive** din opera filozofului. Dar sînt oare **cu adevărat valoroase elementele semnalate ca atare** în articolul menționat ? Autorul elogiază, de pildă, concepția lui Nae Ionescu despre istoria logicii înțeleasă ca istorie a conceptului de logică. Apelînd la cursul lui Nae Ionescu, vom constata însă că, de fapt, acesta are o concepție antiistoristă asupra istoriei logicii, el căutînd a stabili **„tipuri"** de logică — **independente de timp — și nu istoria dezvoltării** acestei discipline, declarînd deschis : „Metodei hegeliene, de interpretare dinamică a istoriei, îi opunem prin urmare un punct de vedere esențial static". N. Ionescu respinge de plano interpretarea **cauzală** a istoriei logicii : „Eu v-am spus-o și altădată : n-am înțeles niciodată ce este cauzalitatea și n-am înțeles niciodată care este valoarea explicativă a cauzalității". Filozofului trăirist admite „numai forma metafizică a cauzalității".

Autorul articolului din „Ramuri" îi mai atribuie lui Nae Ionescu un merit ce ar consta în faptul că „nu încarcă domeniul logic cu o problematică extra-logică" : gînditorul trăirist consideră că problema adevărului cade... **în afara** domeniului logicii și anume în sfera teoriei cunoașterii. Dar tendințele actuale în logică **nu merg în direcția despărțirii logicii de teoria cunoașterii** — cum afirmă V. Marcian — ci, dimpotrivă, spre considerarea lor **în unitate** ce **ajunge pînă la identitate.** Despărțirea logicii de teoria cunoașterii are la Nae Ionescu **o semnificație precisă : este o încercare de a apăra filozofia sa mistică și subiectivistă de luminile raționaliste, antimistice, ale logicii.** În cursul său de logică, Nae Ionescu — răspunzînd celor ce văd o incompatibilitate între filozofia sa mistică și faptul că este profesor de logică — susține că problema dobîndirii cunoștințelor e deosebită de problema „mînuirii" lor, numai aceasta din urmă constituind obiectul logicii. Neputînd împăca gnoseologia sa mistică și subiectivistă cu logica, N. Ionescu restrînge domeniul acesteia din urmă : „Vrem să cunoaștem ; dar nu după „regulile elementare ale logicii" — scria ostentativ Nae Ionescu — ci după îndurarea lui Dumnezeu"...

În „Istoria logicii", N. Ionescu afirmă, definindu-și poziția, că o „filozofie științifică nu există", că filozofia e un lucru „eminamente subiectiv", „un fel de lirică", iar în cursul de metafizică admitea doar „filozofarea" — nu filozofia — declarînd-o „act de viață", „act de trăire" personală și incomunicabilă. Instalat în acest subiectivism extrem, părintele trăirismului susținea că filozofia nu reflectă realitatea, ci o „deformează". Cunoașterea, știința în genere, nu ar fi decît „mînuiri" ale realității „după necesități strict individuale", iar la baza cunoașterii filozofice ar sta... „trăirea mistică". N. Ionescu pretindea că în epoca contemporană ar exista „o suprapunere de rezultate ale misticii științei". El preconiza o filozofie românească axată pe mistică și principiul autorității.

La Nae Ionescu e vorba despre o **concepție obscurantistă nedeghizată, totalmente opusă concepției științifice despre lume, despre o concepție declarat subiectivistă și irațională** ce pornea de la teza unei pretinse opoziții între viață (care ar fi dominată de instincte) și rațiune, aceasta din urmă fiind repudiată în numele „trăirii" iraționale, ce „se poate lipsi de cultură" (!) (cum declară Nae Ionescu în „Istoria logicii").

Și nu e vorba, la reprezentantul trăirismului, numai despre o concepție filozofică, ci de o atitudine generală, de un activism politic agresiv. Astfel, în activitatea publicistică, N. Ionescu a combătut democrația în favoarea dictaturii de tip fascist, elogiind „regimul național-socialist" din Germania hitleristă. Ororile săvîrșite de Hitler nu erau, după N. Ionescu, „decît gesturile prin care o revoluție lichidează trecutul". În 1937 și-a exprimat adeziunea la mișcarea legionară, promovînd de altfel tot timpul în ziarul „Cuvîntul", pe care l-a condus, o politică virulent antimuncitorească, orientată spre fascism; practic, același profesor a acționat ca ideolog al mișcării legionare, scriind, alături de Corneliu Zelea-Codreanu, prefețe la cărți de propagandă legionară.

În a sa „Istorie a literaturii române", G. Călinescu îl caracteriza — încă din 1941 — pe Nae Ionescu drept un „sofist" care își pune „oportunismul" în termeni filozofici, un „cabotin" care mizează pe naivitatea cîrdurilor, dar evitînd să-și exprime ideile în lucrări, „evitînd sistematic lumina crudă a cărții". Arătînd că N. Ionescu preconiza „ratarea", „trăirea", „misticismul", „aventura", G. Călinescu sesiza pericolul social al ideologiei propagate de părintele trăirismului : „Adevărul este că Nae Ionescu nu construia un sistem, ci propaga o acțiune, al cărei program rămînea mereu în alb. Din teoria „trăirii" el scoate invitația la „aventură". G. Călinescu se referea la aventurismul fascist, războinic, la aventurismul legionar care preconiza „experiența" morții, spre a dezorienta tineretul și a-l atrage în acțiuni criminale antinaționale. În multiple rînduri omul de cultură democrat a blamat latura reacționară a ideologiei trăiriste, nefastul ei rol social.

Din punctul de vedere al **principiilor valorificării,** relevarea aspectelor negative ale unei gîndiri, nu este o problemă facultativă, la latitudinea autorului. Metodologia științifică marxistă **ne obligă** să procedăm obiectiv: nu avem dreptul să „degajăm" aspectele pozitive ale unei gîndiri, ignorînd tot ceea ce e negativ și chiar reacționar în concepția și activitatea filozofului respectiv. Cerința de a-l informa pe cititor asupra totalității principalelor aspecte ale unei concepții filozofice, de **a deosebi valoarea de nonvaloare, de a evidenția ceea ce este pozitiv și de a respinge ceea ce este negativ, reacționar,** apare ca **o obligație științifică elementară.**

Din păcate, în articolul din „Ramuri" la care ne-am referit nu se spune nici un cuvînt despre activitatea negativă, reacționară, a lui N. Ionescu, nu se dă o caracterizare cît de sumară a filozofiei lui mistice, iraționaliste, iar ceea ce se prezintă drept pozitiv constituie fie locuri comune, fie — cum am văzut — concepții idealiste menite să justifice o filozofie mistică cu o totală ignorare a aspectelor negative ale uneia dintre cele mai reacționare filozofii din epoca interbelică. Singurele limite pe care le admite autorul și despre care concede că s-ar putea vorbi ar fi numai unele... lunecări în idealism!

Scurta notă de revenire inserată în ultimul număr al revistei „Ramuri" nu poate justifica publicarea respectivului articol. Tendința de diminuare pînă la disparitie a spiritului critic și înlocuirea lui cu aprecieri globale apologetice nu pot fi compatibile cu spiritul științific în istoria filozofiei.

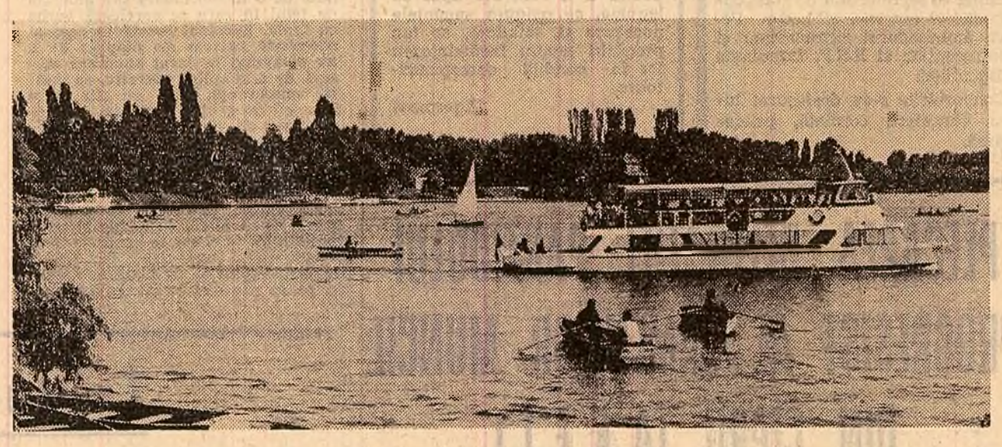

Pe lacul Herăstrău din Capitală

Foto : Agerpres

• reclamații • sesizări • răspunsuri

• Recent, postul telefonic nr. 54.21.17 a încetat să mai funcționeze. Cazul a fost semnalat imediat serviciului deranjamente al telefoanelor (02). Au trecut multe ore de la această reclamație, dar aparatul a continuat să rămînă mut. Au urmat alte numeroase reclamații la 02. „Aveți răbdare. S-a dat la verificare" — au răspuns, pe rînd, cei care au înregistrat reclamațiile (dacă într-adevăr le-au înregistrat) : supraveghetoarea nr. 53, operatoarea nr. 28, supraveghetoarea nr. 3, dispecerul de serviciu. De fapt, după cum am aflat ulterior, telefonul nu fusese deranjat, ci blocat în mod abuziv de către un salariat al telefoanelor, pentru că abonatul „n-a fost găsit acasă cînd s-a deplasat mecanicul pentru efectuarea unei lucrări de contorizare". Bineînțeles că n-a fost găsit acasă (nefiind, în nici un fel, anunțat), deoarece omul are servici. Cum califică M.P.T. aceste fapte abuzive și ce măsuri își propune să ia pentru a le înlătura ?

Alexandru STAMATE
București

• Fabricile noastre de zahăr folosesc pentru ambalarea zahărului cubic lăzi din lemn de brad. Acestea sînt întrebuințate numai o singură dată, după care — deși sînt în perfectă stare — nu mai pot fi valorificate în nici un fel ; fabricile de zahăr nu le mai primesc înapoi, deși ar mai putea fi folosite, iar alte întreprinderi nu le cumpără. În depozitul Icomcoop Cimpulung-Argeș stau, de ani de zile, imobilizate și supuse degradării, circa 7 000 de astfel de lăzi, al căror cost se ridică la peste 160 000 lei. Iată cum se irosește o mare cantitate de lemn de brad, a cărui valoare se ridică, pe întreaga economie, la cifre deloc neinsemnate. Este necesar ca Ministerul Industriei Alimentare și Ministerul Comerțului Interior să ajungă la o înțelegere în ce privește întrebuințarea acestor lăzi.

Ion DOBRESCU
Cimpulung-Argeș

• La 28 noiembrie anul trecut, redacția a trimis, pentru cercetări, Procuraturii municipiului București o sesizare privind unele nereguli săvîrșite de șeful depozitului nr. 20 anexă al întreprinderii „Combustibilul"-București. Era necesară efectuarea unei anchete penale. Deși au trecut șase luni de la trimiterea sesizării, nu am fost încunoștințați asupra modului de rezolvare. Cît timp este necesar pentru cercetarea unei sesizări cuprinzînd numeroase date concrete și nume de oameni, care pot înlesni, în bună măsură, ancheta? De altminteri, acesta nu este singurul exemplu de întîrziere a soluționării unor scrisori trimise instituției respective. Ar fi cazul ca și această instituție să acorde atenția cuvenită tuturor sesizărilor și reclamațiilor făcute de cetățeni.

• La 1 martie a.c., cînd m-am mutat în București, la copiii mei, am cerut în scris serviciului de prevederi sociale al municipiului Sighetul Marmației să-mi trimită dosarul de pensie la noua adresă din București. Am așteptat mult și bine, timp în care am făcut nenumărate drumuri la serviciul de prevederi sociale al sectorului V, dar dosarul n-a sosit. Am intervenit de mai multe ori (ultima dată la 22 aprilie) pentru urgentarea trimiterii dosarului, dar în zadar. Nu am primit pensia din luna februarie. Ce-ar spune tovarășii de la serviciul respectiv de prevederi sociale dacă li s-ar achita salariile, să zicem, chiar și numai cu • săptămînă-două întîrziere ?

Maria BURLACU
Str. Covasna 28, bloc E 1, sc. 3, ap. 47, sectorul V București

• Informăm pe această cale pe minora Șerbănescu C. Lucia, elevă, din Craiova, Calea București, blocul E, scara III, apartamentul nr. 19, care ne-a solicitat sprijinul pentru aflarea adresei tatălui său, că acesta (Șerbănescu Constantin) își are domiciliul flotant în comuna Ostra, județul Suceava. Susnumitul a fost obligat de tribunal să plătească lunar copilului său o pensie de întreținere de 250 de lei. Dar din 1966 a „uitat" de această obligație : și-a schimbat domiciliul, pentru a nu mai putea fi găsit și a lăsat întreaga grijă a întreținerii copilului pe seama mamei. Fapta sa avînd caracter penal, îi atragem atenția asupra consecințelor.

• Se împlinesc curînd doi ani de cînd solicităm continuu organelor D.R.T.A. să prelungească traseul autobuzului de pe ruta Caracal-Studina cale de încă 5 km pînă în comuna Brastavățu, care are peste 6 000 de locuitori. Poate izbutește direcția de resort din M.T.A.N.A. să-i facă să înțeleagă pe tovarășii de la autobaza Caracal că problema îmbunătățirii transportului în comun al cetățenilor este o obligație și nu un serviciu benevol.

Teodosie PREDEȚEANU
comuna Brastavățu, județul Olt

Unde se concentrează medicii specialiști?

(Urmare din pag. I)

menul ține atît de cauze obiective, cît și de cauze subiective. Întîi, avem un număr de cadre medicale trimise la specializare, prezente doar în scripte. După specializare, mulți nu mai revin în județ. Nu avem în prezent medic anestezist-reanimator în cadrul serviciului de chirurgie și maternitate. Specialistul pe care-l aveam a plecat din Buzău în 1964. Cu toate insistențele noastre, nu am primit altul. Al doilea : cauzele subiective se referă la faptul că unii medici preferă spitalul policlinicii. Aici ritmul de activitate este mai comod...". Aceeași opinie ne-a fost împărtășită și de dr. **O. Lazarovici,** medicul șef al policlinicii din Focșani, ca și de alți medici de policlinică din Tîrgu-Jiu, Petroșeni, Cluj, Timișoara.

Cum s-ar putea remedia această stare de lucruri ? — i-am întrebat pe cîțiva dintre participanții la anchetă. „Actualele normative organizatorice ale Ministerului Sănătății îngreunează munca medicului din policlinici — este de părere dr. **Mircea Burlacu,** inspector la Direcția sanitară a județului Vrancea. Majoritatea policlinicilor din noile centre județene cuprind atît populația din oraș, cît și pe cea de pe cuprinsul județului ; or, normativele ministerului, depășite astăzi, se referă doar la populația urbană. În felul acesta, însăși încadrarea unităților respective este, de la bun început, nefirească".

Multe din cadrele medicale ne-au arătat, cu date concrete, disproporția flagrantă care există între volumul de muncă din spitale și cel din policlinici. Ele se pronunță pentru o rotație permanentă a medicilor specialiști din policlinici în spitale și invers, ceea ce le-ar da posibilitatea unor noi experiențe, mijlocindu-le în mod concret contactul cu pacienții. O asemenea rotație a fost aprobată de Ministerul Sănătății, dar practic nu se aplică decît în puține locuri. Se pot găsi și forme de înlocuire temporară a cadrelor trimise la specializare — cu condiția ca ele să revină.

„Avem un număr de medici care urmează în prezent cursurile de secundariat. Nu avem însă certitudinea că se vor reîntoarce în județ" — ne-a spus și dr. Mircea Burlacu.

Cele spuse mai sus exprimă o realitate : mulți medici, deveniți specialiști, reușesc mai totdeauna „să se aranjeze" în marile centre universitare. De aici, consecințele menționate la începutul acestui articol. „Firește, e mai comod să lucrezi într-un mare spital, să te bucuri de sfatul profesorului în fiecare zi ! — ne-au spus cîțiva medici din Buzău. De asemenea, să activezi într-o policlinică mare, dintr-un centru cu vechi tradiții ; sînt aspirații legitime. În centrele universitare, fondul de informații medicale aflat la dispoziția specialiștilor este infinit mai mare decît într-un oraș unde nu există o bibliotecă cu cele mai proaspete noutăți. Această lacună este însă remediabilă".

Cultivarea unei optici egoiste cu privire la rolul medicului în societatea noastră nu poate decît să dăuneze atît acestuia, cît și colectivității. Marii precursori în medicină, ca și în alte domenii ale științei, nu au avut la îndemînă vaste laboratoare și clinici moderne. Pasiunea a fost aceea care le-a luminat drumul reușitei. Ei au acționat uneori în cele mai pierdute colțuri de țară. Mai e nevoie oare să repetăm aici exemple notorii de dăruire și pasiune? Problema comportă desigur o discuție etică, dar și măsuri organizatorice, menite să faciliteze dialogul medic-pacient, să-l ajute pe acesta din urmă să găsească, atunci cînd are nevoie, specialistul care să-i grăbească însănătoșirea.

Pentru lămurirea acestei stări de lucruri, am solicitat și părerea unor cadre din Ministerul Sănătății. Dr. **D. Tănăsel,** directorul Direcției sanitare de bază" — ne-a spus interlocutorul nostru.

Ministerul Sănătății, deși avea un cuvînt de spus, ba chiar principalul cuvînt în această problemă, s-a rezumat la întocmirea unor voluminoase studii și rapoarte.

Pe teren am întîlnit și alte deficiențe datorate unor cauze locale. Să luăm cazul medicilor chemați să efectueze diverse examinări în cadrul centrelor militare. Aceștia prestează un impresionant număr de ore în aceste centre, în detrimentul bunei deserviri a populației. Ne întrebăm atunci cu ce se mai ocupă medicii militari ? Activitatea acestora se limitează doar la spitale ? În orice caz, ar fi bine ca aceste detașări de medici să se facă, după cum opinează și ministerul, după orele de program din policlinică și retribuite conform normelor în vigoare.

În vederea unei mai raționale utilizări a forțelor medicale existente, mulți dintre interlocutorii noștri au fost de părere că este necesar ca ministerul să stabilească un număr fix de posturi pe unitate (spital, policlinică, circumscripție, etc.), în funcție de populație. Am auzit și opinii potrivit cărora ar fi binevenită o reducere a actualelor specialități la strictul necesar, în timp ce concursurile pentru ocuparea posturilor vacante să rămînă, ca formă obligatorie, doar în centrele mari. Aceasta ar facilita accesul tinerilor medici în noile centre. De asemenea, organele locale și în special organizatorii de sănătate din județe, direcțiile sanitare să manifeste o preocupare sporită pentru crearea de condiții optime tinerilor medici. În fine, o redistribuire a forțelor medicale, mai curînd o transmutare echitabilă a acestor forțe la scara județului și a țării ar avea ca efect lichidarea anomaliilor citate mai sus.

Valorificarea patrimoniului turistic impune amplasarea rațională a investițiilor

Valorificarea unui obiectiv sau a unei baze turistice nu se poate concepe izolat, ci numai în strînsă corelare cu rețeaua de obiective și baze din întreaga zonă în care se situează, și chiar din zonele învecinate. Pe lîngă aceasta, activitatea turistică este condiționată de realizarea unor investiții și de desfășurarea unor activități ale altor ramuri ale economiei, fără de care turismul ar fi lipsit de infrastructură. Mă refer în primul rînd la construcția de drumuri și de aeroporturi. Multe obiective din planul de investiții al turismului au o durată de exploatare anuală influențată de caracterul mai mult sau mai puțin sezonier al acestei activități, ceea ce face ca determinarea eficienței investițiilor turistice să fie mai complexă decît a investițiilor similare de folosință general-economică. Pentru toate aceste motive, consider că fundamentarea planului de investiții turistice, în afara cîtorva aspecte de ordin teoretic, trebuie să se refere la aspecte concrete, specifice fiecărui obiectiv ; amplasarea bazelor turistice nu se poate face pe considerente izolate, locale, ci numai în urma unor studii detaliate de sistematizare teritorială turistică, în care să se evidențieze interdependența ansamblului de investiții menit să pună în valoare în mod eficient potențialul turistic. Asemenea studii au fost realizate în ultimii ani de către Comitetul de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare, prin sectorul de specialitate din I.S.C.A.S., pentru zonele turistice Moldova de Nord, Valea Bistriței, zona Padiș din munții Bihorului, Valea Prahovei, Poiana Brașov, zonele turistice hunedorene, etc. La fel, D.S.A.P.C.-Constanța a elaborat studiul de sistematizare turistică a litoralului și a Deltei Dunării, D.S.A.P.C.-Timișoara — studiul zonei Porților de Fier, D.S.A.P.C.-Galați — al zonei Vrancea, D.S.A.P.C.-Ploiești a studiat dotările comerciale și pentru turism din Valea Prahovei.

Iată deci o zestre bogată la dispoziția O.N.T. Două întrebări se nasc însă în fața acestei înșiruiri : sînt studiile enumerate suficiente pentru a servi la fundamentarea științifică a planului de investiții pe perioada 1971—1975, a cărui valoare va depăși desigur cele 3 miliarde lei din actualul cincinal ? Și în ce măsură sînt folosite efectiv aceste studii pentru stabilirea concretă a amplasamentelor, capacităților, pentru corelarea investițiilor ?

Răspunsul la prima întrebare nu poate fi, după părerea mea, decît negativ. Oricît de valoroase ar fi asemenea studii ale unor zone izolate, cît timp nu se întocmește un studiu de sinteză pentru întregul teritoriu al țării, pentru întreaga rețea turistică, nu se poate admite ca pe baza lor să se opereze cheltuieli de miliarde. Necesitatea unui asemenea studiu a mai fost ridicată în coloanele presei, încă din anul 1965, dar el n-a fost realizat pînă în prezent. În anul 1967, I.S.C.A.S. a rezervat o capacitate de proiectare pentru o parte a acestui studiu, cea referitoare la dezvoltarea rețelei hoteliere în orașele țării, dar pînă la urmă O.N.T. a renunțat.

Nici la a doua întrebare răspunsul nu mi se pare complet satisfăcător. Să explic : pentru valorificarea turistică a zonelor Valea Prahovei și Poiana Brașov, O.N.T. a inițiat, cu ajutorul unui cotidian, o anchetă publică. Răspunsurile publicate pînă în prezent confirmă interesul turiștilor pentru dezvoltarea amenajărilor în aceste zone. Consider însă că, înainte de a se cerceta opiniile cetățenilor, în calitate de turiști, ar fi fost poate mai bine să se analizeze cele 3 studii existente pentru aceste zone, elaborate două de I.S.C.A.S. și unul de D.S.A.P.C.-Ploiești, să se utilizeze aceste studii pentru elaborarea unei sinteze care să constituie o bază de discuție, o schemă de îmbunătățit și completat prin ancheta publică.

Un alt exemplu îl constituie studiul pentru sistematizarea turistică a zonei Porților de Fier. Aici, în anii 1971—1972, actuala colonie a lucrătorilor santierului din Valea Jidoștița va deveni o importantă bază turistică, cu o capacitate de cazare de circa 800 de locuri. O capacitate atît de mare nu va putea fi valorificată în condiții de eficiență economică satisfăcătoare decît dacă se va reuși să se imprime acestei baze nu un caracter de tranzit, ci un caracter de sejur. Aceasta se va putea asigura numai prin amenajarea turistică complexă a zonei Porților de Fier, în care se cuprind sălbateca spintecătură în stîncă a Cazanelor Dunării, Valea Cernei cu stațiunea Băile Herculane și peisajul de o rară spectaculozitate din lungul său, misterioasa peșteră Topolnița cu galeriile de peste 11 km, monumentele arheologice din epoca romană de la Turnu Severin și, în izbitor contrast cu acestea, barajul și lacul puternicei hidrocentrale în curs de construcție — realizare a tehnicii noastre actuale, care ne umple de mîndrie. Studiul pentru sistematizarea turistică a acestei zone, elaborat încă din anul 1966, ar trebui avizat, completat, supus aprobării, iar apoi prevederile respective incluse în planurile de investiții pe anii 1969—1971 ale beneficiarilor respectivi. Iată principalele lucrări, a căror proiectare și execuție ar trebui, în acest scop, terminate pînă în anul 1971 : modernizarea drumului pe Valea Cernei și dotarea lui cu mici baze turistice, construirea unui restaurant la Băile Herculane și a unui teleferic pe Domogled, refacerea drumului prin Cazane, construirea unui teleferic cu scaune la Sucarul Mare, reamenajarea mușeului din Turnu Severin, modernizarea drumului pînă la peștera Topolnița, amenajarea pentru vizitare și electrificarea acestei peșteri, amenajarea muzeului în aer liber din insula Simian și a punctului de frontieră de la Baraj. Lista desfășurată de mare a acestor lucrări mă face să cred că ar fi foarte utilă o definitivare mai rapidă a studiului, pentru ca fiecare beneficiar să-și cunoască sarcinile și să le poată realiza în cadrul aceluiași termen final. Altminteri, cele 800 de locuri cît vor exista în Valea Jidoștiței riscă să nu aibă o rentabilitate corespunzătoare pentru că au fost realizate izolat. Situația nu mi se pare mai simplă nici în ceea ce privește Delta Dunării, zona mînăstirilor bucovinene, zona cetăților dacice, zona Padiș și nici chiar în arhicunoscuta Poiană a Brașovului.

Țara noastră are un bogat patrimoniu de valori turistice de prim rang, răspîndite pe întreg teritoriul său. Pentru valorificarea lor mai este foarte mult de făcut, căci turismul nostru se află de-abia la începutul activității sale. Această situație prezintă însă și un avantaj, pentru că permite să se realizeze o mobilare turistică modernă a teritoriului. Lărgirea seriei studiilor turistice și utilizarea lor ca instrument concret de fundamentare a planificării dezvoltării turistice vor permite realizarea unei eficiențe economice ridicate, vor evita investițiile greșite, care să poarte tarele nerentabilității pe întreaga lor durată de viață, de 50—60 ani. Contribuția activă a maselor largi de turiști la găsirea soluțiilor optime este oricînd asigurată dacă O.N.T. va publica sintezele studiilor, atît pentru sistematizarea turistică a diferitelor zone, cît și pentru rețeaua turistică a întregii țări, supunîndu-le discuției publice.

Ing. Alexandru BORZA
membru în biroul Federației române de turism-alpinism

pagina economică

DE CE NU SÎNT SANCŢIONAŢI RISIPITORII INCORIGIBILI DE PE ŞANTIERE?

A devenit un adevăr axiomatic al zilelor noastre că proba fidelă de bun organizator şi gospodar al oricărei întreprinderi este dată de rezultatele nemijlocite ale activităţii economice. În unităţile din sectorul de construcţii, unde cheltuielile materiale au o pondere importantă în valoarea lucrărilor de investiţii, este limpede că un asemenea calificativ nu poate fi acordat decît acelora care au permanent în vedere utilizarea cu înalt spirit gospodăresc a tuturor resurselor de materiale de construcţii.

Dintr-un control efectuat recent de organele Ministerului Finanţelor, la un număr de 43 şantiere de construcţii industriale şi social-culturale, a rezultat că, în nu puţine cazuri, depozitarea materialelor se face fără suficient simţ de răspundere, acestea fiind răspîndite de obicei pe întreaga suprafaţă a şantierelor, asvîrlite unele peste altele, neasigurate contra intemperiilor sau manipulate fără respectarea celor mai elementare norme de conservare a lor. Exemplele sînt numeroase. Ne oprim însă doar la cîteva care demonstrează o condamnabilă neglijenţă în gospodărirea materialelor de construcţie, o eronată înţelegere a răspunderii mari care revine cadrelor de pe şantiere în utilizarea valorilor materiale.

La şantierul din Bonţida, aparţinînd de Întreprinderea nr. 9 construcţii-montaj Cluj a Ministerului Industriei Construcţiilor, o cantitate de 2 500 mc argilă expandată, în valoare de 125 000 lei, a fost depozitată — mai bine zis aruncată — cu cîteva luni în urmă, pe ambele părţi ale rampei de cale ferată. Din această cantitate, o bună parte s-a amestecat apoi cu impurităţi şi a fost presată în pămînt de autovehicule. Şi pentru ca pagubele să fie amplificate, nu cu mult timp în urmă peste argila expandată s-au aruncat într-o mare neorînduială 15 tone fier-beton, 32 000 mp carton asfaltat, 12 000 kg clei urelit şi diferite alte materiale. În asemenea condiţii, nu este de mirare că această întreprindere continuă să lucreze cu pierderi planificate.

S-a vorbit, în ultimele luni, despre o vizibilă „foame" de cărămidă pe anumite şantiere de construcţii. Neîndoielnic, la aceasta s-a ajuns şi datorită unei insuficiente corelări a necesităţilor cu disponibilităţile fabricilor de cărămidă. Nu se poate totuşi trece cu vederea că o apreciabilă parte din producţia de cărămidă nu ajunge să fie utilizată pe şantiere, ea fiind sfărîmată în timpul încărcărilor şi descărcărilor neglijente, depozitării ei necorespunzătoare. **Pierderile ajung în unele cazuri la 10—15 la sută din cantităţile aprovizionate pe şantiere, încărcînd inutil costul lucrărilor de construcţie.** Cantităţi mari de cărămidă sfărîmată pot fi văzute la punctele de lucru ale trustului de construcţii Bacău. Numai pe 10 şantiere, aparţinînd acestui trust, precum şi Ministerului Industriei Metalurgice, s-au identificat în cursul analizei amintite peste 320 000 bucăţi cărămizi sparte sau distruse datorită nerespectării condiţiilor de manipulare şi depozitare prevăzute prin standardele de stat.

O atare situaţie este alimentată de concepţia unor conduceri de întreprinderi de construcţii care motivează că, din cauza volumului mare de manipulări pe şantiere şi primirii în unele perioade a unor cantităţi masive de cărămidă transportate pe calea ferată, aceste pierderi sînt inerente. Risipa de cărămidă este favorizată totodată şi de cotele mult prea largi de deteriorări admise, în care întreprinderile se încadrează cu uşurinţă. Este limpede că procentul ridicat de pierderi „legale" nu mobilizează în suficientă măsură unităţile în gospodărirea cu simţ de răspundere a cărămizilor şi a altor materiale pe şantiere, el constituind de fapt un paravan pentru irosirea unor mari resurse materiale. **De aceea, considerăm necesar ca C.S.C.A.S. şi Ministerul Industriei Construcţiilor să revadă şi să îmbunătăţească actualele normative în acest domeniu, aşa fel ca ele să corespundă condiţiilor tehnice şi organizatorice create unităţilor de construcţii.**

Din analiza întreprinsă de organele de control şi revizie ale Ministerului Finanţelor s-au desprins, de asemenea, diferite neajunsuri în gospodărirea cimentului. Pe baza sondajelor făcute pe 14 şantiere, aparţinînd Ministerului Industriei Construcţiilor, Ministerului Energiei Electrice şi Ministerului Industriei Construcţiilor de Maşini, s-a stabilit că în momentul respectiv o cantitate de aproape 3 000 tone ciment era depozitată şi conservată fără respectarea prevederilor în vigoare ; depozitarea era făcută direct pe pămînt sub cerul liber, în barăci sau în magazii nepuse la punct, din care cauză 680 tone ciment s-au şi degradat. La întreprinderea construcţii-montaj nr. 13 Timişoara — şantierul Bîrda, de exemplu, existau la data controlului 3 silozuri metalice cu o capacitate de 240 tone, care nu au fost montate, deşi au fost procurate de anul trecut; în acest timp, pe şantierul respectiv şi pe alte şantiere ale întreprinderii amintite s-au depreciat din cauza depozitării în spaţii improprii 252 tone ciment.

Ceea ce se cuvine subliniat este că nu toate întreprinderile de construcţii acordă atenţia cuvenită amenajării din vreme, pe şantierele noi, a unor spaţii de depozitare corespunzătoare pentru ciment şi alte materiale uşor degradabile, deşi sînt prevăzute fonduri de organizare în acest scop. Se menţine pe multe şantiere o stare de provizorat în organizarea depozitelor, în sensul că pentru unele materiale de masă, ca prefabricate din beton, var, bitum, cărămidă, fier-beton, spaţiile de depozitare nici măcar nu sînt închise şi păzite, iar pentru altele acestea oferă condiţii neprielnice conservării materialelor. Pe alocuri risipa de materiale de construcţie este înlesnită adeseori de lipsa unei evidenţe clare, precise, privind necesităţile şantierelor, stocurile existente şi consumul de materiale la diferite obiective de investiţii. Iată de ce este oportun ca **forurile de resort din ministere şi conducerile întreprinderilor de construcţii să ia măsuri pentru întărirea evidenţei şi controlului în domeniul gospodăririi şi utilizării materialelor, pentru precizarea clară a responsabilităţii cadrelor de pe şantiere în caz de distrugere şi irosire a anumitor materiale de construcţii.**

Poate că în asemenea cazuri de desconsiderare şi bagatelizare a unor probleme atît de importante cum este cea de faţă nici nu ar mai fi nevoie să se scrie articole. Au fost publicate pînă acum foarte multe articole despre fonduri materiale imense risipite, despre factori de răspundere, care nu-şi fac datoria, din neputinţă sau comoditate, dar care împrăştie cu dărnicie în stînga şi dreapta angajamente, dau asigurări, trimit peste tot, inclusiv ziarelor, rezultatele proceselor verbale ale „şedinţelor de analiză" sau motivările obiective ale „lipsurilor". Economia naţională nu mai are nevoie de motivări şi justificări. Ne-am plictisit de ele. De ce să ne limităm doar la a-i critica, chiar dacă este „publicistic" sau să facem emisiuni la televiziune pe contul indolenţilor înveteraţi, cînd ei pot, şi trebuie să fie puşi să plătească pînă la ultimul leu tot ce au risipit sau să fie daţi afară din posturile pe care le deţin. Pe bună dreptate opinia publică se întreabă : de ce nu se deferă justiţiei asemenea distrugători ai avutului obştesc ?

Nu se poate trage de aici concluzia că absolut pe toate şantierele de construcţii există deficienţe de genul celor semnalate mai sus. În multe locuri, conducerile unităţilor de construcţii, organizaţiile de partid au întronat o disciplină fermă în folosirea materialelor de construcţie, în transportul, depozitarea şi păstrarea lor. Bunăoară, pe şantierul nr. 616 Corabia al Întreprinderii nr. 6 construcţii Craiova, pe şantierul nr. 2 Săvineşti al I.S.C.M. din oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, pe şantierele de la Uzina de aluminiu Slatina, C.E.T. Craiova şi din alte locuri se respectă întocmai instrucţiunile legale privind recepţia, depozitarea şi manipularea materialelor, acestea fiind păstrate şi utilizate cu grija omului gospodar şi econom cu bunurile materiale ale societăţii. Aceste exemple ne îndeamnă să sugerăm organelor tutelare ale unităţilor de construcţii **să găsească modalităţile cele mai potrivite şi eficace pentru extinderea experienţei pozitive în gospodărirea materialelor.** Totodată, ele trebuie să ia neîntîrziat măsuri pentru eliminarea neajunsurilor care favorizează risipa, promovînd pe şantiere cu mai mult curaj metodele oferite de tehnica modernă pentru transportul şi depozitarea materialelor.

Nicolae HÎRŞU
controlor revizor general adjunct în Ministerul Finanţelor

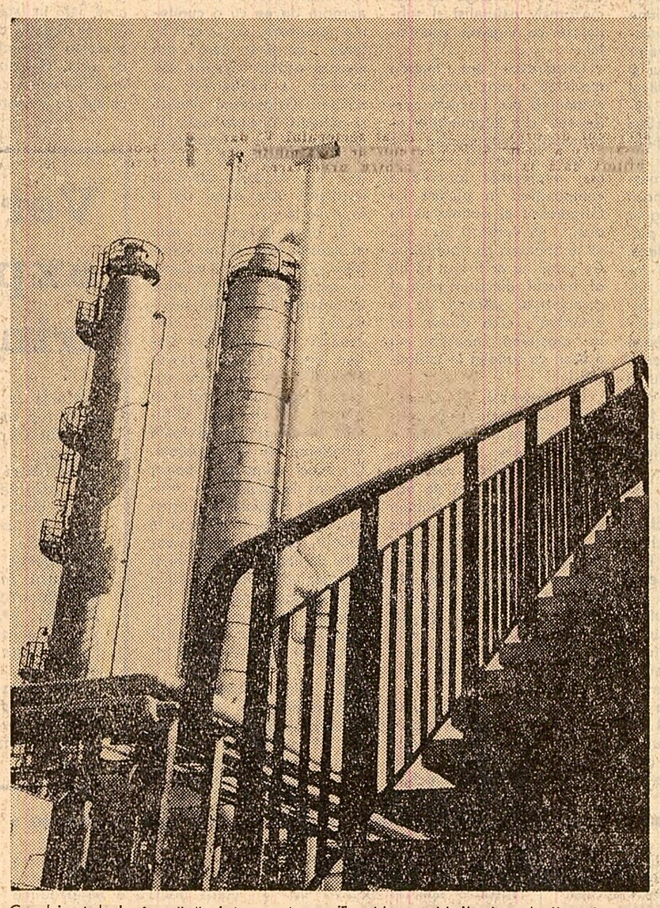

Combinatul de îngrăşăminte azotoase-Tg Mureş. Noile instalaţii, prin care se extinde capacitatea combinatului, vor intra curînd în funcţiune

Efectele pozitive ale climatului novator

Se cunoaşte însemnătatea pe care o are pentru conducerea unei întreprinderi cunoaşterea operativă a diverselor fenomene ce apar în producţie, în activitatea ei la un moment dat. În acest sens, **de mare acuitate este desprinderea tendinţelor pozitive şi încurajarea lor, concomitent cu stabilirea cu precizie a verigilor slabe, a compartimentelor în care persistă greutăţi şi deficienţe.** Numai în acest fel se pot formula, pe bază de analize şi studii, măsuri eficiente — curente şi de perspectivă — care să asigure desfăşurarea normală a producţiei, obţinerea de la un trimestru la altul a unui progres evident în domeniul tehnic, economic şi financiar. Am subliniat acest caracter analitic al activităţii conducerii întreprinderii deoarece nu este vorba de o simplă „trecere în revistă" a unor situaţii, ci de interpretarea şi adîncirea lor, de determinarea cauzelor primare, care le-au favorizat — trăsături ce definesc azi munca Uzinei mecanice din Timişoara.

De pildă ce se desprinde după încheierea primului trimestru ? Existenţa unui ritm rapid de creştere a producţiei, concretizat în spor uri de pînă la 25 la sută. **O primă remarcă : sporurile respective au fost obţinute în proporţie de 80 la sută pe seama creşterii productivităţii muncii.** Indicatorii cantitativi ai planului au fost, deci, îndepliniţi şi depăşiţi, în condiţiile diversificării rapide a producţiei, asimilării şi introducerii în fabricaţie a unor tipuri noi de maşini şi utilaje. Spuneam însă că sporurile de producţie s-au realizat în cea mai mare proporţie prin amplificarea productivităţii muncii. Pe bună dreptate, întrucît în primul trimestru planul la acest indicator a fost şi el îndeplinit, consemnîndu-se un ritm de creştere faţă de realizările anului precedent, de circa 20 la sută, deci un ritm superior.

În acest sens, rolul **hotărîtor l-au avut şi îl au măsurile aplicate în cadrul acţiunii de organizare ştiinţifică a producţiei şi a muncii.** Modul în care s-a perseverat în această acţiune a urmărit folosirea cît mai eficientă a potenţialului tehnic şi uman de care dispunem, prin punerea de acord a gradului înalt de dotare tehnică cu metodele de organizare a producţiei şi a muncii. O asemenea orientare — care se completează cu organizarea mai bună a locurilor de muncă şi raţionalizarea transportului intern — corespunde sarcinilor de plan ce revin colectivului uzinei de a realiza creşteri însemnate de producţie, în medie 25 la sută de la un an la altul, pe aceleaşi suprafeţe construite şi cu o dotare bine dimensionată de mijloace tehnice.

Pe alt plan, **orientarea aceasta asupra problemelor de adîncime ale activităţii uzinei ne-a ajutat să prevîntîmpinăm unele din efectele dispersării producţiei,** ale faptului că se fabrică o gamă foarte variată de produse, aproape în totalitate în regim de unicate sau serie mică. Din sortimentele uzinei, o pondere însemnată o au maşinile şi utilajele de ridicat şi transportat care se execută într-o diversitate mare de tipuri. Avînd în vedere că forul tutelar a preconizat profilarea uzinei noastre pe acest gen de produse — şi pe baza cunoaşterii aprofundate a construcţiei acestora — măsurile aplicate au vizat tipizarea unor piese şi subansamble, care a asigurat un însemnat spor la producţie şi productivitatea muncii. Metoda folosită s-a referit la fabricaţia pieselor şi reperelor în loturi centralizate. Faţă de execuţia în regim de unicate, această metodă a loturilor centralizate diminuează considerabil cantitatea de manoperă, atît datorită eliminării unor timpi auxiliari, cît şi măririi gradului de înzestrare cu S.D.V-uri, productivitatea muncii creşcînd şi la lucrările de montaj, unde se asigură o producţie neîntreruptă. Sugestivă este prin efectele economice obţinute — **perfecţionarea organizării fabricaţiei de reductoare pentru maşini şi utilaje de ridicat şi transportat.** În momentul de faţă, sarcinile de producţie depăşesc, la acest gen de mijloace tehnice, nivelul prevăzut pentru anul 1970. Necesarul la aceste reductoare este totuşi în continuă creştere. De aceea, s-a întocmit un studiu pentru organizarea raţională a fabricaţiei lor, trecîndu-se la producţia în flux, pe o cale cu role, cu operaţiile succesive de ajustări, sudură şi asamblare, pînă la standul de probă. Prin aceasta, numai la lucrările de montaj se obţine o producţie suplimentară de circa 15 la sută, cu perspective de amplificare a sporului de productivitate a muncii.

Cunoaşterea aprofundată a întregului proces tehnologic, a diverselor raporturi între capacităţile de producţie ale secţiilor uzinei ne-a permis — aşa cum spuneam — să **intervenim cu măsuri hotărîte în scopul eliminării locurilor înguste şi descongestionării utilajelor strangulate, altă cale eficientă de creştere a productivităţii muncii.** De pildă, capacitatea de producţie a uzinei noastre era limitată de cea a sectorului de prelucrări mecanice, mult prea mică pentru a asigura ritmic secţiile de montaj cu întregul necesar de piese şi repere. În vederea evitării acestei strangulări în activitatea sectorului „cheie", care este cel de prelucrări mecanice, un colectiv de ingineri şi tehnicieni a analizat amănunţit fiecare loc de muncă, stabilind măsuri concrete pentru descongestionarea utilajelor aglomerate şi folosirea intensivă a celor insuficient încărcate. Măsurile respective au fost completate cu altele privind executarea unor dispozitive agregat, cu ajutorul cărora se efectuează prelucrarea şi alezarea pe strunguri a unor repere care mai înainte se confecţionau numai pe bohrwerkuri, reducîndu-se totodată şi manopera necesară prelucrării acestor piese.

Desigur, în acest domeniu al sincronizării capacităţilor de producţie a diverselor secţii şi sectoare mai sînt multe de făcut. **Obţinerea unor producţii corelate, maxime, stă în continuare în centrul atenţiei, prin măsuri care urmăresc şi utilizarea cu randament sporit a timpului de lucru şi a forţei de muncă.** Concluziile studiilor au reliefat importante rezerve interne. De pildă, din fotografierea zilei de muncă la un număr de peste 500 zile, s-a constatat că, pe total uzină, gradul de ocupare se ridică la numai 94 la sută, ceea ce înseamnă un necesar suplimentar de muncitori pentru realizarea producţiei planificate pe anul în curs de circa 200. Fructificîndu-se o parte din aceste rezerve, nu numai că se renunţă la consumul suplimentar de forţă de muncă, dar se obţine şi o creştere a productivităţii muncii echivalentă cu un spor al producţiei de peste 7 milioane lei. Aceste efecte se împletesc cu cele generate de normarea ştiinţifică a necesarului de muncitori auxiliari, una dintre măsurile cu mare eficacitate economică aplicate în uzina noastră. Ca urmare, la acest indicator stăm mult mai bine decît alte uzine cu un profil de producţie asemănător şi, **realizînd în acest an o economie de peste 100 muncitori auxiliari, contăm pe o creştere a productivităţii muncii echivalentă cu aproape 14 milioane lei.**

Analiza adîncită a productivităţii muncii nu putea să se oprească la nivelul uzinei şi tocmai de aceea ea a cuprins şi cunoaşterea evoluţiei acestui indicator la nivelul schimburilor. De exemplu, în schimbul II, dar mai ales în cel de-al III-lea, în secţia mecanică gradul de utilizare a maşinilor şi utilajelor era mult mai scăzut decît în primul schimb. Ceva măsuri s-au aplicat în scopul evitării acestor discrepanţe, dar sîntem încă departe de valorificarea tuturor rezervelor interne. **Prin normarea ştiinţifică — studiul care se va încheia în curînd — sperăm să punem în valoare noi resurse de amplificare a productivităţii muncii, în toate schimburile, la care vor contribui şi măsurile de îmbunătăţire a ritmicităţii producţiei** — acum dereglată de o serie de greutăţi cauzate de unii furnizori care nu-şi respectă îndatoririle contractuale. Bineînţeles, dacă furnizorii respectivi înţeleg că contractele nu sînt un lucru facultativ, ci niste acte legale, purtătoare ale unor responsabilităţi clare.

Ridicarea nivelului productivităţii muncii a influenţat favorabil şi reducerea sistematică a cheltuielilor de producţie la aproape toate elementele — ceea ce a permis obţinerea de beneficii peste plan. Volumul acestora putea fi mult mai însemnat decît cel consemnat în bilanţul primului trimestru, dacă serviciul contabilităţii urmărea cu mai multă perseverenţă încasarea unor facturi emise în luna martie, cu o valoare de peste 18 000 000 lei. Fapt este că realizarea importantelor beneficii peste plan s-a datorat şi severităţii cu care sînt gospodărite acum resursele materiale şi financiare ale uzinei. În primul trimestru s-au economisit peste 110 tone de metal. Dar, tot în această perioadă, consumul specific de metal la unele produse a fost depăşit. Nu are nici o raţiune să ne ascundem după... deget. Aceasta este realitatea şi va trebui, deci, să acordăm mai mare atenţie valorificării superioare a metalului. Remarcabil este că întregul nostru colectiv se dovedeşte hotărît să studieze în continuare fenomenele şi tendinţele din activitatea sa, să dezvolte iniţiativele valoroase, pentru a folosi cît mai bine potenţialul tehnic şi uman — în cadrul climatului novator al acţiunii de organizare ştiinţifică a producţiei şi a muncii.

Ing. Gh. BOŞNIAC
director general al Uzinei mecanice Timişoara

tribuna experienţei înaintate

Eficacitatea măsurilor de organizare ştiinţifică

(Urmare din pag. I)

prevăzute. Apoi, a raportat la trimestru că, pe baza organizării ştiinţifice a producţiei şi a muncii, s-a economisit energie electrică de circa 1,5 milioane lei, la fel procedîndu-se şi în cazul consumurilor specifice : abur, apă dedurizată. Tocmai de aceea sîntem obligaţi să acţionăm mai energic pentru a putea debarasa unele cadre de conducere din întreprinderi de obiceiul de a planifica cheltuieli de producţie nereale, pentru ca ulterior să raporteze rezultate economice spectaculoase, fără a depune eforturi prea mari.

— In unele întreprinderi se mai semnalează şi un alt fenomen, acela al studiilor abstracte, neaplicative, acel stil de muncă steril, nefondat pe realităţi concrete, bine cunoscute. Cum de s-a ajuns la astfel de situaţii ?

— Sarcinile şi indicaţiile trasate întreprinderilor au fost clare : **studiile referitoare la organizarea ştiinţifică a producţiei şi a muncii trebuie întreprinse pentru o perioadă apropiată sau mai îndepărtată, dar să fie deosebit de realiste, concrete şi cu caracter aplicativ.** La termocentrala de la Brazi s-au abordat — la indicaţia ministerului — şi teme cărora nu li s-a dat o rezolvare practică, fiind tratate doar din punct de vedere teoretic. Aşa, de pildă, este „studiul" privind folosirea metodei „PERT" la reparaţia unei turbine UPT—50—3. Dar acesta nu este un studiu, ci mai mult o descriere a metodei. La Uzina de utilaj chimic din Ploieşti studiul „Sistemul informaţional uzinal" şi azi se află în faza de caracterizare generală, imposibil de aplicat, iar colectivul T.L.C.-ului, de 2 ani de zile se complace în ample consideraţiuni teoretice privind „drumul critic" pe şantier în loc să treacă la aplicarea acestuia. Un exemplu şi mai flagrant : grupul de organizare ştiinţifică de la uzina „1 Mai" şi-a propus ca temă de studiu... săptămîna de lucru de 5 zile. Am dat şi acest exemplu, pentru a se vedea cît de departe se poate merge cu formalismul — în momentul în care se scapă de sub control mersul acţiunii de organizare ştiinţifică a producţiei şi a muncii.

— În ce ritm şi cum se asigură continuitatea acţiunii de organizare ştiinţifică a producţiei şi a muncii ? Se pare că unele cadre de conducere şi ingineresti manifestă tendinţa de a considera încheiată acţiunea o dată cu elaborarea studiilor...

— Ritmul este viol, dar nu peste tot. Unii au adoptat obiceiul de a studia la comandă, pe baza unor ordine „de sus". Ca urmare, în anumite întreprinderi ale judeţului se constată o slăbire a acţiunii, a finalizării ei, lipsă de iniţiativă. Uneori, această tendinţă este stimulată şi acceptată chiar de forul tutelar. De pildă, recent s-a constatat că la centrala termoelectrică Brazi, o dată cu încheierea primei părţi a acţiunii — elaborarea unor studii şi documentări — s-a considerat că „sarcina" a fost îndeplinită. Comitetul de partid, conducerea unităţii, forul tutelar s-au declarat mulţumite. Dar, cum pot fi mulţumite cînd s-a concretizat foarte puţin din ceea ce s-a studiat ? De altfel, trebuie spus că nici comisia economică a comitetului judeţean de partid nu a urmărit perseverent eficienţa studiilor întreprinse. La noi există 7 întreprinderi „etalon" în domeniul organizării ştiinţifice a producţiei şi a muncii, dar, cu excepţia rafinăriei Brazi, în nici o altă unitate ministerele de resort n-au generalizat cît de cît ceva din lucrările experimentate şi apreciate ca bune. Fără să vrei ajungi la concluzia : ori nu s-a înţeles ce înseamnă unitate „etalon", ori ministerele respective au bagatelizat acţiunea.

Dacă am reliefat cîteva practici şi concepţii dăunătoare este pentru că propunerile, soluţiile primite din partea colectivelor de întreprinderi nici pe departe nu au fost epuizate. **Iniţiativa valoroasă se cere fructificată pas cu pas, pe coordonatele stabilite de conducerea de partid şi de stat.** Să fie clar, întreprinderile prahovene nici pe departe nu şi-au spus ultimul cuvînt în legătură cu roadele actiunii de organizare ştiinţifică a producţiei şi a muncii. Această apreciere trebuie bine însuşită de organele şi organizaţiile de partid — care au datoria de a nu înceta nici o clipă controlul şi intervenţia, pentru ca organizarea ştiinţifică să aibă o înaltă eficienţă, continuitate şi o finalitate deplină.

Convorbire realizată de **Constantin CAPRARU**
corespondentul „Scînteii"

RECOLTA DE FRUCTE ŞI STRUGURI DEPINDE DE amploarea irigaţiilor şi udărilor în vii şi livezi

Viile şi pomii sînt culturi agricole la care, în condiţii de secetă, apa are un efect nu numai binefăcător, ci, în oarecare măsură, chiar salvator. Întrucît în mare parte din zonele în care există livezi şi podgorii, solul continuă să aibă o rezervă mică de apă, se impune organizarea unor acţiuni de masă în vederea udării plantaţiilor de pomi şi viţă de vie. Este adevărat că în ultimul timp a plouat în cea mai mare parte a ţării, totuşi, în zona subcarpatică unde se află livezile Argeşului, podgoriile Dealu Mare, Odobeşti, Panciu, Bujoru şi altele, solul are un deficit de umiditate. În aceste condiţii se impune asigurarea apei prin irigări şi udări. Prin aceasta, în plantaţiile de vii pe rod se creează posibilitatea activizării vegetaţiei, dezvoltării unui aparat foliar bogat şi creşterea în greutate a ciorchinilor şi a boabelor de struguri. Aşa cum au demonstrat rezultatele de pînă acum, recolta de struguri în viile irigate este în general dublă în raport cu viile neirigate. În pomicultură se realizează pe lîngă sporuri însemnate de producţie o calitate mai bună a fructelor, determinată mai ales de aspectul uniform şi mărimea lor superioară, răspunzînd în mai mare măsură cerinţelor comerciale. Din contră, în condiţii de secetă fructele rămîn mici, neuniforme, cu un raport nefavorabil între sîmbure şi pulpă şi adesea nu prea gustoase.

Prioritate la irigat şi udat trebuie dată plantaţiilor tinere, care suferă cel mai mult de lipsa apei şi nu pornesc în vegetaţie. În această primăvară, în unităţile agricole socialiste, plantaţiile de viţă de vie au fost extinse cu circa 15 000 ha, iar cele de pomi cu 7 000 ha. S-au plantat, de asemenea, peste două milioane de pomi în grădinile familiale, pe loturile personale ale cooperatorilor şi în zona necooperativizată. Toate aceste plantaţii noi, împreună cu cele efectuate în anii anteriori, constituie o mare bogăţie, care trebuie bine îngrijită. Deşi plantaţiile s-au făcut în teren pregătit în profunzime, cu posibilităţi de asigurare a unor mari rezerve de apă în condiţii normale, totuşi, în lipsa precipitaţiilor, aceste rezerve nu s-au creat, iar plantele au nevoie de apă. În afară de aceasta mai trebuie reţinut şi faptul că majoritatea plantaţiilor sînt amplasate pe versanţi, unde uscăciunea solului, datorită expoziţiei însorite şi vîntului persistent, este accentuată, iar puţinele precipitaţii ce au căzut s-au pierdut în scurtă vreme prin evaporare.

În multe unităţi agricole de stat şi cooperatiste, problema udării plantaţiilor tinere de pomi şi viţă de vie constituie o preocupare de seamă. În judeţele Dîmboviţa, de exemplu, au fost udate toate cele 120 ha de plantaţii făcute în toamnă şi primăvară. De asemenea, în judeţul Neamţ au fost udate 350 ha plantaţii tinere. Teleorman — 500 ha, Suceava — 130 ha etc. Deşi se ştie că atît viţa de vie, cît şi pomii plantaţi în primăvară suferă din cauza lipsei de umiditate, în unele judeţe nu se acordă atenţia cuvenită udării lor. Pînă la această dată, din 20 000 ha plantaţii tinere nu au fost udate decît 11 000 ha. Această lucrare este neglijată îndeosebi în judeţele Buzău, Galaţi, Constanţa, Sălaj şi altele. În judeţul Galaţi nu s-a udat nici un hectar din cele 1 400 ha plantaţii tinere. Nu trebuie să se uite nici un moment că în materialul săditor pomicol şi viticol, în lucrările de pregătire a terenului şi plantarea propriu-zisă s-au investit mari sume de bani. Pentru ca acestea să nu se irosească în zadar, se cere ca plantaţiile respective să fie îngrijite exemplar, udările constituind principala preocupare în această perioadă cu umiditate insuficientă a solului.

O atenţie deosebită trebuie dată, de asemenea, plantaţiilor de vii pe rod, îndeosebi celor cu soiuri de struguri de masă şi livezilor de piersic, măr, păr etc., unde apa asigură, pe lîngă sporirea recoltei, şi o calitate mai bună a fructelor. În ce priveşte cantitatea de apă, se recomandă ca, prin irigare, să se asigure umectarea stratului de sol pînă la adîncimea la care este uscat. În cazul că uscăciunea a pătruns sub nivelul rădăcinii plantelor, udatul trebuie să asigure umectarea solului pînă la 10—12 cm sub nivelul rădăcinilor. În livezi, udatul pomilor tineri trebuie asigurat prin transportul apei şi administrarea a 30—40 litri de apă la fiecare pom. Pentru a prelungi efectul udatului, este necesar ca, după infiltrarea apei, să se tragă pămîntul în jurul pomului, evitîndu-se astfel pierderea apei şi pătrunderea uscăciunii în zona rădăcinilor. **După udat, ca şi după ploile repezi care bătătoresc solul şi formează crustă, trebuie să se facă prăşitul, care asigură atît distrugerea buruienilor, cît şi împiedicarea evaporaţiei.**

Trebuie combătută părerea că viile şi pomii suportă uşor uscăciunea şi nu au nevoie de apă. Aşa cum s-a subliniat, este nevoie să se intervină cu apă de irigat şi la aceste culturi. Faptul că în zona colinară, în podgorii şi în bazinele pomicole nu există suficientă apă impune să se desfăşoare o acţiune largă pentru folosirea tuturor surselor de apă aflate la îndemînă : pîraie, bălţi, fîntîni şi, mai ales, captarea apelor de coastă, care şi aşa se scurg la vale fără nici un folos. **Orice sursă de apă, mare sau mică, importantă sau nu pînă acum, trebuie preţuită deopotrivă şi pusă în slujba creşterii plantelor, a producţiei.** Cu mici eforturi, se pot iriga suprafeţe însemnate de vii în podgoriile Focşani, Odobeşti, Drăgăşani, Dealu Mare etc. Se pot, de asemenea, completa nevoile mari de apă ale pomilor în majoritatea zonelor pomicole, folosind la maximum rîurile, lacurile etc. Şi mai ales izvoarele, care se întîlnesc la tot pasul. După stabilirea tuturor surselor de apă, trebuie acţionat cu mijloacele cunoscute pentru dirijarea acesteia în plantaţii. Se vor folosi la nevoie pompele, care să împingă apa pe canale pînă la locurile de unde i se poate da drumul pe parcele, sau agregatele mobile de ploaie care se folosesc şi la celelalte culturi. Dată fiind lipsa surselor de apă, ca şi a mijloacelor de irigare, se cere organizarea unor acţiuni de masă pentru transportul apei cu ajutorul butoaielor, cisternelor etc. şi aplicarea ei la tulpina pomilor şi butucilor de viţă cu ajutorul găleţilor. Să nu se uite nici o clipă că dacă se dau cîteva găleţi de apă la un pom, viaţa acestuia şi recolta de fructe sînt salvate. Pentru aceasta nici un efort nu este prea costisitor.

Ing. G. STANCIU
director general în Consiliul Superior al Agriculturii

Factori care îngreunează însușirea matematicii în școală

puncte de vedere

Fiecare disciplină pe care copiii o învață în școală începe cu un a.b.c. Matematica nu face o excepție, poate chiar dimpotrivă. Primele noțiuni — fundamentale — cu care copilul ia cunoștință în primele clase ale școlii generale reprezintă în fapt baza întregului studiu matematic din toate ciclurile de școlarizare, fundamentul solid al unui edificiu de cunoștințe pentru toată viața.

În principiu, toată lumea — și în primul rînd dascălii — aderă unanim la aceste considerente, preocupîndu-se de buna și temeinica însușire a matematicii de către copii. Cu toate acestea, nu de puține ori se constată că mulți elevi din primele clase întîmpină greutăți în parcurgerea lecțiilor de matematică și, ca urmare, procentul notelor limită este destul de mare. Aceste rezultate nesatisfăcătoare se repercutează apoi asupra temeiniciei și ritmului de studiu în clasele mari, iar la concursul de admitere în licee și școli profesionale, de exemplu, nu de puține ori se întîlnesc elevi care dovedesc lacune tocmai în aceste noțiuni de bază ale matematicii. Evident, cauzele unei asemenea situații sînt multiple, începînd de la insuficienta exigență și slaba pregătire a unor învățători și pînă la conținutul programelor și manualelor, supraîncărcate și nu îndeajuns de accesibile, la rutina metodelor de predare.

În accepțiunea modernă, predarea și însușirea matematicii la clasele mici trebuie să urmărească **dezvoltarea gîndirii logice a elevilor, a inteligenței lor.** Școala de astăzi și mai ales cea de mîine este și va fi din ce în ce mai mult pusă în situația de a da tinerei generații un volum mare de informații, de a o pregăti pentru cerințele intelectuale mereu crescînde, matematicii revenindu-i un rol mare în realizarea acestui scop formativ. Dar nu este vorba numai de volumul de cunoștințe. Studiul matematicii la clasele mici trebuie să ducă și la **formarea celor mai importante deprinderi practice la elevi** (metode și procedee de calcul mintal și scris, cunoașterea tipologiei problemelor, cunoașterea proprietăților unor forme spațiale etc.). Apoi, **pregătirea pentru înțelegerea unor noțiuni moderne ale matematicii, atît de necesare tuturor științelor,** este și ea o sarcină a învățămîntului matematic la clasele mici. Ridicarea nivelului cunoștințelor la nivelul vremii este, deci, un imperativ.

Dar **aceste direcții** ale modernizării predării matematicii la clasele I—IV se pot realiza numai pe suportul principiului accesibilității ; de aceea, încă din clasele mici modernizarea trebuie să ducă spre căile accesibile ale însușirii matematicii de către toți școlarii. Noi, pedagogii, sîntem și vom fi solicitați la cercetări psihopedagogice, la investigații și măsuri care să ducă la sporirea eficienței învățămîntului. Asemenea realizări sau încercări sînt cunoscute în țara noastră. Astfel, cadrele didactice și părinții au primit cu interes experimentul predării pe obiecte la clasele I—IV. De asemenea, Institutul de științe pedagogice experimentează un proiect de programă pentru predarea matematicii pe baze moderne la clasele I—VIII, o parte a concluziilor acestui experiment fiind tratate în lucrarea „Modernizarea învățămîntului la clasele I—IV", apărută de curînd în Editura didactică și pedagogică. Pe aceeași linie a mers și Ministerul Învățămîntului cînd a inițiat un concurs de manuale de aritmetică pentru clasele I—IV, la care și-au spus cuvîntul, pentru triere, învățători, profesori, cercetători și alți specialiști. Manualele pentru clasele II, III și IV, ediția 1967, sînt rezultatul acestui concurs și răspund, mai mult decît vechile ediții, cerințelor moderne. Manualul pentru clasa a II-a și mai ales cel pentru clasa a IV-a fac pași încurajatori spre căutarea noului, iar actualul an școlar a dat posibilitate celor ce predau să le aprecieze în acest sens. Avînd în vedere educarea matematică a gîndirii elevilor, a tratării raționale a chestiunilor, manualul de clasa a IV-a, bunăoară, introduce o serie de elemente moderne sau de apropiere cu exigențele științifice ale claselor V—VIII : se introduc literele în calcul, se prezintă numerele naturale, zero și fracționare, (ordinare și zecimale) ; în contextul lărgirii noțiunii de număr, se introduc unele elemente de algoritmizare (reguli de calcul, formule). De asemenea, considerăm bună inițiativa din acest manual de a se introduce la fiecare capitol exerciții orale, de calcul mintal și recreative.

Credem, însă, că atît cărțile de aritmetică cît și programele pentru clasele I—IV la această disciplină mai pot realiza mult pe linia modernizării învățămîntului matematic. În această ordine de idei, ne referim în primul rînd la nevoia eliminării unor cunoștințe care încarcă pe elevi ; la o tratare mai apropiată de sistemul liniar și care ar încadra mai bine clasele mici în unitatea claselor I—VIII ; la o prezentare mai sistematică a operațiilor ; la o expunere a noțiunilor și a problemelor mai apropiat de viața modernă, dar și de psihologia vîrstei (recreativ, plăcut și interesant). Avînd în vedere importanța manualelor de aritmetică pentru clasele mici, considerăm că ar fi binevenită elaborarea mai multor manuale pentru aceeași clasă (de autori diferiți), iar practica spunîndu-și cuvîntul, ar duce la o selectare treptată a lor. Nu ar fi lipsită de interes și cîte o consfătuire cu autorii manualelor de la toate clasele I—IV, împreună cu cadre didactice care predau și cu alți specialiști (cel puțin înainte de reeditarea manualelor revizuite). O culegere de probleme de aritmetică, mai ales pentru clasele III—IV, se face tot mai cerută de către învățători, profesori și părinți (dar nu o culegere pentru clasele I—VI, așa cum s-a mai scos și care să repartizeze exercițiile și problemele apropape în exclusivitate claselor mari).

Desigur, fixarea unei programe adecvate cerințelor actuale este o sarcină cît se poate de dificilă deoarece sîntem încă în faza căutărilor. Dar unele îmbunătățiri ale programei pot fi aduse ori de cîte ori practica o cere.

Eforturile Ministerului Învățămîntului, ale autorilor de manuale și ale altor cadre didactice trebuie sprijinite de către toți cei care predau, atît prin sporirea exigențelor față de ei înșiși, cît și față de programe și manuale, care pot și trebuie să fie îmbunătățite prin sugestii adecvate cerințelor moderne ale predării.

Nicolae BĂCIOIU — învățător emerit, **Ileana TRACI** — inspector școlar-București

Studenți ai Institutului agronomic „N. Bălcescu" la practică în Stațiunea didactică experimentală Băneasa Foto : Agerpres

● **800 de leghe pe Amazoane :** SALA PALATULUI (seria de bilete 2392 — orele 19,30).
● **Căderea imperiului roman** —film pentru ecran panoramic : PATRIA — 9 ; 12,45 ; 16,30 ; 20.
● **Ce noapte, băieți ! :** REPUBLICA — 8,45 ; 11,15 ; 13,45 ; 16,15 ; 18,45 ; 21,15, ARENELE LIBERTĂȚII — 20, GRĂDINA EXPOZIȚIA — 20, BUCUREȘTI — 8,45 ; 11,15 ; 13,45 ; 16,15 ; 18,45 ; 21, MODERN — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,30 ; 21.
● **Pasărea timpurie :** LUCEAFĂRUL — 8,15 ; 10,45 ; 13,15 ; 15,45 ; 18,15 ; 20,45 ; GRĂDINA DOINA — 20, CAPITOL — 8,30 ; 11 ; 13,30 ; 16 ; 18,30 ; 21 ; la grădină — 20, FEROVIAR — 8,30 ; 11 ; 13,30 ; 16 ; 18,30 ; 21, EXCELSIOR — 9,45 ; 12,15 ; 15 ; 17.30 ; 20.
● **Zoltan Karpathy :** FESTIVAL — 9 ; 11,15 ; 13.30 ; 16 ; 18,30 ; 21, STADIONUL DINAMO — 20.
● **Ultima noapte a copilăriei :** CENTRAL — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18,15 ; 20,45.
● **Eddie Chapman, agent secret :** VICTORIA — 9 ; 12 ; 15 ; 18 ; 21, MOȘILOR — 15,30 ; 18 ; 20,30 ; la grădină — 20.
● **Ah, Eva ! :** CINEMATECA — 10 ; 12 ; 14.
● **Fata cu balonul :** DOINA — 9 ; 11 ; 13 ; 16 ; 18,15 ; 20,30.
● **Leul african :** TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.
● **Iadul sfărîmat :** LUMINA — 9,15 ; 11,30 ; 13,45 ; 16 ; 18,30 ; 20,45.
● **Topkapi :** UNION — 15,30 ; 18 ; 20,30, MUNCA — 15,30 ; 18 ; 20,30.
● **K. O. :** GIULEȘTI — 15,30 ; 18 ; 20,30.
● **Balul de simbătă seara :** ÎNFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE — 15,30 ; 18 ; 20,30, DRUMUL SĂRII — 15 ; 17,30 ; 20.
● **O fată fericită :** DACIA — 8—15.30 în continuare ; 18 ; 20,30.
● **Gioconda fără surîs :** BUZEȘTI —15,30 ; 18 ; 20,30.
● **Răpirea fecioarelor :** CRINGAȘI — 15,30 ; 18 ; 20.30.
● **Staționicia rațiunii :** GRIVIȚA — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,15 ; 20,30.

cinema

● **Ea va ride :** BUCEGI — 9—13 în continuare ; 16 ; 18,15 ; 20,30 ; la grădină — 20, ARTA — 9,15 ; —16,45 în continuare ; 18,15 ; 20,30 ; la grădină — 20.
● **Oscar :** GLORIA — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,15 ; 20,30, MELODIA — 9 ; 11,15 ; 13.30 ; 16 ; 18,30 ; 20,45, FLAMURA — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,15 ; 20,30.
● **Zile de vară :** UNIREA — 11 ; 15,30 ; 18.
● **Obsesia :** TOMIS — 9—15,45 în continuare ; 18,15 ; la grădină — 20,15 AURORA — 9 ; 11,30 ; 14 ; 16,30 ; 19,30 ; la grădină 20,15.
● **O lume nebună, nebună, nebună :** FLACĂRA — 15,30 ; 19.
● **Loana :** VITAN — 15,30 ; 18 ; 20,30.
● **Răzbunarea haiducilor :** MIORIȚA —9,15 ; 11,30 ; 13,45 ; 16 ; 18,30 ; 20,45, VOLGA — 9.30 ; 11,30 ; 13,30 ; 15,45 ; 18,15 ; 20,30.
● **Sînt și eu numai o femeie :** POPULAR — 15,30 ; 18 ; 20,30.
● **Trei grăsuni :** COSMOS — 15,30 ; 18 ; 20,30.
● **Pentru un pumn de dolari ; Pentru cîțiva dolari în plus :** VIITORUL — 15,15 ; 19,30.
● **El Dorado :** FLOREASCA — 9,30 ; 12 ; 15,30 ; 18 ; 20,30.
● **Marele restaurant :** RAHOVA — 15.30 ; 18 ; la grădină — 20,15.
● **Sfîrșitul agentului W 4 C :** PROGRESUL — 15,30 ; 18 ; 20,30.
● **Climate :** LIRA — 15 ; 17,45, la grădină — 20,30.
● **Eroii de la Telemark :** FERENTARI — 15,30 ; 18 ; 20,30.
● **Eu, eu, eu... și cellalți :** COTROCENI — 14.30 ; 17,30 ; 20,30.
● **Un bărbat și o femeie :** PACEA — 15,30 ; 18 ; 20,30.
● **Compartimentul ucigașilor :** GRĂDINA VITAN — 20.
● **Căutați idolul :** GRĂDINA UNIREA — 20,15.
● **Samba :** GRĂDINA BUZEȘTI — 20.
● **Escrocii la mînăstire :** GRĂDINA PROGRESUL-PARC — 20.
● **Capcana :** GRĂDINA PARCUL HERĂSTRĂU — 20.

teatre

● Filarmonica de stat „G. Enescu" (în Sala mică a Palatului — ora 20) **Formația Musica Nova.**
● Opera română : **Lucia di Lamermoor** — 19,30.
● Teatrul de stat de operetă : **My Fair Lady** — 19,30.
● Teatrul Național „I. L. Caragiale" (sala Comedia) : **Oameni și șoareci** — 19,30 (sala Studio) : **Castiliana** — 19,30.
● Teatrul „C. I. Nottara" (sala Magheru) : **Lovitura** — 19,30 (sala Studio) : „1 + 1 + 1" — 20.
● Teatrul Mic : **Tango** — 20.
● Teatrul „Ion Creangă" : **Năzdrăvăniile lui Păcală** — 16.
● Teatrul „Țăndărică" (sala din Calea Victoriei) : **Șoricelul și păpușa** — 17, (sala din str. Academiei) : **Vrăjitorul din Oz** — 17.
● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy) : **Ca la Tănase** — 19,30, (grădina Boema) : **Boema Palace** — 19,30.
● Teatrul de estradă „Ion Vasilescu" : **Adam și Eva la revistă** — 20.
● Ansamblul artistic al Uniunii Generale a Sindicatelor : **Magistrala tinereții** — 20.

130 de ani de la nașterea lui Nicolae Grigorescu

UN PISC AL MĂIESTRIEI NOASTRE ARTISTICE

Grigorescu este al acestei țări, al bucuriei și al exuberanței sale. El este firesc, e adîncit în cultura neamului românesc, cum sînt adînciți stejarii în codrii noștri. Copilul cu dar de zugrav ce-și întindea timid și modest iconițe prin iarmaroace avea să ajungă mult mai tîrziu prin pasiune și muncă Nicolae Grigorescu, pictor mare și inovator în această țară. Suflet pur și bine gospodărit și-a făcut pictura pe temeiuri de culoare și lumină. Din zestrea muzeelor și a colecțiilor particulare ne putem da seama de fecunditatea meșterului. A muncit neobosit o viață întreagă adăugînd tezaurului românesc o pictură făcută să înnobileze. Rodnica sa activitate a început în ea mai toate îndeletnicirile unui pictor. Intîi vreau să arăt că Grigorescu s-a străduit ca la baza meseriei să așeze un desen solid și bine gîndit, lucru pe care l-au moștenit mai tîrziu mari pictori ai țării noastre ca : Petrașcu, Ressu, Steriadi, Lucian Grigorescu... Muzeul deține o suită destul de mare din desenele lui Grigorescu — desene care constituie schițe pentru compoziții, schițe de portret sau peisaje. Desenul lui Grigorescu este creionat simplu — fără savantlîcuri — el este făcut cu o cursivitate care ne afirmă că Grigorescu a adîncit multă vreme această latură a plasticii. Dacă ne uităm la seriozitatea și pasiunea cu care a conceput atacul de la Smîrdan, rămînem stupefiați, sute de studii în cărbune și culoare prin care s-a familiarizat cu tema propusă — (studii ce se găsesc fie la Muzeul R.S.R. fie la cabinetul de stampe al Muzeului militar). Această pînză, plus desenele și studiile, constituie o mare epopee a războiului de neatîrnare.

Pictor de mare vervă, are darul de a alunga detaliul inexpresiv naturalist și subliniază cu vigoare esențialul.

Grigorescu are marele merit că a scos pictura românească din tiparele academice, din înțepenitele obișnuințî — aducînd-o la culoare și lumină — la o mai interesantă formare a compoziției. În pictura lui Grigorescu ai putința să te duci, să vorbești cu ea, să te confunzi cu tipurile lui. Ce copil nu ar fi vrut să fie el ostașul din prim plan al compoziției „Atacul de la Smîrdan", cine dintre noi în creșterea noastră nu a pășit cu sufletul în tablourile lui ?

Ca portretist, N. Grigorescu dovedește prin operele pe care ni le-a lăsat o adîncă putere de pătrundere a caracterului modelului propus. În afară de frumoasele portrete de ciobani și de fete de țară — are o serie de portrete care îi dezvăluie poziția lui critică față de aspectele mediocre ale vieții. Grigorescu compune portretul cu știință, proporția suprafețelor este bine gîndită, lucru pe care îl dovedește și în peisajele lui.

Dar mai presus de toate Grigorescu cuprinde în portretele lui, în gestul personajelor, în atitudinea lor, semnificații umane echilibrat conturate. Universul plastic ce se conturează în arta lui Grigorescu este văzut din perspectiva unui pictor care are o viziune poetică asupra vieții.

Peisajul ocupă un loc important în opera grigorescian, el este îndrăgostit de natura acestei țări și se apropie de ea cu o curățenie interioară, cu o cuminție de țăran care din naștere capătă filozofia pămîntului, a milioanelor de oameni. Grigorescu visează și pictează bucuria vieții. El are putință să interpreteze prezența aerului în peisajele lui, dîndu-le adîncimi nesfîrșite. Are darul de a te invita la vis.

Și dacă Grigorescu este al acestei țări, să ne întrebăm prin ce este el anume, ce rezonanțe a pus și pune în mișcare în sufletul privitorului ? E în primul rînd această lume de care sîntem legați cu fibra noastră, această lume pe care zugravul Nicolae a redat-o în pînzele lui cu toată lărgimea ei de simțire și toată întinderea ei de noblețe. Cu acest miraculos peisaj surprins în scurgerea timpului, în deplasarea aștrilor, dimineața, la prînz și la asfințit, cu văile și munceIe domoale ale cîmpiei și ale dealurilor în care ființa românească zămislită și crescută ca o mladă viguroasă de copac și-a găsit nu numai adăpost dar și tovarăș.

Cu satul în care omul este surprins în cele mai diferite ipostaze, plecînd sau întorcîndu-se de la muncă, cu convoaiele de care cu boi străbătînd drumurile obcinei noastre. Ați observat ce putere evocatoare, ce forță de sugestie are această expresie : „Carul cu boi" ? Auzind-o te gîndești nu numai la maestru dar și la epopeea pe care au făurit-o cei care au străbătut anonim dar glorios istoria patriei. Muncind, față în față cu pămîntul, cu brazda de la care așteptau cu sfințenie bobul de grîu. Grigorescu a fost unul din aceia care le-a închinat cu culoarea, cu linia și sufletul imnuri pioase. I-a văzut așa cum sînt, luptînd sau muncind, dîrji sau melancolici, le-a zugrăvit pe fețe sentimentul de contopire cu natura, cu patria, cu viața. *Țăranii și țărăncile lui Grigorescu sînt arătați într-un mare și definitiv Portret.* Cu fiecare nou tablou, indiferent din ce etapă a formării lui — și Grigorescu a fost dintre acei artiști care au considerat că munca și perseverența, studiul împletit cu observația spontană constituie chezășia unei opere rotunde, armonioase — a adăugat o nouă trăsătură, o nouă lumină la acest portret. Încercînd să definim specificul românesc al artei noastre este bine să nu uităm aceste lucruri. Poate părea cam literar, dar lucrările lui sînt doine cîntate cu alte unelte, cu stropul de vopsea, cu fărîma de desen. Dar cîte subtilități în mijloacele lui atît de simple !

Să ne întrebăm dacă opera sihastrului de la Cîmpina mai are răsunet în sufletul privitorului de astăzi ? Iată o întrebare ce nu-și are rostul. Unul din făuritorii artei românești moderne, Grigorescu va rămîne definitiv în Panteonul culturii noastre și va găsi totdeauna ecou în sufletul a milioane de privitori.

Întreaga operă grigoresciană este sfărîmată de marele suflet al artistului, de știința cu care artistul a interpretat viața pe care a pictat-o. El rămîne în pictura românească un pisc înalt al măiestriei artistice și un mare iubitor al acestei țări.

C. PILIUȚĂ

NICOLAE GRIGORESCU — Hanul de la Orăștii

Vernisajul expoziției Irina Codreanu

Marți la amiază a avut loc în sala Dalles din Capitală vernisajul expoziției sculptoriței franceze de origine română Irina Codreanu. Elevă a sculptorilor Bourdelle și Brâncuși, Irina Codreanu prezintă, în expoziția din București, 26 de lucrări, selecție reprezentativă a unei îndelungate activități artistice.

Expoziția a fost deschisă de Ovidiu Maitec, vicepreședinte al Uniunii Artiștilor Plastici, care a prezentat asistenței personalitatea artistei plastice franceze. La vernisaj au participat sculptorul Ion Jalea, președinte de onoare al Uniunii Artiștilor Plastici, Brăduț Covaliu, președintele U.A.P., M. H. Maxy, directorul Muzeului de Artă, și numeroși alți oameni de artă.

A fost de față Jean Louis Pons, ambasadorul Franței la București.

(Agerpres)

Vîrsta spirituală a unui oraș tînăr

anchetă culturală

O eventuală monografie culturală a orașului Gh. Gheorghiu-Dej va trebui să adopte de la bun început un punct nodal de referință pentru întreaga viață spirituală a localității : decembrie 1967 — inaugurarea Casei de cultură a sindicatelor.

Dacă ar fi să încercăm o cît de sumară trecere în revistă a manifestărilor culturale din ultima perioadă, lista nu ar fi deloc săracă. Vizitele instituțiilor artistice profesioniste s-au înmulțit (localnicii vorbesc chiar despre o „inflație" a spectacolelor, nu toate de cea mai bună calitate), personalități de seamă ale vieții noastre științifice și artistice au susținut expuneri, recitaluri. Cu toate acestea, organele locale ne-au mărturisit insatisfacția lor față de faptul că ecoul în mase nu a fost pe măsura eforturilor organizatorice. Și trebuie să recunoaștem că prezența în sală doar a citorva zeci de persoane cu prilejul unei pasionante discuții despre genetică, cu participarea academicianului Eugen Macovski (iar exemplele din păcate se pot înmulți) este un lucru care naște justificat întrebări și nedumeriri.

— Situația actuală eu o văd ca o consecință directă a anilor cînd formarea spirituală a concetățenilor mei a fost lăsată la voia întîmplării — ne spune dr. *Dorin Speranția*, unul dintre vechii și consecventii animatori ai vieții culturale locale. Omul nu și-a format încă deprinderea de a frecventa o sală de spectacol sau, și mai mult, nu este pregătit pentru a recepta actul artistic, de la un anumit grad de dificultate în sus. Trebuie să o spun deschis, dar la mulți cetățeni am întîlnit o „comoditate culturală", o pasivitate față de eforturile spirituale, în afara strictei lor obligații profesionale.

— De cele mai multe ori spațiul cultural individual poate fi identificat cu perimetrul camerei cu televizor, este de părere și **Nicolae Drăgoi**, secretar al comitetului municipal al P.C.R.

Este necesară trezirea interesului maselor largi pentru diferitele genuri de artă și depistarea acelor zone care, deja figurînd în sfera lor de preocupări, pot fi mai lesne îndrumate spre a asigura un cadru prielnic educației estetice în ansamblu. Practica a dovedit că a urma în mod real acest principiu (și nu a-l declara festiv, punîndu-l doar ca o emblemă în fruntea unor manifestări cu nimic deasupra liniei comune) echivalează cu un prim pas spre succes. Una din activitățile casei de cultură, care se desfășoară cu sala totdeauna plină, este cercul „Prietenii muzicii ușoare". Apărut din inițiativa unor tineri, trăind din entuziasmul lor, cercul tinde să se transforme (prin îndrumarea competentă a așezămîntului de cultură) într-o modalitate de educație artistică la care obligativitatea participării este inclusă în însăși pasiunea participanților.

Cele cîteva zile petrecute în localitate ne-au relevat și un alt aspect. Din peisajul vieții culturale lipsește aproape cu desăvîrșire prezența intelectualilor, nesatisfăcătoare în ceea ce privește atît sprijinul pe care ar putea să-l acorde organizatorilor culturali locali, cît și participarea lor la manifestările inițiate special pentru ei. Această pasivitate a intelectualilor a fost sesizată de majoritatea interlocutorilor noștri, care au subliniat (din păcate la modul general, discutînd ca despre un deziderat ideal) obligația morală a specialiștilor din diferite domenii — ingineri, medici, cadre didactice, economiști — de a contribui la edificarea vieții spirituale locale. Cum se poate realiza acest lucru ?

— Sîntem orașul cu cei mai mulți ingineri la număr de locuitori. Avem sute de cadre medicale medii și superioare, la fel cadre didactice ne-a spus prof. **Ion Popa.** Este dificil să poți discuta cu toți, dar e absolut necesar ca o bună parte din ei să fie atrași la elaborarea nemijlocită a „politicii culturale", a orașului. Consultările (și nu ocazionale) discuțiile (dar nu numai în ședințe) trebuie să intre definitiv în practica stilului nostru de muncă. Poate numai atît nu va fi suficient pentru a se produce revirimentul așteptat, dar primul pas trebuie oricum făcut.

Dacă viața culturală locală nu se ridică încă la nivelul așteptat, cauzele sînt și de natură organizatorică Noua și frumoasa casă de cultură, deși și-a făcut simțită prezența în cele cinci luni de existență, nu reprezintă încă un punct de interes permanent. În localul casei de cultură nu există încă un spațiu special amenajat unde tinerii să poată să-și petreacă în mod plăcut cîteva ceasuri. Elegantul bar din holul central oferă zilnic citronadă. Dar a sta la o masă cîteva ore cu un pahar în față nu reprezintă o modalitate de distracție și, evident, tineretul nu se prea înghesuie. Există intenția de a se deschide în oraș un Tin-club (clubul tineretului), de asemenea un club-bar cu săli de remi, biliard, ping-pong etc. Proiectele sînt însă abia în faza discuțiilor, iar pînă la materializarea lor timpul cultural așteaptă să fie completat cu altceva.

Discuțiile purtate cu prilejul anchetei noastre au arătat că forurile locale sînt conștiente de situația specială în care se află viața culturală a orașului. Unele sugestii formulate s-au întîlnit cu intențiile organizatorilor, altele s-au lovit de bariera cauzelor obiective. Pe ansamblu, se simțea însă dorința tuturor de a determina începutul unei modificări în ambianța spirituală a localității. Concentrarea tuturor forțelor locale, dacă va fi reală, își va vădi neîntîrziat consecințele pozitive.

Radu CONSTANTINESCU

tv

Emisiune în reluare :
10,00 — Curs de limba franceză.
11,00 — Curs de limba rusă.
12,00 — T.V. pentru specialiștii din industrie. Automatizarea : Sisteme pneumatice. Prezintă ing. Victor Crăciunoiu — În cadrul emisiunii se vor prezenta elemente de automatizare folosite în instalațiile reglate cu sisteme pneumatice.
12,30 — Închiderea emisiunii de dimineață.
17,30 — Pentru școlari : Ex-terra '68 — Întîlnire cu copii rachetomodeliști de la cercurile respective din Tg. Mureș, Ploiești, București, precum și discuții cu conducătorii acestor cercuri.
18,00 — Telecronica economică : De la experiment, la generalizare. Participă : Ing. Ioan Moldovan, director adjunct în Ministerul Industriei Ușoare ; Vintilă Rotaru — director adjunct în Ministerul Industriei Alimentare ; ing. Nicolae Marinescu — directorul întreprinderii „Dîmbovița".
18,30 — Curs de limba germană.
19,00 — Club XX — Emisiune pentru tineret : „Tinerețe, îndrăzneală, curaj" — Emisiunea își propune o dezbatere pe tema curajului și a îndrăznelii, atribute specifice tineretului.
19,30 — Telejurnalul de seară.
19,50 — Buletinul meteorologic — Publicitate.
20,00 — Transfocator : „Cu bastonul pe litoral".
20,40 — Fotbal : Finala „Cupei campionilor europeni" între echipele Manchester United — Benfica Lisabona — În pauză : Avanpremiera.
22,30 — Dubrovnik — film despre Vechea Ragusă și noul Dubrovnik.
22,45 — „Melodii în noapte" — Transmisiune de la restaurantul „Pescărușul". Soliști : Roxana Matei, Norocel Dimitriu. Dirijor Alexandru Avramovici.
23,05 — Telejurnalul de noapte.

OMUL FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU EL ÎNSUȘI...

STILURI DE A CONDUCE

Vorbim adesea de conducere, de conducerea științifică; e vorba aci de activitatea a sute de mii de oameni, și nu numai în industrie — de la șeful de raion comercial sau maistrul de șantier pînă la rectorul de universitate și mulți alții: iar munca fiecăruia, fie „măruntă" sau importantă, **e legată de celelalte munci prin cîteva trăsături generale,** din care știința conducerii extrage o seamă de principii.

Sintetizarea acestor trăsături nu e o treabă ușoară — sînt decenii de cînd apar volume masive despre știința conducerii — iar un șir de anchete au arătat că sursele documentare de care dispun cadrele noastre sînt încă sărace.

CEPECA — Centrul de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi — a venit în ajutorul cursanților și colaboratorilor săi publicînd un buletin documentar. Tirajul e fatalmente limitat, dar ne-am gîndit că ar fi util să punem sub ochii cititorilor „Scînteii" unele materiale mai interesante, cu titlu informativ.

Spunem **informativ** pentru că e vorba, firește, de probleme asupra cărora nici experții nu sînt întotdeauna de acord. Și mai ales pentru că e vorba de materiale generate în alte condiții social-economice decît cele ale țării noastre; deosebirea dintre relațiile de producție ale socialismului și cele generate de capitalism este radicală și bine cunoscută cititorilor noștri; totuși, unele din caracterizările ce urmează pot avea valabilitate mai generală. De aceea, le prezentăm sub titlu informativ, urmînd ca lectorul să le examineze critic, să vadă dacă și în ce măsură s-ar putea potrivi în activitatea lui și a celor din jur și să discearnă astfel mai lesne eventualele sale puncte slabe, lacune a căror înlăturare ar permite aprofundarea stilului științific în munca de conducere.

★

Articolul profesorului **W. J. Reddin,** de la Universitatea din New Brunswick, republicat de Comitetul național francez al organizării, pornește de la teza că există trei dimensiuni ale stilului de a conduce, trei caracteristici generale care determină valoarea unui conducător, trei tendințe:

1. Tendința **sarcini.**
2. Tendința **contacte.**
3. Tendința **randament.**

Primul tip de om cu muncă de conducere urmărește cu precădere realizarea unor sarcini anumite, al doilea e interesat mai ales de problemele subalternilor săi și de relațiile sale cu alții, al treilea are mai ales aptitudinea de a dobîndi o înaltă productivitate. Analizînd concret activitatea unui număr de cadre, profesorul întru „management" (știința conducerii) a găsit conducători industriali care posedă în cel mai înalt grad toate cele trei caracteristici, ca și alții aproape total lipsiți de aptitudini în oricare din ele.

În funcție de înzestrarea fiecăruia, tabloul lui Reddin schițează opt tipuri. Înainte de a le înșira, nu strică să amintim că medicina și psihologia folosesc de mult asemenea împărțiri în tipuri constituționale („atleticul", „respiratorul", „digestivul" etc): chiar dacă tipul nu se întîlnește niciodată în stare „pură", existența tabelului ajută omul de știință să pătrundă mai lesne psihologia omului cu care are de-a face. De asemenea, trebuie precizat că prin cuvinte ca „birocrat" sau „autocrat" profesorul american nu a intenționat să facă o satiră la adresa semenilor săi, să lipească etichete, ci numai să întocmească **o clasificare științifică înzestrată cu însușiri dinamice și educative, menită să convingă unele cadre că au de cîștigat prin autoperfecționare.** Iată cele opt tipuri:

Negativul. Delăsător, e lipsit de interes și față de muncă și față de contactele cu cellalți. E ineficace nu numai din cauza acestei lipse de interes, dar și din cauza influenței asupra moralului celorlalți. Poate fi găsit mai ales în întreprinderile mari, în organismele complicate, unde trece mai lesne neobservat. E omul „cu un picior de lemn", un om rănit: fie că a fost cîndva nedreptățit cu adevărat, fie că i se pare, e un om neutralizat, dar adesea poate face rău, prin acte abile, greu de reperat. Defetistul urmărește minimul de randament, cît e nevoie ca să nu fie plictisit de alții. Se ferește de probleme, ignorîndu-le, și nu ia poziție pretinzînd că încă nu s-a informat; e foarte lent în a da curs oricărei acțiuni și îi place să trimită mai orice proiect la tot felul de comitete și comisii, spre studiere eternă. Cîteva din expresiile lui favorite:

— Dacă nu reușești imediat, mai bine las-o baltă.

— O aiureală, dar așa vrea întreprinderea.

— Îmi place munca mea: aș putea sta ore întregi s-o contemplu.

— Dacă nu înțelegi ceva, pune piedici.

Birocratul. Nu e nici el interesat cu adevărat în sarcini și în contactul cu alții. E însă mai eficace, pentru că execută dispozițiile, cu aerul că-l interesează. Șeful birocrat se consideră eficace. Ascultă de regulament, merge pe drumul cel bun, e călare pe toate amănuntele și execută dispozițiile. Regulamentul nu e un mijloc, ci o dogmă de origine divină: pentru el, singura linie de urmat sînt precedentele și obișnuințele, totul trebuie să se facă așa cum s-a mai făcut.

Birocratul se simte mai bine în mîncile de funcționariat, bazate pe ordine și regulamente stricte, sau în domenii unde randamentul e mai greu de măsurat. Deși destul de eficace, el nu emite decît puține idei și propuneri, nu împinge producția înainte și nu se pricepe să dezvolte posibilitățile subordonaților săi. Principii favorite:

— Urmează regulile și n-o să te înșeli niciodată prea tare.

— Să vedem cum am făcut data trecută.

— Mi se pare că aici s-ar putea crea ceva nou; dar unde-i circulara aceea despre spiritul de inițiativă, venită de la direcțiune?

Altruistul. Un suflet milos, care a plasat relațiile amicale cu semenii deasupra oricăror alte considerente. Este un incapabil, pentru că dorința lui de a se arăta om de treabă îl împiedică să riște vreo neplăcere în efortul de a mări producția. Încearcă să-și conducă sectorul ca un club, căci crede producția mai puțin importantă decît relațiile de bună camaraderie. Se străduiește să creeze o atmosferă cordială, în care poate fi menținut un ritm lent de lucru. Drăguț și atent cu fiecare, nu vrea să tragă hățurile de frică să nu deranjeze pe cineva.

Își petrece cea mai mare parte a timpului încercînd să ușureze sarcinile subalternilor. Dacă aceștia îi cer un om în plus, el le-ar da doi; dacă vor să reexamineze bugetul, le-ar da imediat bani mai mulți. E de părere că discuțiile nu duc la nimic, că, de altminteri, oamenii în toată firea nici n-au ce discuta. Cînd intervine vreun element de conflict, îl îndulcește, pentru a nu jigni; caută soluția crizelor prin amînări. E maestru în a turna untdelemn pe oceanul în furtună și a intoxica astfel peștii.

Promotorul și miopia lui. E o rudă îndepărtată a altruistului, mai eficace decît acesta. Are o încredere oarbă în oricine. Spre deosebire de altruist însă, promotorul se pricepe să muncească și să îndemne la muncă. Prima lui preocupare este de a dezvolta talentele celorlalți și de a le dărui o atmosferă de muncă, făcîndu-i să se angajeze față de sarcini și față de el înșuși.

Este însă adesea miop, transformînd orice executant în conducător, neglijînd controlul. Obține însă randament în serviciul său și în cele cu care colaborează, pentru că se pricepe să creeze o atmosferă de cooperare și să înalțe la maximum de răspunderi oamenii din subordine. În aceste împrejurări, propriul său talent trece adesea neobservat și oamenii nu-și dau seama de meritele lui decît după ce-a plecat dintr-un loc. Pentru el, munca este un lucru tot atît de natural ca și odihna sau joaca. Socotește că oamenii, toți, sînt dispuși să se conducă și să se controleze pe ei înșiși și că sînt dornici de responsabilități. El crede într-un lucru pe care mulți conducători nu-l pot crede decît anevoie, și anume: că inteligența, imaginația, facultățile creatoare se întîlnesc adesea la oamenii obișnuiți.

Să-l ascultăm:

— Un șef e excelent dacă trece neobservat.

— Dar nu e bine dacă-i ascultat și aclamat. E și mai rău însă să fie disprețuit.

— Cu un șef bun, care vorbește puțin, cînd lucrarea e gata și țelul e atins, oamenii vor spune: noi înșine am făcut asta.

Autocratul. Autorul începe prin a cita de-a dreptul frazele preferate ale „autocraților" pe care i-a studiat:

— Nu face cum fac eu, fă cum zic eu!

— Cînd vorbesc eu, să taci!

— Ia mai zi o dată și ce părere ai, că de mult n-am mai avut cu cine să mă iau la harță.

— Hai, fii băiat bun și fă cum îți zic eu.

— Să ai curajul să-mi spui părerea ta, chiar dacă te-ar costa postul!

— Eu nu vreau să fiu înconjurat de lingușitori!

— Cînd am spus eu nu, înseamnă că rămîne nu!

— Uite o sarcină nouă: dacă o îndeplinești, ai să poți să-ți păstrezi slujba.

Autocratul plasează sarcina curentă, de moment, înaintea oricăror alte considerente. Scoate rezultate slabe din cauză că arată prin toată atitudinea lui că nu e interesat de contactul cu subalternii și că are prea puțină încredere în capacitățile lor. Mulți se tem de el și deci nu sînt îmboldiți la activitate decît prin constrîngerea exercitată de el. Autocratul socotește că mai toți oamenii au un dezgust înnăscut față de muncă și că ar lăsa-o baltă dacă ar putea. El socoate că oamenii trebuie constrînși, dirijați și amenințați la tot pasul cu sancțiuni, dacă vrei să obții de la ei vreun randament. El e încredințat că omul mijlociu preferă să fie condus și să nu-și asume răspunderi, că are prea puțină ambiție și caută înainte de toate liniștea.

Cu astfel de concepții, e lesne de văzut că „autocrații" își creează singuri bucluceri. Mulți își petrec viața plîngîndu-se de lipsa de interes a oamenilor, fără să le treacă prin minte că ei înșiși o alimentează. Autocratul îi socotește pe muncitori simple prelungiri ale mașinilor. Munca subalternilor nu constă decît în executarea ordinelor; el, șeful, trebuie să stabilească toate detaliile. Habar n-are ce înseamnă **motivare.** La el, totul e simplu: unul comandă, altul ascultă. Comitetul ideal ar fi cel alcătuit dintr-o singură persoană (a lui); el condamnă și răstălmăcește orice inițiativă personală și pur și simplu nu poate înțelege nevoia unui om de a fi apreciat. Cînd întîlnește vreo părere în dezacord cu a lui, declară cum nu se poate mai limpede că nu-i vorba aci decît de o încercare de a i se stîrbi autoritatea. Autocratul dă naștere la clanuri, face să apară defetiști și inoportuni.

Autocratul binevoitor obține ceea ce vrea cu metode mai blînde decît cel „pur". N-are încredere decît în propriile lui acțiuni și metode, dar știe să determine oamenii a executa ceea ce le cere fără să-i irite. Acest stil — afirmă prof. Reddin — e azi foarte răspîndit în industria americană și aparține adesea conducătorilor care au străbătut scara ierarhică și au știut să tragă învățăminte din greșelile lor. Autocratul binevoitor nu e lipsit de oarecare ambiție, se ține la curent cu dispozițiile și metodele noi și obține oarecare randament; dar — aici e punctul său slab — nu știe cum să obțină de la subalterni maximum din ce pot ei da. Se angajează total în acțiunile lui, dar nu obține o angajare asemănătoare de la colaboratori.

Ezitantul. Recunoaște necesitatea de a îmbina randamentul cu relațiile umane, dar se vădește incapabil sau reținut cînd e vorba de a realiza aceste idei și de a lua hotărîri. Nu la decizii decît în urma unor evenimente recente sau sub presiunea unor mari forțe. Va încerca mai curînd să localizeze la punctul minim problemele imediate și mai puțin să rezolve problemele de producție pe termen lung. Nu face nimic cu claritate deplină. Stimulează pe alții, dar nu cine știe ce. E „ambivalent" și echivoc: criticînd un randament slab, precizează că nu se așteptă ca acesta să fie prea ridicat. Stilul său nu naște decît mediocritate și perpetuează specia nehotărîților. Obținerea unui randament optim nu e pentru ezitant decît un vis. Planificarea e pentru el rezultatul unor compromisuri. E partizan al lui „văzînd și făcînd".

Adevăratul conducător: realizatorul. E un șef lucid în toate direcțiile muncii sale. Consideră munca lui drept organizarea eficace a eforturilor depuse de colaboratorii săi pentru a obține rezultate pe termen scurt și lung. Fixează norme foarte ridicate și cere randament maxim de la fiecare colaborator: dar, conștient de deosebirile dintre aceștia, știe să-i trateze diferit. Eficacitatea lui se datorează faptului că toți îl știu angajat în același timp pe planul relațiilor umane ca și al producției, ceea ce acționează ca o motivare puternică.

Realizatorul recunoaște interdependența funcțiilor în sînul unei întreprinderi și face tot posibilul pentru a obține funcționarea armonioasă și rodnică a unei **echipe de lucru.** Atît interesul colaboratorilor săi pentru probleme și deci pentru rezolvarea lor. Caută să-i aibă părtași în planificare și obține de la ei sugestiile cele mai bune. Știe că orice persoană simte o dublă nevoie, de dependență și de independență, că se pot îmbina nevoile individuale cu țelurile întreprinderii, că uneori e mai bine să ia o hotărîre și s-o comunice fără comentarii, așa cum altă dată hotărîrea nu poate fi luată decît cu asentimentul întregii echipe.

Realizatorul va considera cu bunăvoință orice dezacord, orice discuție. Va găsi aceastã comportare ca fiind normală, necesară și utilă. Nu va înăbuși niciodată vreo idee prin simpla negare, nu va evita discutarea ei. El știe că diferendele pot fi aplanate, conflictele pot fi rezolvate și că, fără a le fi ocolit, o dată rezolvate, va obține din partea colaboratorilor săi o angajare și mai puternică.

Nu este jovialul care vrea să înveselească pe fiecare, și totuși moralul echipei este excelent. El nu conduce niște condamnați la muncă silnică, ci o echipă care trage tare. Nu vrea ca greșelile să fie înmormîntate printr-o înțelegere unanimă, ci dorește ca echipa în întregimea ei să se simtă părtașă la eșecuri ca și la succese.

★

Vorbind despre reperarea în viață a acestor tipuri, profesorul Reddin constată că, firește, trăsăturile lor sînt și mai variate.

Cadrele de conducere au constatat adesea că o cunoaștere precisă a stilului și caracterului lor, ca și ale celorlalți, determină o sporire considerabilă a eficacității lor.

Cum spuneam la începutul acestei sumare prezentări, clasificarea expertului american e generată de condiții social-economice radical diferite de cele ale societății socialiste. Cititorul însă poate, cu titlu informativ, să mediteze la această clasificare, s-o compare critic cu propria lui experiență, să se întrebe cîte din trăsăturile evocate mai sus i se potrivesc și ce are de făcut, în condițiile noastre, pentru a obține un stil de maximă eficacitate, la înălțimea condițiilor morale superioare ale socialismului.

„conspect"
de Sergiu FĂRCAȘAN

LACRIMILE DE „ACID" ALE UNEI MAME...

„Oamenii sînt o lume a dragostei..." spunea unul dintre cei mai lucizi și subtili analiști ai firii omenești, iar afirmația sa viza nu atît sentimentul în sine, cît locul pe care îl ocupă el în universul nostru lăuntric, al comportamentelor noastre. Atitudinea față de acest sentiment reprezintă **un criteriu definitoriu al umanului, un etalon sever la examenul imperativului etic esențial: omenia.**

Sursa nemijlocită a acestor reflecții este o istorie autentică de care am luat cunoștință nu de mult. Vom folosi pentru desemnarea principalilor eroi convenția inițialelor.

G. o cunoaște într-o toamnă pe R. Băiatul și fata abia terminaseră liceul și se înscriseseră la o școală tehnică. Între ei se înfiripă o atracție la început difuză, care se cristalizează treptat într-un sentiment puternic. În toamna următoare, își pregătesc împreună cu asiduitate examenele de admitere și intră amîndoi la aceeași facultate. Trec șase luni, un an, trei. Dragostea rezistă la proba de foc a timpului. Dacă în primele luni se mai putea presupune cumva că la mijloc e numai o iluzie romantioasă a unor adolescenți necopți la minte, acum a devenit limpede că nu mai poate fi vorba de așa ceva.

Există în orice sentiment autentic o anume noblețe a așteptării, un patos lucid al confruntării cu imuabila curgere a timpului. Dar se ivește și momentul inevitabil al asumării răspunderilor. G. și R. se află la vîrsta cumpănirilor mature și hotărîrilor tranșante. În modul cel mai firesc cu putință, ei își anunță intenția de a se căsători.

Iată însă că în acest moment se aprinde în calea tinerilor un semafor brutal: **Stop!** O barieră vetustă, menită — chipurile — „să-i aducă la realitate, să-i împiedice de la o prostie". Barieră care — cum se întîmplă, de obicei, în asemenea ocazii — în loc să-i descurajeze pe tineri, le întărește hotărîrea, dînd sentimentului duritatea dîrză, oarecum crispată, a fortăreței asediate. Barieră care, totodată, le înnegurează puritatea elanurilor prime cu zbuciumul traumatizant al ocărîlor și scandalurilor.

Mînuitorii semaforului sînt părinții băiatului. Mai ales mama, funcționară la o instituție de stat. Mama care privise pînă acum prietenia celor doi tineri cu o îngăduință, am spune, binevoitoare. Atîta timp cît nu i se păruse „ceva serios", cît nutrea iluzia că e o simplă „legătură", ea le oferise chiar celor doi ocrotirea ei plină de „înțelegere". Pînă atunci totul fusese foarte moral! De îndată însă ce și-a dat seama că e vorba de un sentiment real și viguros, care amenință „să-i răpească odorul crescut în sudoare și lacrimi", sentimentul tinerilor a fost împroșcat cu noroi, vopsit în culorile triviale ale învinuirii de imoralitate. S-a făcut simțit, în fond, acel maladiv instinct de proprietate al unor părinți ce văd în fiecare desprindere a puiului de cuib — atunci cînd i s-au maturizat aripile — un atentat la avutul lor personal, o dezagregare a devotamentului filial.

Nu intrăm în discuția argumentelor mamei (puerilitatea lor e evidentă: „băiatul e prea mic" — la 21 de ani! —, „e firav de-l suflă vîntul", ea e „bolnavă de nervi în ultimul hal și n-ar putea rezista la o asemenea lovitură" etc.). S-ar putea mai curînd aminti despre o anume dezamăgire a mamei, care visa pentru fiul ei — viitor specialist cu „diplomă bănoasă" — o „partidă" care să valorifice mai rentabil... capitalul investit (rămășiță a unei mentalități anacronice prăsită încă, în mod lamentabil, prin unghere morale bine tăinuite, într-o societate care a desființat pentru totdeauna însăși sursa inegalităților sociale). Nu contestăm însă că, alături de aceste argumente declarate și calcule nemărturisite, există și o anumită doză de îngrijorare autentică față de problemele materiale firești pe care le ridică înjghebarea unui cămin tînăr.

Ținem, totodată, să precizăm că nimeni nu se gîndește să pună sub semnul îndoielii dreptul părintelui de a-și spune cuvîntul — și încă un cuvînt răspicat! — în ce privește viitorul copilului său, de a-l influența moralmente, cu ajutorul unor argumente convingătoare, în ce privește drumul de ales în viață, chiar și în ce privește sentimentele sale. Aici e vorba nu numai de un drept, dar și de o îndatorire, de o răspundere socială! Dacă această influențare e făcută cu înțelegere și tact, cu acea simbioză de afectivitate și luciditate care constituie însăși substanța unei autentice pedagogii părintești, nedoielnic că se va solda cu rezultate îmbucurătoare. Dar **se poate oare prevala un părinte de aceste drepturi și îndatoriri inalienabile pentru a mutila și traumatiza viața sufletească a unor tineri,** reînviind practicile obtuze ale unor Capuleți medievali (fără Montague, căci ceilalți părinți sînt, de data aceasta, niște oameni foarte cumsecade care nu se opun de fel căsătoriei)? Și mai ales — aici e chestiunea esențială — **se poate oare admite ca, în numele unor asemenea țeluri, să se folosească mijloace de încălcare a legalității socialiste?**

Dacă problema ar fi rămas circumscrisă la îngusta sferă familială, poate că nici n-ar fi meritat o discuție de presă. Dar ea a angrenat și unele organe de stat ai căror funcționari au tocmai misiunea expresă de a asigura apărarea legalității. De data asta nu vom mai utiliza inițialele, ci ne vom referi la nume și funcții exacte. Căci dacă miopia sentimentelor unei mame o mai poți înțelege, chiar dacă o dezaprobi, încălcarea legalității nu are nici un fel de scuze.

Pentru a se pune de-a curmezișul sentimentului curat al acestor tineri s-au mobilizat niște forțe și s-a recurs la niște metode ce pun în lumină **o întreagă țesătură de interinfluențări pe care am numi-o „conjurația telefoanelor".**

Să povestim însă faptele. Mama lui G., de teama ca acesta să nu depună actele pentru căsătorie, i-a ascuns cu grijă certificatul de naștere. Nu s-a mulțumit însă numai cu atîta. Bănuind că băiatul va cere, așa cum e și firesc, un duplicat după certificat, a rugat telefonic pe fostul șef al secției sanitare a Consiliului popular provizoriu al sectorului 8 București „s-o ajute în această problemă de viață și de moarte". Secretara șefului secției sanitare a dat imediat un telefon lui Ion Florescu, șeful secției de stare civilă, dîndu-i „indicația" să nu elibereze cu nici un preț duplicatul solicitat. „Indicație" la care acesta s-a conformat fără să crîcnească.

Tînărul s-a văzut pus în situația să recurgă la o ultimă soluție: să ceară un aviz favorabil de la serviciul evidenței populației din Inspectoratul Miliției Capitalei. Aviz pe care l-a primit și cu care s-a dus din nou la tov. Ion Florescu. Din nou a intrat în acțiune magicul instrument de tortură sufletească din ebonită neagră: șeful stării civile a anunțat-o pe secretara secției sanitare, care la rîndul ei a anunțat-o pe mamă de existența avizului miliției. La rîndul ei, mama s-a mobilizat din nou și a dat un telefon nu știu cui de nu știu unde, care, în mare grabă, a telefonat la serviciul de evidența populației, rugînd „s-o primească pe această mamă nefericită și să-i dea tot sprijinul". Lucru care s-a și întîmplat, chiar a doua zi, și s-a soldat cu un nou telefon de la serviciul evidenței către starea civilă a sectorului 8 prin care era anunțată „să nu la în considerare avizul favorabil emis anterior și să nu elibereze certificatul". Și iată că un cetățean al Republicii, de trei ani major, în deplinătatea drepturilor sale civile și politice, era pus în imposibilitate — prin simpla formare a unor numere pe ocultul cadran — să intre în posesia celui mai elementar act.

I-am întrebat pe tovarășii care s-au pretat la asemenea ilegalități: ce considerente i-au împins, ce mobiluri i-au stimulat? Răspunsul a sunat aproape invariabil: „Se poate oare rezista la lacrimile unei mame?". Oricît de înduioșătoare ar părea această motivare „sentimentală", ea nu-și găsește nici o justificare. De ce oare nu s-au gîndit și la aspirația tinerilor — lovită, ultragiată, călcată în picioare prin această coaliție a obtuzităților administrative? De ce — cînd e vorba de pus bețe în roate realizării firești a unui sentiment — se poate înfăptui o asemenea „înțelegere în lanț", iar pentru sprijinirea lui n-a sărit în ajutor nimeni dintre cei ce ar fi putut s-o facă?

...Epoca e alta și, din fericire, nu vom fi nevoiți să încheiem relatarea noastră cu tragicele stihuri shakespeariene: „...Căci nu-i / nici în povești mai mult prilej de jale / decît în trista întîmplare-a lui / Romeo și a Julietei sale". Dragostea lui G. și R. a rezistat conjurației telefonice și a ieșit, sperăm, întărită.

Nimeni nu poate face pronosticuri la startul acelei mari călătorii pe care o reprezintă viața în doi. Sîntem în situația meteorologilor aflați încă la cheremul atît de imponderabilelor. Dar o urare de încheiere — și de început! — se poate face: timp frumos! Și rodnic în împliniri...

Victor BÎRLĂDEANU

Cînd nu te vede nimeni...

Există o sumedenie de acte în care răspunderea personală a insului nu se confruntă direct cu exigențele obștești, în care omul este scutit în chip firesc de ochiul scrutător al obștii, fără a se sustrage însă răspunderilor sau exigențelor care îl pun față în față cu sine însuși. Cum se comportă într-un asemenea caz? Ce sîntem și cum ne purtăm, „cînd nu ne vede nimeni"?.

O întîmplare m-a pus în condiția de a cunoaște un fapt ce explică sensul întrebărilor de mai sus, lămurind rostul acestui „cînd nu te vede nimeni" și răsfrîngerea sa socială.

Confidența mi-a fost încredințată de un tînăr intelectual absolvent al Institutului de agronomie, care își pregătea lucrarea de diplomă ce avea să-l consacre ca practician sau eventual ca om de știință. Tînărul și-a ales **singur,** nesilit și nesfătuit de nimeni, ca temă a lucrării, studiul comportării porumbului cultivat în condiții agrotehnice normale, fără administrarea de îngrășăminte chimice, în speță azotat de amoniu. Tînărul a primit un lot experimental, la o fermă de stat, unde urma să-și pună în practică studiul, supraveghind în mod direct experiența. A primit toate mijloacele materiale necesare, forță de muncă și mașini. Nimic nu-l împiedica să-și facă experiența corect, aprecierea științifică a rezultatului ținînd direct de realizarea **cu strictă probitate** a experienței. Mai presus de toate, nu-l vedea nimeni. Nu depindea de nimeni altcineva decît de sine însuși.

Dar abia aici intervine neobișnuitul, încălcarea codului moral de care vorbim, acel cod ce scapă de sub supravegherea obștei, revenind în sarcina exclusivă a insului. **Fără ca nimeni să l-o ceară, fără ca nimeni s-o poată controla, fără ca faptul să aibă o greutate practică imediată, tînărul nostru a falsificat rezultatul experienței, aplicînd plantelor pe care le avea în studiu o anume cantitate de îngrășăminte, exact atît cît să modifice condiția cercetării, făcînd experimentul nul.** De ce? Mi-a răspuns cu liniște și cu cinism:

— În condițiile date recolta ar fi fost proastă, iar aceasta s-ar fi putut interpreta ca o lipsă a mea de interes față de felul cum a fost lucrat pămîntul. Aș fi putut eventual primi o notă slabă. De ce să risc?

— Bine, i-am ripostat uimit, dar tema ți-ai ales-o dumneata. După cît înțeleg, în condițiile cerute de temă, nu interesa cantitatea recoltei, ci felul cum s-au comportat plantele în lipsa azotului, toamai aceasta fiind problema în studiu. Ce s-ar întîmpla dacă rezultatul cercetării, acest rezultat falsificat, s-ar transforma într-o prescripție științifică obligatorie pentru ferma de stat respectivă sau pentru agricultura unei zone geografice în care s-ar aplica această recomandare greșită? Îți dai seama ce pierderi grele calculabile ar apărea?

Tînărul a avut o tresărire care mi s-a părut a fi o tresărire salvatoare, un reflex întîrziat al responsabilității, al simțului etic adormit. Mă înșelasem:

— Aveți de gînd să destăinuiți cuiva ce v-am spus, sau să scrieți la ziar? Vă previn că voi nega. Rezultatul e incontrolabil, deci valabil.

Am intrat într-o cumplită dilemă morală, din care practic n-am putut ieși. Mi s-a părut că sînt complice la un furt, la o infracțiune de o extremă gravitate care se cere fără zăbavă adusă, dacă nu în fața legii, cel puțin în fața unui sever tribunal moral. Există numeroase acte, gesturi, îndeletniciri, ipostaze ale omului, în care el, omul, nu se află decît față în față cu sine. **Cum e pregătit pentru această confruntare decisivă?**

Se deschide, dintr-o dată, o problemă de educație, o problemă a formării omului, asupra căreia poate că n-am meditat suficient, interesîndu-ne cu precădere de raportul om-societate, esențial desigur pentru sănătatea și robustețea morală a unei colectivități, dar incomplet pentru o dezvoltare plenară a omului. **Ce se întîmplă însă cu același om cînd rămîne față în față cu sine?** În ce măsură calitățile lui sociale sau aparentele lui calități rezistă la voltajul confruntării lăuntrice?

În chip firesc, colectivitatea nu poate urmări această confruntare, n-are mijloacele. Confruntarea cu sine, aplicarea unor exigențe care ne privesc strict pe noi înșine țin de zona cea mai intimă a personalității, de acel intangibil uman care justifică lăuntric valoarea conferită public sau conduita socială a omului. **Nu este și nu ne poate fi indiferentă calitatea intrinsecă a omului, valoarea sa cîntărită nu numai cu balanța aportului social, ci și în caratele responsabilităților lăuntrice care nu strălucesc adesea, în exterior.**

Întîmplarea pe care am reprodus-o — și care nu are un curs practic imediat vizibil — a lăsat deschisă tocmai această problemă de educație, de igienă morală, tot atît de somativă și tot atît de ascuțită, am spune, ca și prezența sau carența azotului în sol. Fără azot sau fără suficient azot plantele mor, acest element din tabloul lui Mendeleev ridicîndu-se la prestigiul de constituent al vieții, al lumii vegetale și animale de pe cuprinsul planetei. Care este oare elementul în ordinea morală, cu o egal de însemnată pondere, element care să se ridice, ca și azotul pentru viață, la prestigiul de constituent al vieții psihice, la prestigiul de factor hotărîtor al responsabilităților omului față în față cu sine?...

Responsabilitatea socială, codul public al comportării individului în societatea noastră, nu se poate rupe de codul intim al demnității, responsabilității și onoarei, care dă reala măsură a omului față cu sine și cu lumea.

Paul ANGHEL

Evadarea

de Traian FILIP

Trenul plecase din Turnu Măgurele. Tînărul din compartiment, privind pe fereastră, își lua rămas-bun de la o fată frumoasă. Apoi, rămași singuri, am început să convorbim. Am aflat că tînărul era inginer și părăsea definitiv combinatul.

— De ce? N-ați avut casă?

— Ba da. De cum am sosit mi s-a dat un apartament în centru.

— N-ați fost încadrat corespunzător?

— Dimpotrivă. Am primit dispensă și mi s-a încredințat o sarcină de mare răspundere. Combinatul chimic duce lipsă de specialiști. Mai toți sînt tineri. Un combinat al tinerilor. Al generației noastre. Am fost inginer-șef la fabrica de uree.

— Ceva v-a nemulțumit. V-ați pregătit pentru activitatea industrială...

— Așa este. Am fost un student silitor. Chimia m-a pasionat. Nu mi-a fost greu să mă disting în muncă, dar...

Tînărul a zîmbit cu putină sfială, cu puțină tristețe și a oftat. Se despărțea de combinat cu un sentiment complex. Totuși, nu-i părea rău. Izbutise un lucru dificil, obținuse un transfer, un transfer într-o altă muncă, într-o altă localitate, iar acest transfer era expresia ultimă a răsfățului cu care se obișnuise în viață. I se făcuse pe plac. Fusese luat de acolo de unde era atît de necesar încît i se dăduse dispensă de vîrstă, i se scurtase termenul de stagiar și, în cîteva luni, străbătuse un drum pe care alții îl străbat în ani și ani de zile. I se dăduse comanda unei fabrici. Și ce poate, în definitiv, să viseze un tînăr inginer, decît să ajungă să-și traducă propriile lui idei în practică, să-și manifeste în toată plenitudinea vocația, talentul, priceperea? Și totuși, acest lucru atît de important, un tînăr capabil, un tînăr puternic, sănătos, îl refuză din capul locului și dă bir cu fugiții!

În cele din urmă, mi-a mărturisit argumentul său decisiv:

— Știți, dumneavoastră, că timp de trei luni de zile nu m-a întrebat nimeni nimic? Știți, dumneavoastră, că n-am fost controlat, că am fost lăsat să mă descurc așa cum știu? Am fost ani de zile student. Un student bun. Nu mă laud. Am avut atîtea lucrări de făcut! Ceream un sfat, eram supravegheat de asistenți. Profesorii se interesau de mine. Colegii mă consultau în diferite probleme. Și, dintr-odată, ajung aici, în uzină, și nimeni nu mă controlează, nimeni nu-mi spune dacă ceea ce fac este bun sau rău. M-am simțit părăsit, ignorat.

— Aici erați chemat să conduceți, să controlați, să întrebați, să apreciați dumneavoastră însivă. Sînteți „profesor", nu „elev". De ce v-ați speriat?

Tînărul m-a privit cu nedumerire. **Mi-a explicat că este un „om modest", că nu visa o „carieră mare", că viața fusese chiar „prea darnică" față de dînsul.** Vorbea de parcă ar fi vrut să se scuze, să-și ispășească o vină. Parcă ar fi vrut să-mi dovedească dreptatea lui. În politehnică învățase mii de lucruri utile. Niciodată însă nu și-a închipuit cum va fi cînd va fi conducător el însuși. Un conducător care să dea dispoziții, îndrumări, să caute soluții pentru un întreg ansamblu. Ceea ce făcuse în scurtul răgaz cît îndeplinise funcția de inginer-șef făcuse bine. Îi lipsise însă ochiul îndrumătorului. Era singur pentru că nu-și crease un cerc de prieteni în muncă, un cerc de sfetnici. Tînărul tînjea după profesori și după asistenți, după „ajutor", pentru că nu era încă deplin format sufletește pentru arta de a conduce. Rămăsese ucenic și nu se deosebea de cei pe care îi avea în subordine. În lunile petrecute la combinat, în loc să se adapteze la mediu, în loc să facă eforturile de a-și înțelege noua responsabilitate, el tînjise, făcuse tot felul de planuri de „evadare", căutînd să scape de importanta sa îndatorire — reflex al încrederii ce i se arătase — și să găsească un loc mai tihnit.

La începutul vieții, acest tînăr nu se găsește suficient înarmat pentru munca ce i-a fost încredințată, nu înțelege să fructifice în folosul societății investiția pe care această societate, generoasă, a făcut-o în el. Iată, îi lipsesc cîteva elemente de fundație, pentru ca existența lui să se centreze pe axa generației sale. Aceste elemente de înțelegere și răspundere socială intră obligatoriu în formația intelectuală și spirituală a viitorului inginer și de aceea — îmi spun — trebuie maximă atenție în vederea verificării și stratificării lor încă din anii universității, anii pregătirii temeinice pentru marile, decisivele examene ale vieții.

Orice sunete produse în natură sînt înrudite printr-un factor comun : vibrațiile atmosferice pe care le produc și care dau naștere undelor acustice. Omul a utilizat aceste unde, desigur fără a le cunoaște, încă de la începutul existenței sale, făurind primele cuvinte, primele semnale, primele cîntece. După milenii de progres, de gîndire și experimentare s-a creat acustica — considerată încă pînă nu demult doar ca o ramură minoră a fizicii, cu orizont limitat. În ultimii ani, revoluția științifică-tehnică a imprimat un puternic avînt și acusticii, ducînd nu numai la adîncirea cercetărilor, ci și la o lărgire considerabilă a domeniilor ei. Au luat astfel ființă „ultra" și „infraacustica", „electroacustica" și „acustica muzicală", fiecare cu importante aplicații practice.

Colaborarea strînsă între științe, utilizarea metodelor moderne de investigație, au făcut să apară zeci de discipline de graniță : geo și hidroacustica, sonochimia și electronoacustica, acustica moleculară și psihoacustica. Undele acustice își dovedesc largi utilizări, atît în cercetarea științifică și progresul cunoașterii, cît și în sfera aplicativă.

ancheta internațională a „Scînteii"

SUNETUL
— mesager și explorator

La intersecția sunetului cu lumina

de prof. Ignacy MALECKY
membru al Academiei Poloneze de Știință — Varșovia

„Lumina și sunetul sînt, așa cum este bine știut fenomene distincte. Urmărind însă drumul parcurs de o rază de lumină într-un lichid transparent, străbătut în același timp de unde acustice directe și reflectate, cu multe mii de vibrații pe secundă, cercetătorul a observat, spre surprinderea lui, o curbare a traiectoriei razelor de lumină, ca și cum ar fi trecut prin medii cu densități diferite. Era un fenomen asemănător cu „frîngerea", aparentă, a linguriței în paharul cu ceai. Care să fie cauza ? Undele sonore au provocat apariția în lichid a unor zone diferite, de comprimare și rarefiere, care au determinat refractarea razei de lumină. O dată descoperit acest fenomen, efectele lui și-au găsit aplicare în dispozitive ingenioase, folosite în cercetare și în tehnică.

Mai complicate, dar foarte interesante, se prezintă efectele acțiunii inverse — ale luminii asupra undelor acustice. S-a constatat, de pildă, că fascicolul de raze luminoase ce întîlnește un fascicol de unde ultrasonice produce atenuarea acestora. În anumite cazuri, însă, lumina poate avea și un efect diametral opus. În loc să producă atenuarea energiei acustice, lumina o amplifică, face ca ea să cîștige în intensitate. Fenomenul apare cînd undele acustice străbat un material semiconductor, cum sînt cristalele de sulfură de cadmiu. În acest caz se poate obține, pe o porțiune de numai un centimetru a cristalului, o amplificare **de aproape 10 000 de ori a undelor acustice.**

Cercetările întreprinse în acest domeniu la Institutul de probleme tehnice fundamentale al Academiei poloneze de știință... deschis perspective noi atît în știință, cît și în tehnologie. Se pot anticipa de acum două importante direcții de dezvoltare : în primul rînd, **dezvăluirea, prin interacțiunea undelor de lumină și a celor acustice, a unor noi secrete ale structurii materiei,** tăinuite pînă acum oamenilor de natură ; în al doilea — **realizarea de dispozitive și aparate destinate amplificării energiei acustice.**

În prezent, cercetările se îndreaptă spre găsirea unor procedee care să permită studierea structurii corpurilor solide de structură cristalină, cu perspective de aplicare în domeniul metalurgic. În ceea ce privește amplificarea undelor acustice cu ajutorul luminii, trebuie să arătăm că această cale duce la eliminarea unor procese ca transformarea energiei acustice în energie electrică, iar apoi retransformarea ei în energie mecanică, producătoare de sunete. Putem spera că, în viitorul apropiat, asemenea dispozitive își vor găsi o largă aplicare în sistemele electronice din laboratoarele de fizică și chimie. Sîntem astfel martorii unei evoluții noi, extrem de importante a acusticii, de astă dată, în strînsă legătură cu optica".

Ultrasunetul în luptă cu microbii

de prof. I. F. ELPINER
de la Institutul de biofizică — Moscova

„Propagîndu-se prin materia vie, unda acustică suferă o atenuare, o parte din energia ei transformîndu-se în căldură. Se produce astfel o ridicare a temperaturii, cu atît mai puternică cu cît mediul respectiv reușește să difuzeze mai multă energie. Această proprietate a ultrasunetelor și-a găsit **aplicații utile în terapeutica medicală, de pildă, în combaterea afecțiunilor reumatice.** Alt proces fizic, deosebit de important în cercetarea biologică, este **destrămarea celulelor materiei vii sub acțiunea ultrasunetelor de mare intensitate.** Supusă unei distrugeri rapide, în **mai puțin de o miime de secundă,** celula își varsă conținutul în mediul înconjurător. Pot fi astfel extrase **în stare pură, din celulele animale,** vegetale sau microbiene, feluri te substanțe biologice — vitamine, fermenți, hormoni, toxine.

Acțiunea undelor ultrasonore puternice poate influența și desfășurarea unor reacții chimice. **În „cîmp ultrasonor" se poate realiza sinteza unor substanțe organice și biologice, fără a fi nevoie de condiții speciale — presiuni și temperaturi ridicate, acceleratori de reacție.** În laboratorul nostru, cu ajutorul undelor ultrasonice, la temperaturi și presiuni obișnuite, s-a obținut sinteza amoniacului, formaldehidelor etc.

Este interesant de relevat că în anumite condiții ultrasunetele puternice **pot stimula creșterea și dezvoltarea celulelor vegetale.** În laboratorul nostru, de pildă, s-a constatat că **germinarea unor semințe (de lupin), are loc după ultrasonare, chiar a doua zi după însămînțare, în locul obișnuitelor 2—3 săptămîni.** Se pare că acest efect se datorează măririi permeabilității învelișurilor celulare. Prin dereglarea structurii membranelor, celula devine foarte sensibilă la acțiunea energiei radiante (lumină, radiații ultraviolete, ionizante), a antibioticelor, substanțelor dezinfectante. Această acțiune, combinată cu cea a altor factori fizici și chimici, prezintă un excepțional interes practic. **Se poate realiza astfel, cu ajutorul undelor ultrasonice de mare intensitate, o accelerare a penetrării substanțelor medicamentoase în celule și în țesuturile organismelor vii, epurarea apelor industriale și potabile etc.**

Studiul microorganismelor, supuse la acțiunea ultrasunetelor, a dus la o constatare deosebit de interesantă : pierderea capacității lor de infectare, menținîndu-se însă cea de imunizare. S-a deschis astfel o cale nouă pentru obținerea unor vaccinuri.

În ultimul timp și-a croit drum și „metoda biolocației ultrasonice" care, utilizînd ultrasunete de intensități reduse, cercetează structura țesuturilor, putînd semnala prezența unor **corpuri străine** sau **focare patologice** (calculi, tumori). Metoda își găsește justificare nu numai în diagnosticul medical, ci și în efectuarea unor măsurători utile în medicină și în zootehnie.

Electrono-acustica deschide noi orizonturi

de prof. K. SHIBAYAMA
de la Universitatea „Tohoku", Sendai (Japonia)

„Răsfoind enciclopediile sau lexicoanele tehnice, editate în ultimii ani, nu vom găsi încă termenul **„electronoacustica"**, disciplină științifică apărută relativ recent, la granița dintre electronică și acustică. Cele două științe, foarte diferite între ele atît ca obiect cît și ca vechime au astăzi numeroase puncte de contact.

Progresele substanțiale din ultima vreme ale acusticii se datorează în special aplicațiilor în domeniul ultrasonor, realizate cu mijloace electronice. Astfel, propagîndu-se printr-un corp bun conducător de electricitate, sau printr-un corp semiconductor, undele ultrasonice se interferează cu electronii, avînd loc un schimb între energia acustică și cea a electronilor. În anumite situații, electronii preiau o parte din energia transformată de undele acustice, care în urma acestei pierderi suferă o anumită atenuare, mai mare sau mai mică. În alte cazuri, cînd viteza cu care se mișcă electronii în semiconductor devine mai mare decît viteza undelor ultrasonice propagate prin același corp, acestea din urmă preiau o parte din energia electronilor. Se produce o amplificare a undelor acustice.

Fenomenul oferă posibilitatea a numeroase aplicații practice. În laboratoarele universității noastre se fac cercetări intense în acest domeniu, care au și dus la realizarea unor **dispozitive perfecționate pentru amplificarea ultrasunetelor.** Electronoacustica deschide și **noi posibilități pentru studiul structurii maselor plastice și crearea de alte materiale noi.** Cu metodele ei, **poate fi cercetată și structura unor substanțe organice, chiar pînă la nivelul moleculelor.** Aflată la primii ei pași, tînăra ramură a științei nu și-a dezvăluit, de altfel, toate posibilitățile.

Mașina învață să vorbească

de prof. Tamas TARNOCZY
conducătorul grupului de cercetări acustice al Academiei Ungare de Științe — Budapesta

„O trăsătură esențială, care îl diferențiază pe om de restul regnului animal este capacitatea lui de a comunica cu semenii săi cu ajutorul unor sunete articulate. Este, de aceea, de înțeles că unul dintre cele mai vechi visuri ale omenirii a fost de a găsi, într-un fel sau altul, posibilitatea de a înregistra, reproduce și imita artificial vorbirea.

Problema înregistrării și reproducerii vocii a fost rezolvată încă la sfîrșitul secolului trecut, prin inventarea fonografului de către Edison. O dată cu dezvoltarea electroacusticii și realizarea magnetofoanelor, aceste operații au putut fi efectuate cu înaltă fidelitate.

Atît fonograful, cît și magnetofonul nu redau însă decît o voce care, în prealabil, a fost înregistrată pe sul de ceară sau pe bandă magnetofonică. Minți îndrăznețe au imaginat însă **crearea mecanică** de sunete articulate, imitînd vorbirea. Merită reamintită, în această privință, valoroasa „mașină de vorbit" a lui Farkas Kempelen, realizată încă la sfîrșitul sec. XVIII. Prin apăsarea pe clape și prin diferite alte operații, se puneau în vibrație membrane care scoteau sunete articulate — e drept cu caracter infantil. Reconstrucția modernă a mașinii, realizată de inginerul francez I. S. Lienard, a demonstrat cît de judicioase erau principiile ei de bază. În 1939, Dudley, Riesz și Watkins au construit, pornind de la o concepție asemănătoare, analogia electro-acustică a vechii mașini a lui Kempelen.

Progresele realizate în domeniul electroacusticii au îngăduit să se procedeze la analiza sunetelor complexe emise de om, determinîndu-se repartiția corespunzătoare a energiei acustice. Analiza furnizează suficiente date și pentru procesul invers: **sinteza vorbirii.** Pe această bază a putut fi construită prima mașină electronică de vorbit : Vocoder-ul (Voice Coder). Există, în prezent, mai multe tipuri de asemenea mașini, cu ajutorul cărora — doar prin manipularea unor clape — pot fi rostite discursuri și recitate monologuri, fără ca ele să fi fost înregistrate anterior. Operatorul îmbină sunetele pe care le poate pronunța mașina, și le dozează intensitatea după necesități.

Desigur, „Vocoder"-ul nu va fi în stare să realizeze mecanic forța emoțională a celebrului „A fi sau a nu fi"; de asemenea, oricît de perfecționată ar fi mașina electronică de vorbit, ea nu va deveni niciînd independentă, nu va putea prelua **funcția de creație a creierului** omenesc. Ea rămîne subordonată omului, exprimă doar sunetele și cuvintele pentru care a fost creată de om — însă **ratiunea ei se anunță de mare însemnătate pentru perfecționarea automatizării în unele procese tehnologice complexe,** lăsînd să se întrevadă apariția unor mașini care reacționează rapid la graiul omului sau la comanda vorbită a altor mașini. De asemenea, **ele vor putea contribui considerabil la accelerarea transmiterii mesajelor în telecomunicații, întîi la emisie, prin descompunerea directă a elementelor vorbirii în semnale electrice, iar apoi la recepție, prin recompunerea lor, cu înaltă fidelitate, în suita inițială de semnale acustice.**

O altă direcție ce se conturează în construcția mașinilor electronice de vorbit se bazează pe posibilitatea de a obține **„spectrograme", adică imagini ale sunetelor pronunțate :** este așa-numitul sistem „visible speach" (vorbire vizibilă). În principiu, „imaginile" sunetului pot fi descifrate, iar dacă citirea lor s-ar face de către o mașină electronică, s-ar putea realiza o nouă mașină de vorbit. Există încă deocamdată serioase dificultăți de ordin tehnic, ținînd mai ales de numărul mare de sunete articulate care intră în componența cuvintelor unei limbi. Cu cele cîteva sunete vocalice lucrurile se prezintă destul de simplu ; multitudinea de consoane implică însă tot atîtea spectrograme. A construi o mașină în stare să distingă, adică să citească, iar apoi să pronunțe, imaginile a 30 sau chiar 40 de spectrograme, este încă mult prea dificil. De aceea, într-o primă etapă, se încearcă reducerea la minimum a numărului de sunete necesare, de vocale și consoane, fără a împieta asupra inteligibilității ideii.

Eforturile depuse pentru crearea unor astfel de mașini au un țel bine definit. Se pot întrevedea aplicații, după cum am arătat, în telecomunicații, dar și în **accelerarea activității mașinilor de calcul, a unor instalații automatizate industriale, în studiile fonetice etc. Ele vor pătrunde, desigur, și în alte domenii.**

Stadiul actual al cercetărilor și posibilitățile tehnice care se schițează la orizont, ne îngăduie să considerăm că va fi posibilă **crearea, pentru uzul mașinilor de vorbit, nu numai a unui sistem fonetic artificial, ci și a unei limbi artificiale care, datorită foneticii și logicii simple, va putea fi larg însușită, conducînd probabil la formarea unei limbi științifice internaționale,** cum a fost, cîndva, limba latină. Or, nevoia unei asemenea limbi se face simțită tot mai presant, ca o importantă cerință a valorificării și dezvoltării rapide a progreselor realizate în diferite țări prin revoluția tehnico-științifică. Pe această cale, va deveni posibilă și realizarea unor mașini care vor înțelege limba artificială și vor acționa la auzirea comenzilor, sau vor rosti, ele însele, comenzi către alte mașini, în acea limbă".

În viața cotidiană, undele acustice ne însoțesc pretutindeni și continuu — acasă, la muncă și chiar la odihnă. De unele vrem să ne ferim, altora vrem să le creăm condiții cît mai bune de a ajunge la urechea noastră.

Sunetul — în cele două ipostaze

de acad. Eugen BĂDĂRĂU
directorul Institutului de fizică al Academiei Republicii Socialiste România

„Sunetul se prezintă în fața societății moderne sub două ipostaze : a **utilității,** prin progresele și noile cîmpuri de cercetare și aplicație ale acusticii, dar și a **nocivității,** datorită enormei creșteri a volumului de unde acustice ce însoțește dezvoltarea industrială, marile concentrări urbane, extinderea mijloacelor de transport. Se impune astfel, cu acuitate crescîndă, o problemă nouă : **disjungerea** sunetului util de cel dăunător. Iar cercetările întreprinse au condus la... arhitectură.

Marile monumente arhitectonice ale antichității ne uimesc și astăz' prin soluțiile care s-au găsit problemelor de acustică, mai mult pe cale intuitivă, decît cu ajutorul unor mijloace științifice. Desigur, în zilele noastre, problemele sînt altele, cu aspecte multiple și complexe, ce impun **o colaborare activă între cele două științe — acustica și arhitectura.** Ca urmare, a luat naștere o disciplină nouă — **acustica arhitecturală.** Obiectivele ei principale sînt : „punerea în valoare a sunetelor utile, bararea drumului celor dăunătoare. **Din căutările conjugate ale acusticianului și arhitectului, rezultă materiale și mijloace pentru izolarea fonică a pereților, tavanelor, ușilor și ferestrelor, instalații sanitare insonorizate, perdele și covoare care amortizează zgomotele, iar în construcțiile industriale, soluții eficiente pentru atenuarea zgomotelor puternice.**

Necesitățile culturale crescînde ale omului modern îl aduc tot mai frecvent în sala de spectacole. O astfel de sală nu este o „construcție moartă" dimpotrivă, prin elementele ei constructive, ea poate interveni „activ", poate favoriza sau defavoriza punerea în valoare a sunetului. Cercetările au în vedere determinarea condițiilor care favorizează o bună audiție, ținînd seama de natura producției sonore (concerte, opere, piese de teatru, reprezentații cinematografice). Pentru a se putea aprecia cît mai obiectiv proiectele în curs de realizare, cercetările urmăresc precizarea criteriilor științifice care să poată facilita perfecționarea, sub aspect acustic, a unei săli de spectacol, cum sînt durata de reverberație, adică persistența sunetului în sală după încetarea emisiei sursei, claritatea vorbirii, difuzitatea sunetului. Sînt considerente care trebuie respectate și la construcția și amenajarea studiourilor de radio și televiziune. O tehnică nouă, mult folosită în prezent, este cercetarea acustică a sălii, pe modele reduse, cu fine aparate electronice. Contribuții importante pentru perfecționarea acestei metode au fost aduse și de acusticienii români. **Acustica sălii de concert a Radioteleviziunii române a fost examinată, aducîndu-se îmbunătățirile necesare, pe o machetă construită la scara 1/6. Viitoarea sală a Teatrului Național din București este examinată în prezent tot pe o machetă, la scara de 1/10.**

Construcția de săli cu capacități mari a impus găsirea de noi mijloace de redare a sunetelor, avînd în vedere că audiția naturală nu mai este posibilă în asemenea săli. Soluția constă în redarea sunetelor care se produc pe scenă, prin intermediul unor difuzoare — firește, după o amplificare prealabilă. O asemenea soluție a fost adoptată în Sala Palatului R. S. România.

Progresele înregistrate azi de acustica arhitecturală sînt evidente. Dar pentru ca rezultatele care se vor obține, prin transpunerea în practică a cuceririlor acestei discipline complexe, să fie concludente, **este absolut necesar ca colaborarea dintre arhitect și acustician să fie inițiată de la începutul lucrării, din momentul cînd hîrtia pe planșetă este încă albă".**

„Lumea tăcerii" - o metaforă neveridică

de prof. D. R. W. STEWENS
Imperial College — Londra

„Acustica își găsește în ultimul timp o sferă nouă de aplicare, sferă deosebit de vastă ținînd seama de faptul că suprafața globului pămîntesc este acoperită în proporție de două treimi de... apă. Sensibile detectoare submarine — hidrofoanele — realizate nu de multă vreme, au surprins pînă și în regiunile cele mai izolate ale lumii acvatice o varietate de sunete comparabilă cu cea — paradoxul e numai aparent — dintr-o... grădină liniștită. Efortul oamenilor de știință de a studia aceste fenomene acustice, adeseori de intensitate infimă, a dat naștere unei discipline noi — hidroacustica.

În general, aceste sunete variază uneori în mod neregulat, independent unele de altele ; alteori sugerează un proces periodic de repetare. Cauzele pot fi multiple : jocul valurilor, scurgerea nisipurilor, sau alte fenomene geologice submarine. **Există, însă, în adîncuri o multitudine de sunete, de semnale** — cum le denumim — care, deși insesizabile pentru auzul nostru, sînt în stare să acopere sunetele pe care le urmărește cercetătorul. Unele dintre acestea sînt de origine **biologică,** produse de viețuitoarele mărilor și oceanelor. Astfel, în golful Chesapeake din S.U.A., o anumită specie de pești se înmulțește în unii ani în exces, pînă la 300 milioane de exemplare. Fiecare dintre acești pești emite un sunet, inaudibil dacă este luat izolat. „Producția acustică" a acestei mari concentrări de pești, chiar dacă nu este percepută la suprafață, influențează însă puternic aparatele de detectare a navelor ce se apropie de țărm. S-a găsit și soluția : utilizarea unor filtre sonore, întrucît peștii și navele „emit" în frecvențe diferite. Micile crevete, broaștele țestoase produc și ele anumite zgomote de natură să influențeze utilajul radiolocator ultrasonic subacvatic.

Zgomotele obișnuite din apă acoperă încă o sursă de unde sonore, foarte slabă de altfel, creată nu de fenomenele vieții marine, ci de **procese intime ale materiei.** Este vorba de **„zgomotul termic",** produs de mișcarea moleculelor din apă. Aceste unde inaudibile își găsesc astăzi aplicare în laboratoarele moderne de fizică în cercetări de măsurare a vitezei sunetului.

Multe dintre sunetele din mediul acvatic sînt produse și de om. Zgomotul navelor se aseamănă într-o anumită măsură cu zgomotul circulației pe uscat, fiind în funcție de tipul, dimensiunile și metoda de propulsie a acestora. Le putem identifica cu ajutorul unor aparate speciale de ascultare, așa cum putem distinge și pe oameni, după glasurile lor. „Glasul mării" trece astfel din poezie în realitatea tehnică.

Un instrument eficient și precis de explorare a

ACTUALITĂȚI

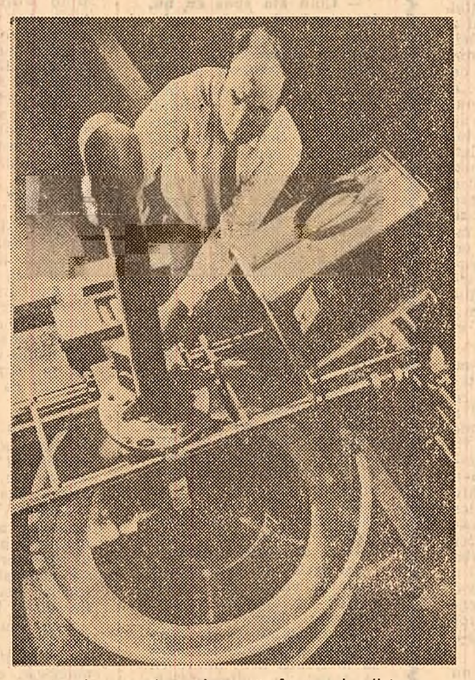

Undele ultraacustice relatează, fără a le distruge, ce defecte se găsesc în interiorul unor materiale. Vedem aici o instalație rotativă de acest gen în care se introduce pentru testare o probă de material

● **Ultrasonograful** este un aparat nou care permite descoperirea anomaliilor dinlăuntrul corpului omenesc. Impulsurile ultrasonore, emise de capul aparatului, sînt reflectate și înregistrate pe o peliculă fotografică. Medicul are astfel posibilitatea să obțină un tablou al stării interne a țesuturilor moi, mult mai precis decît cu razele roentgen.

● Instalații sonore și ultrasonore speciale pot fi folosite pentru **distrugerea dăunătorilor.** Experiențele au arătat că, cu ajutorul lor, ei pot fi uciși și împrăștiați fără nici o dificultate. În condiții de cîmp însă metoda nu poate fi aplicată decît pe suprafețe reduse.

● Undele acustice vin de multe ori în ajutorul celor luminoase, pătrunzînd în locuri unde lumina nu are acces. Pe de altă parte, o invenție recentă — holografia — îngăduie obținerea unor fotografii în relief, hologramele. Recent s-a dovedit că este posibilă asocierea celor două tipuri de unde, obținîndu-se întîi o hologramă acustică, transformată apoi într-una optică. Pe această cale pot fi obținute imagini **„în relief"** ale unor submarine sau chiar ale unor tumori la creier.

● Urechea electronică, concepută de societatea „Elliot Automation Company", din Anglia, poate detecta vehicule și oameni la o distanță de pînă la 15 km, pe baza unor detectori de vibrații ale solului. Cu aceste instalații se pot deosebi pașii unei ființe umane de cei ai animalelor sau vibrațiile produse de o mașină cu pneuri de cele provocate de o mașină cu șenile.

● Se preconizează un nou **sistem de avertizare :** instalarea pe timp de ceață, polei etc. în locurile primejdioase, a unor magnetofoane cu benzi speciale care să transmită automobiliștilor indicațiile necesare, fie prin radio, fie prin alte aparate instalate la bordul mașinilor.

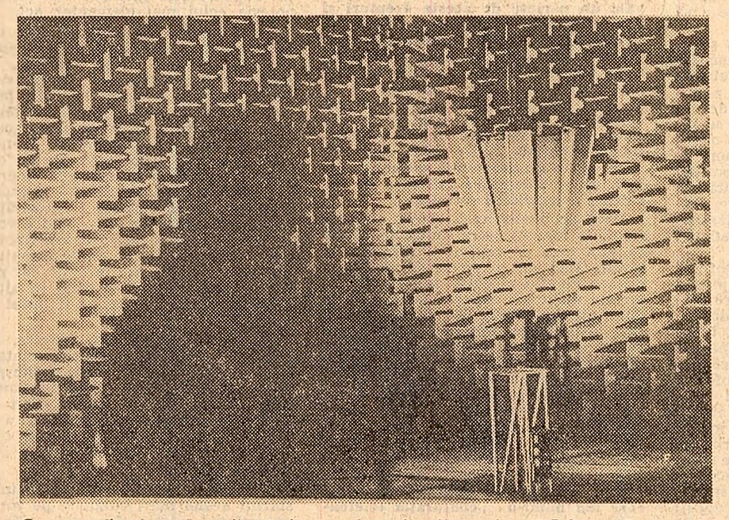

„Camera silențioasă" realizată la o uzină din Karlsruhe (R.F.G.). Construcția cuprinde, de fapt, două clădiri, așezate una în alta și izolate cu pereți groși de beton și rogojini groase din lînă minerală. Din afară nu pătrunde nici un fel de zgomot, dar este absorbit și 99,9 la sută din cel produs înăuntrul originalului laborator. Aici sînt controlate și studiate microfoane, difuzoare, combinații de reflectoare acustice

VIZITA ÎN IUGOSLAVIA A DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI DE STAT ROMÂNE

(Urmare din pag. I)

Canalul principal, lung de 570 km, și rețeaua de canale secundare vor permite să fie ferite de inundații sau de neajunsurile excesului de umiditate o suprafață de 760 000 ha terenuri fertile și să fie irigate 400 000 ha. Pînă acum a fost terminată o porțiune de 360 km din canalul principal, excavîndu-se în acest scop peste 100 milioane mc de pămînt.

In discuțiile cu gazdele, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a interesat de stadiul actual al irigațiilor și de perspectivele utilizării depline a sistemului de hidroameliorații. Conducătorul delegației române a felicitat pe constructori și le-a urat succes în muncă.

A fost vizitat apoi Novi Sadul. Centru administrativ-politic al Voivodinei, orașul a cunoscut în anii de după eliberarea Iugoslaviei o puternică dezvoltare, numărînd astăzi 150 000 locuitori. Străbătînd străzile orașului, oaspeților le-au fost înfățișate numeroase construcții noi de locuințe, așezăminte social-culturale în oraș funcționează o universitate cu șase facultăți, cinci școli superioare.

La Novi Sad, oaspeții au vizitat colecția de artă „Pavle Belianski". Cunoscut colecționar și sprijinitor al artiștilor plastici, Pavle Belianski, fost diplomat, a dăruit statului iugoslav colecția sa adunată în decurs de 40 de ani, care cuprinde peste 170 opere ale unor eminenți artiști sîrbi, de la prima apariție a curentelor moderne la începutul secolului și pînă la pictura contemporană.

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Ion Gheorghe Maurer au semnat în cartea de onoare a muzeului.

La Petrovaradin ca și la Novi Sad, un mare număr de localnici, cu steguțe tricolore românești și iugoslave, au salutat călduros pe oaspeți. Pe mari pancarte erau înscrise urări în cinstea prieteniei româno-iugoslave.

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au răspuns cordial saluturilor mulțimii.

★

Președintele Comitetului Provincial al U.C. din Serbia pentru Voivodina, Mirko Tepavaț, cu soția, a oferit o masă la Petrovaradin în cinstea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, și a soției sale.

Au participat membrii delegației române: tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil Gheorghe Rădulescu, George Macovescu, Aurel Mălnășan și persoanele oficiale române care însoțesc delegația.

Din partea iugoslavă au participat tovarășii Iosip Broz Tito cu soția, Mialko Todorovici, Rato Dugonici, Vladimir Popovici, conducători de partid și de stat ai Provinciei Autonome Voivodina și ai orașelor Novi Sad și Petrovaradin.

La dejun, tovarășul Mirko Tepavaț a toastat pentru fericirea poporului prieten român, pentru colaborarea multilaterală dintre cele două țări, în cinstea oaspeților de seamă din România.

Tovarășul Ion Gheorghe Maurer a toastat pentru întărirea prieteniei româno-iugoslave, pentru conducătorii de partid și de stat ai celor două țări, care militează pentru întărirea necontenită a acestei prietenii, pentru gazdele care au făcut delegației române o primire atît de călduroasă.

Dejunul s-a desfășurat într-o atmosferă de caldă prietenie.

LA INSTITUTUL PENTRU CERCETĂRI CHIMICE, TEHNOLOGICE ȘI METALURGICE DIN BELGRAD

BELGRAD 28 (Agerpres). — Tovarășele Elena Ceaușescu și Iovanka Broz, împreună cu tovarășele Elena Maurer, Maria Mălnășan, Tania Dugonici, Milka Petrici și alte persoane, au vizitat marți dimineața Institutul pentru cercetări chimice, tehnologice și metalurgice din Belgrad și Facultatea de matematici.

Au fost vizitate laboratoare, săli de studiu, biblioteci, unde conducători ai celor două instituții au dat ample explicații.

În paginile presei iugoslave

BELGRAD 28 — Trimisul special Agerpres S. Morcovescu transmite: Întreaga presă iugoslavă acordă un spațiu larg vizitei pe care delegația de partid și de stat a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, o face în Iugoslavia. Ziarele publică, pe primele pagini ale edițiilor de marți, ample relatări și numeroase fotografii despre sosirea oaspeților români în capitala țării vecine și prietene și prezintă desfășurarea vizitei, subliniind atmosfera sărbătorească și prietenească cu care a fost înconjurată delegația chiar de la sosirea ei pe teritoriul Iugoslaviei. Se relevă că Belgradul a salutat în mod foarte călduros și cu ospitalitatea tradițională pe oaspeții din România și că cei doi președinți, străbătînd străzile capitalei, au răspuns în mod cordial la saluturile zecilor de mii de cetățeni de pe traseu.

Toate ziarele au publicat la loc de cinste textele integrale ale cuvîntărilor rostite la dineul oficial de tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito.

Cronica zilei

Marți 28 mai a avut loc la Ministerul Afacerilor Externe un schimb de note prin care s-a încheiat un acord între România și Elveția privind scutirea fiscală reciprocă asupra veniturilor și beneficiilor provenind din exercitarea transporturilor aeriene și maritime. Schimbul de note a fost efectuat din partea română de Vasile Gliga, adjunct al ministrului afacerilor externe, iar din partea elvețiană de Charles A. Dubois, ambasadorul Elveției la București.

★

Marți seara, la Sala mică a Palatului a avut loc un recital extraordinar dat de violonista franceză Michelle Auclair. Programul a cuprins: Ciaccona, de Giovanni Vitali; Sonata a V-a în fa major, de Beethoven; Rapsodia I, de Bela Bartok; Sonata în la major de Cezar Franck.

(Agerpres)

vremea

Timpul probabil pentru zilele de 30, 31 mai și 1 iunie. În țară: Vreme în general frumoasă. Cerul va fi variabil, mai mult senin. Vor cădea ploi izolate. Vînt în general slab. Temperatura în creștere. Minimele vor fi cuprinse între 8 și 18 grade, iar maximele între 18 și 28 de grade, local mai ridicate. **În București:** Vreme în general frumoasă, cu cerul variabil. Vînt potrivit. Temperatura în creștere.

PRIMIREA DE CĂTRE PREȘEDINTELE M.A.N., ȘTEFAN VOITEC, A D-LUI CYRUS EATON

Președintele Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România, Ștefan Voitec, a primit marți dimineața, la Palatul Marii Adunări Naționale, pe domnul Cyrus Eaton — cunoscut industriaș american, membru fondator al mișcării Pugwash, și pe domnul Cyrus Eaton jr., care fac o vizită în țara noastră la invitația Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea.

La întrevedere, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, au luat parte deputații C. Paraschivescu-Bălăceanu și Mircea Rebreanu, precum și Ioan Botar, secretar al I.R.R.C.S. (Agerpres)

★

În cadrul vizitei pe care o fac în țara noastră, industriașul american Cyrus Eaton și fiul său Cyrus Eaton jr. au avut întrevederi cu Gheorghe Cioară, ministrul comerțului exterior, Pompiliu Macovei, președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Nicolae Giosan, președintele Consiliului Superior al Agriculturii.

Marți seara, președintele Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea, Ion Pas, a oferit în cinstea oaspeților o masă la restaurantul „Pescăruș". (Agerpres)

Vizitele delegației Partidului laburist din Marea Britanie

Continuîndu-și călătoria prin țara noastră, delegația Partidului laburist din Marea Britanie, condusă de Jennie Lee, președinta partidului, ministru de stat la Departamentul pentru Educație și Știință, membră în parlament, a făcut marți dimineața o vizită la rafinăria de la Brazi. În cursul după-amiezii, oaspeții au vizitat mînăstirea Snagov, au făcut o plimbare pe lac, după care s-au înapoiat la București.

În timpul vizitei, delegația britanică a fost însoțită de Ion Pas, membru al C.C. al P.C.R., președintele Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea.

(Agerpres)

Colocviul „Modalitățile cunoașterii"

Marți dimineața au început în aula Academiei lucrările colocviului cu tema „Modalitățile cunoașterii", organizat sub egida secției de științe filozofice, psihologice și juridice a Academiei, de Institutul de filozofie.

Participă academicieni, profesori universitari, cercetători științifici de la unitățile Academiei din București și Cluj și de la Academia de științe social-politice „Ștefan Gheorghiu". De asemenea, iau parte ca invitați oameni de știință de peste hotare.

Colocviul se înscrie ca o importantă manifestare pe linia indicată de ultimele documente de partid, în ceea ce privește dezbaterea creatoare a problemelor filozofiei. Comunicările abordează aspecte variate ale cunoașterii în domeniile științelor naturii, antropologiei, istoriei, sociologiei, eticii, esteticii, istoriei filozofiei, precum și probleme actuale ale teoriei cunoașterii. Ele reflectă rezultatele cercetărilor românești în interpretarea diferitelor probleme ale cunoașterii, interesul deosebit pe care filozofii români îl acordă problemelor metodologiei marxiste, raporturilor dintre dialectica marxistă și diferite metode de cercetare și de gîndire.

După ce a rostit cuvîntul de deschidere, acad. C. Ionescu-Gulian, directorul Institutului de filozofie, a prezentat comunicarea „Structura, situația și sensul personalității".

În cursul dimineții au mai fost prezentate comunicările: „Cunoștințele științifice și alte forme ale cunoașterii" — acad. prof. P. Kopnin, directorul Institutului de filozofie al Academiei de științe a U.R.S.S.; „Cunoașterea artistică și limbaj artistic" — prof. Marcel Breazu; „Istoria filozofiei ca modalitate de cunoaștere" — prof. Alexandru Posescu; „Sensul subsistării contrariilor în cunoașterea etică" — conf. dr. Nicolae Bellu; „Problema și corelatul ei obiectiv" — dr. Dieter Wittich (R.D.G.).

După-amiază, colocviul a continuat prin prezentarea comunicărilor: „Construcție și reflectare în cunoașterea istorică" — conf. dr. Alexandru Tănase; „Cunoașterea prin cauze și legi în istorie" — dr. Nicolae Gogoneață; „Cunoașterea sociologică și judecățile de valoare" — dr. Mihail Cernea; „Cunoaștere, prognoză, acțiune" — conf. Sergiu Tamaș.

Pe marginea comunicărilor au avut loc apoi discuții. Lucrările continuă.

SPORT

ÎNCĂ DOUĂ CAMPIONATE ÎN FAZA FINALĂ

● CAIAC-CANOE la Snagov

Apele Snagovului, atît de familiare iubitorilor sporturilor nautice, au devenit scena întrecerilor finale ale campionatelor republicane de caiac-canoe. Așii padelei și pagaei, alături de reprezentanții „schimbului de mîine" (nu mai puțin talentați!) au furnizat dispute pasionante, întrunind aprecieri dintre cele mai favorabile din partea specialiștilor. Păcat însă că organizatorii au plasat nepotrivit în timp aceste campionate (la începutul, și nu la sfîrșitul săptămînii), mii de bucureșteni — prezenți de regulă simbăta și duminica la strandul și în pădurea Snagov — fiind lipsiți de posibilitatea de a-i vedea în concurs pe unii dintre cei mai valoroși sportivi români ce vor participa la „Olimpiada mexicană".

Seria finalelor celor șapte probe olimpice au deschis-o caiacele de simplu masculin. De-a lungul traseului, lupta a fost deosebit de strînsă; doar pe ultimii zeci de metri, stelistul Conțolenco s-a distanțat de principalul său rival, dinamovistul Roșca, cîștigînd cu o lungime de barcă. Proba de canoe simplu a revenit juniorului dinamovist Pațaichin, în fața colegului său de club și de generație Butelchin. Antrenorul emerit Radu Hutan remarca faptul că noul campion al acestei probe, deși are doar 19 ani, este un autentic talent al canoei. Ca și acum cîteva zile, întîietatea în proba de caiac simplu feminin și-au disputat-o Hilde Tătaru (Steaua) și Viorica Dumitru (Dinamo). De această dată, dinamovista s-a revanșat, obținînd locul întîi și titlul de campioană.

În lupta finală la caiac dublu au contat trei echipaje: două de la Dinamo și unul de la Steaua. Cuplul dinamovist Vernescu — Sciotnic a sosit primul, cu un avans de numai o jumătate de lungime de barcă față de Nicoară — Pocora (Steaua) și cu puțin peste o lungime înaintea juniorilor Rujan — Botez, Dinamoviștii Covaliov — Calabiciov au cîștigat la canoe dublu, Valentina Serghei și Elena Lipalit (Steaua) la caiac dublu (500 m), iar echipajul dinamovist la caiac 4.

Finalele probelor de viteză pură (500 m), desfășurate ieri după-amiază, au dat cîștig de cauză — cum era și firesc, de altfel — caiaciștilor și canoiștilor aflați în loturile olimpice, care, vizînd Mexicul, s-au pregătit mai îndelung și cu mai mare perseverență.

La canoe simplu, același cîștigător din ziua precedentă — tînărul dinamovist Pațaichin, care devine astfel revelația campionatelor. Victorii dinamoviste au fost consemnate, de asemenea, la caiac simplu (Rujan), caiac dublu (Vernescu, Botez) și canoe dublu (Covaliov, Calabiciov). Clubul Steaua a dominat net însă probele feminină și masculină de ștafetă 4x500 m.

Întrecerile se încheie astăzi cu probele de fond.

● BOX — pe stadionul „Republicii"

Pe ringul special montat la stadionul „Republicii" continuă seria galelor decisive ale campionatelor de box, organizate de federația de specialitate în colaborare cu Loto-Pronosport.

Ca și în reuniunea inaugurală, ale cărei vedete au fost Goanță, Silberman, musceleanul Iancu (învingător neașteptat în fața „greului" Sănătescu), gala secundă a relevat forma bună a multora dintre cei ce aspiră la centura de campion. Surprizele n-au lipsit nici ele: abandonul lui Iliescu în fața lui Drugă, victoria lui Moldovan asupra lui Crudu.

Iată cîteva din celelalte rezultate: Ciucă b.p. Pop, Molnar b.p. Cojan, Iuga b.p. Davidescu, Simion b.p. O. Gorea, Buzuliuc b.p. L. Gorea, Ene b.p. Prodan, Antoniu b.p. Manea.

Gala a treia are loc astă seară, cu începere de la ora 18, pe același stadion. Reamintim că accesul elevilor este gratuit.

Aviz telespectatorilor sportivi!

Eveniment în fotbalul european

Manchester — Benfica în finala C.C.E.

Astă-seară, la Londra, finala celei de-a 13-a ediții a „Cupei campionilor europeni" la fotbal: Manchester United — Benfica Lisabona.

Moment culminant al sezonului fotbalistic de primăvară, acest meci suscită un enorm interes în lumea sportului cu balonul rotund. Se înfruntă două echipe celebre, în rîndurile cărora joacă doi dintre așii consacrați ai fotbalului mondial: Bobby Charlton și Eusebio. Manchester United și Benfica s-au mai întîlnit în cadrul C.C.E. (ediția 1966), cînd englezii au cîștigat cu 3—2 și 5—1.

Pînă acum, în 12 ediții, doar 5 cluburi au reușit să cucerească „Cupa campionilor europeni": Real Madrid de 6 ori (1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1966), Benfica Lisabona (1961, 1962), A. C. Milan (1963), Internazionale Milano (1964, 1965), Celtic Glasgow (1967).

Meciul de astă seară, Manchester — Benfica, poate fi urmărit și de telespectatorii noștri în transmisie directă cu începere din jurul orei 20,40.

În cîteva rînduri

● **SELECȚIONATA MASCULINĂ DE VOLEI A MEXICULUI** a întîlnit aseară, la Cluj, formația locală Politehnica. Victoria a revenit voleibaliștilor români cu scorul de 3—2.

● **PE TERENURILE „ROLAND GARROS"** din Paris au continuat întrecerile campionatelor internaționale de tenis ale Franței. În turul II al probei de simplu masculin, Ion Țiriac l-a învins cu 6—1, 6—1, 6—1 pe francezul Deniau. Într-o altă partidă, Abe Segal (Republica Sud-Africană), a dispus în cinci seturi (7—5, 3—6, 6—1, 1—6, 6—3) de australianul Jim Moore. Belgianul Drossart l-a eliminat cu 7—5, 6—2, 2—6, 7—5 pe englezul Bartlett, iar Zuleta (Ecuador) a cîștigat cu 2—6, 2—6, 6—3, 6—1, 7—5 în fața lui Szoeke. În proba de simplu feminin (turul I), sovietica Galina Bakșeeva a întrecut-o cu 7—5, 3—6, 8—6 pe suedeza Eva Lundquist.

VIE ACTIVITATE POLITICĂ ȘI SOCIALĂ ÎN CEHOSLOVACIA PRIETENĂ

CORESPONDENȚA DIN PRAGA DE LA EUGEN IONESCU

Am avut ocazia, în ultima vreme, să călătoresc prin mai multe regiuni și localități cehoslovace, să vizitez întreprinderi și instituții, să mă întîlnesc cu activiști de partid, cu muncitori, studenți, intelectuali, cu membri ai cooperativelor agricole. De fiecare dată, în discuții au revenit cu insistență temele la ordinea zilei în viața politică și socială a Cehoslovaciei, preocupările legate de procesul de reînnoire ce a cuprins diferitele compartimente ale societății, proces inițiat de plenarele din decembrie 1967, ianuarie și martie a. c. ale Comitetului Central al partidului. La Praga, Bratislava, Brno, Plsen sau Ostrava, pretutindeni viața politică este caracterizată de o vie activitate îndreptată spre perfecționarea democrației socialiste, spre lichidarea unor stări de lucruri deficitare din trecut, spre netezirea drumului pentru afirmarea inițiativei creatoare a maselor largi în vederea accelerării construcției socialiste.

Pretutindeni este exprimată convingerea profundă a oamenilor muncii cehi și slovaci că sub conducerea partidului comunist, forța cea mai înaintată a societății, există garanția împlinirii tuturor aspirațiilor lor de democrație și progres. „Partidul, C.C. al P.C.C. a fost inițiatorul și stă în fruntea procesului de reînnoire și al dezvoltării democrației socialiste" — a declarat tov. Alexandr Dubcek, prim-secretar al C.C. al partidului.

În cadrul unor ample dezbateri în adunări ale organizațiilor de partid, în cuvîntări ale unor reprezentanți ai vieții publice, în coloanele presei sînt criticate cu tărie anumite forme organizatorice, practici și metode din trecut care au frînat construcția socialistă, au împiedicat valorificarea tuturor potențelor creatoare ale noii orînduiri sociale. Așa cum se subliniază în opinia publică, asupra economiei au avut o puternică influență negativă un sistem de conducere birocratic prin directive, o structură nerentabilă, neînțelegerea rolului comerțului exterior, faptul că în politica economică lipseau adesea calculele și cunoașterea lucrurilor. Sînt de asemenea puternic criticate manifestările de abuz de putere, de încălcare a legalității socialiste, precum și greșelile și deformările trecutului care, așa cum se arată în „Rude Pravo", „au încălcat relațiile de egalitate în drepturi între cele două popoare ale Cehoslovaciei". După cum scrie același ziar, „în politica sectaristă veche un rol important l-a avut negarea pseudorevoluționară a valorilor din trecut caracteristice pentru existența poporului cehoslovac".

Pentru înlăturarea deformărilor trecutului, pentru perfecționarea activității economice, lărgirea democrației socialiste, dezvoltarea accelerată a construcției socialiste sînt necesare, așa cum arăta președintele guvernului, O. Cernik, o „cotitură consecventă în politica economică", „schimbări radicale în întreaga dezvoltare a economiei naționale".

Impresia dominantă pe care ți-o lasă călătoria în aceste zile prin Cehoslovacia este optimismul cu care oamenii muncii trec la transpunerea în viață a programului de acțiune al partidului comunist, hotărîrea de a face totul pentru dezvoltarea construcției socialiste în patria lor. Am vizitat Combinatul metalurgic „Vitkovice" din Ostrava. Cei peste 10 000 de comuniști din acest puternic centru industrial sînt preocupați de perfecționarea activității întreprinderii, de lichidarea lipsurilor care au caracterizat viața economică în trecut. Un activist al comitetului de partid arăta că, în ultimele luni, planul de producție a fost realizat la toți indicatorii. Despre sporirea indicilor de producție, ca urmare a participării mai active a colectivelor de muncitori și specialiști la întreaga activitate economică a întreprinderilor, ni s-a vorbit și la uzinele „C.K.D." din Praga, la Combinatul chimic „Slovnaft" din Bratislava și la alte unități industriale.

La Brno, prezența mea a coincis cu adunările generale ale salariaților din întreprinderile industriale ale orașului, în care se dezbăteau sarcinile concrete desprinse din programul de acțiune al Partidului Comunist din Cehoslovacia. „Nu au fost formale aceste dezbateri — ni s-a spus la comitetul orășenesc de partid. Aproape toți cei care au luat cuvîntul — și n-au fost puțini — au adus propuneri prețioase, au criticat metodele de conducere învechite, s-au angajat să contribuie la îmbunătățirea activității întreprinderilor".

Un loc important în activitatea politică din Cehoslovacia îl are preocuparea pentru întărirea drepturilor cetățenești, pentru preîntîmpinarea oricăror acte ilegale și pentru reabilitarea persoanelor a căror demnitate și libertate au fost încălcate. Pe linie de partid și de stat funcționează organisme însărcinate cu studierea măsurilor ce se impun în acest scop, se desfășoară largi discuții în legătură cu principiile legii privind reabilitarea persoanelor condamnate în mod nejustificat în trecut, cu pregătirea proiectului referitor la reorganizarea juridico-statală a R.S.C., și cu alte probleme sociale și politice.

Dacă majoritatea poporului înțelege just eforturile și măsurile întreprinse de partidul comunist pentru dezvoltarea progresistă a Cehoslovaciei, pentru perfecționarea orînduirii socialiste, din declarațiile unor conducători de partid și de stat rezultă că în împrejurările create în țara prietenă se manifestă și unele tendințe lăturalnice, străine esenței proceselor pozitive care au loc în societate. Astfel, J. Smrkovski, membru al Prezidiului C.C. al P.C.C., președintele Adunării Naționale, scrie într-un articol că în rîndurile forțelor străine care acționează pe arena socială în actualul proces de reînnoire se înscriu și cele care tind spre revenirea la ceea ce a fost înainte de ianuarie, spre rînduielile vechi, criticate de opinia publică cehoslovacă și pe care acestea „le prezintă ca un model al trăiniciei socialismului". Adepții tendințelor conservatoare încearcă să-și mențină poziții pentru „a frîna procesul de democratizare în partid și societate", se arată într-o declarație adoptată cu majoritate de voturi la conferința orășenească din Praga a P.C.C. Ziarul „Pravda" din Bratislava scrie că elementele conservatoare încearcă să oprească „procesul renașterii" și „să întoarcă lucrurile pe vechiul făgaș".

Pe de altă parte, se arată în „Rude Pravo", unii „vor să profite de situația ce s-a creat, de avantajele procesului democratizării pentru a ataca partidul comunist". Se relevă intenții și acțiuni nesocialiste, cum este organizarea de diverse „cluburi" și „comitete" a căror activitate nu este îndreptată spre dezvoltarea democrației socialiste. Au existat și voci care s-au pronunțat pentru reintrarea în scenă a vechiului partid social-democrat din Cehoslovacia. În rîndul opiniei publice se apreciază chiar că în coloanele unor ziare se manifestă tendințe demagogice menite să stimuleze elementele care visează restabilirea ordinii existente înainte de februarie 1948.

În discuții cu activiști de partid cu funcții de răspundere, cu membri de partid, precum și în documente ale C.C. al P.C.C., în presa de partid am constatat o vie preocupare pentru combaterea tendințelor contrare intereselor dezvoltării progresiste a țării, atît a celor cu caracter conservator cît și a celor cu caracter neosocialist, pentru creșterea rolului conducător al partidului comunist în viața socială. Cu cîteva zile în urmă, Prezidiul C.C. al P.C. din Cehoslovacia, ascultînd o informare „referitoare la întemeierea unor organizații care reflectă diverse interese, inclusiv tendințele disparate de a se crea noi partide politice", a condamnat „încercarea unui grup restrîns de a relua activitatea partidului social-democrat din Cehoslovacia, tendința de a se distruge unitatea politică realizată de clasa muncitoare și, în felul acesta, de a se reînvia o situație existentă în perioada anterioară lui februarie 1948". Recent, ziarul „Pravda"-Bratislava scria: „Noi nu dorim orice fel de democrație, ci numai democrația socialistă care ne garantează libertatea". Caracterizînd rezultatele consfătuirilor primilor secretari ai comitetelor de partid orășenești și raionale, desfășurate în prima jumătate a lunii mai, Prezidiul C.C. arăta că acestea „au confirmat unitatea de vederi în problema întăririi tendințelor pozitive ale dezvoltării și necesitatea de a se contraacționa față de tendințele de a folosi procesul de democratizare împotriva partidului comunist și a socialismului". Referindu-se la activitatea presei, O. Cisar, membru al Secretariatului C.C., sublinia că actuala situație impune o răspundere și mai mare pentru ziariștii cehoslovaci, că e nevoie ca „ziariștii să verifice cu mai multă răspundere decît pînă în prezent justețea informațiilor obținute", „să formeze opinia publică în spiritul programului de acțiune și al întregii politici a partidului".

În rîndul a numeroși comuniști cu care am stat de vorbă se manifestă puternic preocuparea pentru întărirea rolului conducător al partidului comunist în viața societății, în opera de construcție a socialismului. La Ostrava ni s-a spus, de pildă, că se preconizează perfecționarea sistemului de organizare și de activitate a organizațiilor de bază ale partidului din întreprinderi, astfel ca ele să-și poată spori rolul în viața colectivelor respective, să-și poată îndeplini cu mai mult succes sarcinile complexe ce le revin. În unele întreprinderi ni s-a spus că, datorită aplicării unor noi metode de muncă, organizațiile de partid și-au sporit simțitor prestigiul, au crescut stima și încrederea oamenilor muncii față de comuniști. După cum informa zilele trecute ziarul „Rude Pravo", în primul trimestru al acestui an au fost primiți în rîndurile Partidului Comunist din Cehoslovacia aproape 10 000 de noi membri — îndeosebi din rîndurile tineretului — cu 13 la sută mai mult decît în perioada corespunzătoare a anului trecut.

Zilele acestea au avut loc consfătuiri cu primii secretari ai comitetelor regionale și raionale de partid, cu președinții organizațiilor de bază din întreprinderile industriale și cu președinții organizațiilor de bază care activează în agricultură — în cadrul cărora s-a afirmat puternic hotărîrea de a întări continuu forța de influențare și de mobilizare a partidului, rolul său conducător. La 29 mai vor începe lucrările Plenarei C.C. al P.C.C. care va discuta situația politică actuală și care, așa cum se apreciază în opinia publică, va reprezenta un pas important în sporirea continuă a rolului partidului în organizarea și conducerea vieții sociale a țării. Așa cum arăta primul secretar al C.C. al P.C.C. vorbind despre înnoirea și progresul societății socialiste cehoslovace, „această problemă nu poate fi concepută altfel decît în modul în care poate fi realizat mai bine rolul conducător al partidului în condițiile actuale ale construcției noastre socialiste. Fapt este că partidul, dacă dorește să obțină noi succese în construcția socialistă, nu poate renunța la rolul său conducător".

Paralel cu preocupările pentru perfecționarea organizării vieții economice și sociale, pentru creșterea influenței și autorității partidului, în conducerea procesului de construcție socialistă, în Cehoslovacia se acordă o atenție deosebită și activității internaționale a țării, orientării judicioase a politicii externe a partidului și statului.

În numeroase ocazii, în cuvîntări publice, conferințe de presă, interviuri sau convorbiri, conducătorii de partid și de stat cehoslovaci subliniază principiile care stau la baza politicii externe a Cehoslovaciei. Se relevă că la baza politicii externe cehoslovace va sta și pe viitor întărirea prieteniei și alianței cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări socialiste. „Republica Socialistă Cehoslovacă — a spus președintele republicii Ludvik Svoboda — va rămîne și pe viitor credincioasă legăturilor ei de alianță cu Uniunea Sovietică și celelalte țări socialiste... Vom depune eforturi pentru întărirea în continuare a unității și prieteniei noastre cu țările socialiste pe baza principiilor egalității în drepturi, respectului reciproc și solidarității internaționale".

De multe ori am avut prilejul să mă conving că țara noastră, politica partidului și guvernului român se bucură în Cehoslovacia de o deosebită apreciere, că oamenii muncii cehoslovaci se pronunță pentru întărirea prieteniei, colaborării și alianței frățești dintre țările noastre. Nu de puține ori presa a relevat, de asemenea, cu satisfacție simpatia cu care România urmărește actualul proces de dezvoltare a democrației socialiste din Cehoslovacia. În ambele noastre țări este vie ideea că popoarele român și cehoslovac sînt legate prin vechi și bune raporturi de colaborare și prietenie frățească. „Fii înaintați ai popoarelor noastre — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — luptători pentru progres social, forțele revoluționare din România și Cehoslovacia au fraternizat nu o dată și s-au întrajutorat în luptă, năzuind spre aceleași țeluri inspirate de interesele vitale ale popoarelor lor, de nevoile dezvoltării progresiste ale societății". Ridicată pe un plan superior în epoca construcției socialiste, prietenia și colaborarea multilaterală româno-cehoslovacă se dezvoltă favorabil, în interesul celor două țări și popoare, al cauzei socialismului și păcii, pe baza principiilor internaționalismului, ale respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și întrajutorării reciproce. P.C.R. și P.C.C. pun la baza relațiilor lor dreptul fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică, strategia și tactica revoluționară, de a aplica adevărurile generale ale marxismului la condițiile concrete ale fiecărei țări, de a ține seama în activitatea lor de cerințele vieții, realității sociale în mijlocul cărora trăiesc.

Conducătorii de partid și de stat cehoslovaci declară că R.S.C. își va extinde relațiile de colaborare cu toate țările care doresc acest lucru, indiferent de regimul lor social-politic, aducîndu-și astfel contribuția la victoria cauzei progresului și păcii în lume, la destinderea internațională, la dezvoltarea colaborării între popoare.

Străbătînd în aceste zile Cehoslovacia, discutînd cu oameni de cele mai diferite profesii, vizitînd întreprinderi industriale, încerci sentimentul încrederii profunde în viitorul socialist al țării prietene, în faptul că P.C.C., bucurîndu-se de sprijinul poporului, va rezolva cu succes problemele sociale care stau în prezent în fața țării. Practica istorică a demonstrat că preocupările pentru perfecționarea vieții sociale, lărgirea continuă a democrației socialiste, înlăturarea a ceea ce este depășit de viață, servesc progresului socialist din țara respectivă și cauzei socialismului în întreaga lume.

Am avut adeseori prilejul să exprim colegilor mei cehoslovaci convingerea că popoarele ceh și slovac vor reuși, sub conducerea partidului comunist, să ridice pe noi trepte ale progresului și civilizației societatea socialistă cehoslovacă.

Ședințe ale unor comisii permanente C.A.E.R.

BELGRAD 28 (Agerpres). — În orașul iugoslav Herțegnovi s-au încheiat lucrările Comisiei permanente C.A.E.R. pentru siderurgie. La lucrările comisiei au luat parte delegații ale țărilor membre ale C.A.E.R.: Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Polonia, România, Ungaria și U.R.S.S. În conformitate cu acordul dintre C.A.E.R. și guvernul R.S.F. Iugoslavia, la lucrările comisiei a participat reprezentantul Iugoslaviei. La invitația C.A.E.R., la ședința comisiei a fost de față un reprezentant al Comisiei economice O.N.U. pentru Europa. Comisia permanentă a analizat probleme ale colaborării economice și tehnico-științifice a C.A.E.R. și R.S.F.I. în domeniul siderurgiei și alte probleme.

★

ULAN-BATOR 28 (Agerpres). — La Ulan Bator a avut loc cea de-a 25-a ședință a Comisiei permanente C.A.E.R. pentru agricultură. La ședință au luat parte delegații din partea țărilor membre ale C.A.E.R.: Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Mongolia, Polonia, România, Ungaria, U.R.S.S.

Comisia a adoptat programul de muncă în legătură cu coordonarea planurilor de dezvoltare a agriculturii țărilor interesate — membre ale C.A.E.R. — pe perioada 1971—1975, precum și recomandări în vederea îndeplinirii prevederilor protocolului celei de-a 33-a ședințe a comitetului executiv al consiliului îndreptate spre sporirea în țările membre ale C.A.E.R. a producției de furaje proteice și a examinat raportul cu privire la activitatea desfășurată de comisie în 1967, elaborînd propuneri cu privire la direcțiile activității sale viitoare.

La ședința comisiei au fost examinate, de asemenea, unele probleme ale colaborării țărilor membre ale C.A.E.R. în domeniul ocrotirii plantelor, medicinei veterinare, mecanizării agriculturii, silviculturii etc. și au fost adoptate recomandări corespunzătoare. Conducătorii delegațiilor au luat cunoștință de activitatea unor întreprinderi agricole din R.P. Mongolă și au făcut un schimb de informații în legătură cu problemele actuale ale dezvoltării agriculturii țărilor lor. Ședința comisiei s-a desfășurat într-o atmosferă prietenească și de unanimitate.

viața internațională

Se intensifică mișcarea revendicativă în Franța

● Greva generală continuă în întreaga țară ● Alain Peyrefitte, ministrul educației naționale, și-a prezentat demisia ● Începerea convorbirilor între reprezentanții P. C. Francez și Federației Stîngii Democrate și Socialiste ● Agenția France Presse în grevă

PARIS 28 — Corespondentul Agerpres, Al. Gheorghiu, transmite : Greva generală cu ocuparea întreprinderilor continuă în întreaga Franță, cu tendința de a se lărgi. În urma refuzului greviștilor de a accepta propunerile elaborate după discuțiile dintre sindicate, guvern și patronat, atmosfera a devenit și mai încordată. Conducătorii diferitelor sindicate au declarat că pe viitor discuțiile vor fi purtate la nivelul federațiilor sindicale și direcțiilor patronale ale întreprinderilor, pe sectoare și ramuri economice hotărîrea fiind luată de muncitorii înșiși. Negocierile dintre sindicatele muncitorilor feroviari și ministrul transporturilor, Jean Chamant, au fost întrerupte în noaptea de luni spre marți, fără să se ajungă la vreun acord.

Confederația Generală a Muncii (C.G.T.) a dat publicității un comunicat în care, examinînd situația creată după respingerea de către muncitori a protocolului încheiat între confederațiile sindicale, guvern și patronat, reamintește revendicările sale esențiale : sporirea substanțială și generală a salariilor, reducerea săptămînii de lucru, reducerea vîrstei de pensionare și abrogarea ordonanțelor guvernamentale în domeniul securității muncii. C.G.T. cere negocieri imediate pe ramuri industriale și sectoare profesionale și în sectorul naționalizat și public.

Într-o declarație consacrată situației din țară, primul ministru Georges Pompidou a anunțat demisia lui Alain Peyrefitte, ministrul educației naționale. Pompidou a precizat că însuși Peyrefitte a luat această hotărîre pentru a înlesni calmarea situației. Primul ministru francez a făcut cunoscut că va asigura personal interimatul Ministerului Educației Naționale și că intenționează să solicite unor cadre didactice universitare de prestigiu unanim recunoscute să examineze condițiile care să ducă la reducerea actualei tensiuni din universități și să facă propuneri privind o viitoare reformă universitară. Reprezentanți ai studenților subliniază că Peyrefitte este una din figurile puterii actuale pe care o resping în bloc. În același sens s-a pronunțat și Sindicatul național al învățămîntului superior. Totodată, Sindicatul național al învățămîntului secundar a lansat un apel cerînd „întărirea grevei".

Într-o scrisoare adresată lui Waldeck Rochet, secretar general al P.C. Francez, François Mitterand, președintele Federației Stîngii Democrate și Socialiste (F.S.D.S.) a răspuns favorabil propunerii făcute de Biroul Politic al P.C.F. privind organizarea imediată a unei întîlniri a conducătorilor celor două formațiuni politice în vederea elaborării unui „program minim comun".

În propunerea sa Waldeck Rochet, secretarul general al P.C. Francez, a subliniat din nou necesitatea înlocuirii puterii personale, creării unui guvern popular și de uniune democratică, cu participarea comuniștilor pe baza unui program minim comun. El a arătat că partidul comunist și Federația Stîngii Democrate și Socialiste își pot asuma imediat angajamente privind „satisfacerea revendicărilor esențiale pentru care sînt în grevă 9 milioane de muncitori" și „crearea unei universități moderne și democratice". „Imediat ce va fi încheiat acordul nostru — a spus Rochet — vom putea lansa împreună un apel maselor populare din Franța ca să susțină propunerile noastre".

Într-o declarație făcută Agenției France Presse, Waldeck Rochet a declarat că „nu putem accepta simpla înlocuire a actualului guvern cu un altul care nu ar satisface revendicările și care ar marca reîntoarcerea la un trecut detestabil, caracterizat prin faptul că guvernele se pretindeau a fi de stînga, în timp ce duceau o politică de dreapta, ținînd clasa muncitoare și partidul comunist departe de conducerea țării". Totodată, el a subliniat că nu trebuie „să se deschidă calea unui regim înfeudat politicii americane". Ziarul „l'Humanité" de marți scrie : Este evident că protestul uriaș care se desfășoară în uzine va merge dincolo de aceste revendicări.

Tot în cursul zilei de marți, François Mitterand, președintele Federației Stîngii Democrate și Socialiste, candidat unic al stîngii la alegerile prezidențiale din 1965, a anunțat în cadrul unei conferințe de presă că este hotărît să-și depună din nou candidatura pentru postul de președinte al Franței în cazul cînd generalul de Gaulle ar părăsi actuala funcție de șef de stat, ca urmare a referendumului de la 16 iunie. Mitterand a subliniat, de asemenea, că într-o astfel de situație ar putea fi format un guvern de tranziție prezidat de fostul prim-ministru, Mendes France, care ar avea ca sarcină imediată să organizeze, pînă în luna octombrie, noi alegeri legislative.

O telegramă A.F.P. a anunțat că marți seara, la Paris au început convorbirile între reprezentanții Partidului Comunist Francez și cei ai Federației Stîngii Democrate și Socialiste, în vederea elaborării unui program comun.

O ultimă știre transmisă în cursul nopții de Agenția France Presse anunță că Adunarea generală a lucrătorilor marii agenții franceze de presă s-au pronunțat pentru grevă, cu efect imediat.

O. N. U.

● CUVÎNTAREA LUI U THANT LA REUNIUNEA PRILEJUITĂ DE ZIUA ELIBERĂRII AFRICII ● SITUAȚIA DIN HAITI ÎN DISCUȚIA CONSILIULUI DE SECURITATE

NEW YORK 28 (Agerpres). — Luînd cuvîntul la reuniunea solemnă, organizată luni după-amiază la Palatul Națiunilor Unite cu prilejul Zilei eliberării Africii, secretarul general al O.N.U., U Thant, a arătat că în pofida unui anumit progres în domeniul decolonizării, situația dintr-o serie de regiuni ale Africii continuă să provoace îngrijorare. Organizația Națiunilor Unite, a spus el, nu a putut obține încă aplicarea deplină a Declarației O.N.U. cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale. Guvernul Republicii Sud-Africane refuză să îndeplinească rezoluțiile O.N.U. privind Africa de sud-vest, a spus U Thant, menționînd că nu s-a înregistrat pînă în prezent progrese nici în eliberarea coloniilor portugheze din Africa, iar situația din Rhodesia este îngrijorătoare. Secretarul general al O.N.U., U Thant, a subliniat că tendința unor forțe de a împiedica decolonizarea Africii este legată de evenimentele din alte cîteva regiuni ale lumii și în special de războiul din Vietnam și situația încordată din Orientul Apropiat.

Luni seara, a avut loc reuniunea Consiliului de Securitate, convocată la cererea guvernului haitian, pentru a dezbate situația creată în această țară în urma debarcării unor grupuri înarmate ale exilaților haitieni.

Delegatul haitian Arthur Bonhome a cerut membrilor organismului O.N.U. să ia măsurile necesare „pentru a împiedica violarea integrității teritoriale și suveranității naționale" a țării sale. El a declarat că avioanele, piloții și bombele lansate asupra teritoriului haitian erau de origine americană.

Reprezentantul Braziliei a arătat că, după părerea sa, O.S.A. (Organizația Statelor Americane) este singurul organ competent să examineze situația, declarînd că nu trebuie luate măsuri concrete pînă cînd nu vor fi clarificate împrejurările în care a avut loc debarcarea. Arthur Goldberg, reprezentantul S.U.A., a declarat că guvernul american este dispus să colaboreze cu guvernul haitian pentru a face lumină în această situație.

Reprezentantul U.R.S.S., I. Malik, a arătat că delegația sovietică la O.N.U. va examina cu cea mai mare atenție materialele cu privire la situația din Haiti aflate la dispoziția Consiliului. Membrilor Consiliului de Securitate li s-au adus apoi la cunoștință declarațiile reprezentanților Republicii Jamaica și Republicii Dominicane la O.N.U., în care se subliniază că aceste țări nu au participat în nici un fel la debarcarea grupurilor înarmate în Republica Haiti. Consiliul de Securitate și-a suspendat apoi lucrările.

MOSCOVA

Vizita delegației Comitetului municipal București al P. C. R.

MOSCOVA 28. — Corespondentul Agerpres, N. Cristoloveanu, transmite : La 28 mai, delegația Comitetului municipal București al P.C.R. și a Consiliului popular al municipiului București, condusă de tovarășul Dumitru Popa, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., primarul general al Capitalei, a vizitat metroul și șantierul de construcție a unui nou pod peste rîul Moscova.

Seara, în cinstea reprezentanților Bucureștiului, Comitetul orășenesc Moscova al P.C.U.S. și Comitetul Executiv al Sovietului orășenesc Moscova au oferit o masă la care a participat, de asemenea, Teodor Marinescu, ambasadorul Republicii Socialiste România în U.R.S.S. Au luat parte V. V. Grișin, membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al Comitetului orășenesc Moscova al P.C.U.S., V. I. Konotop, prim-secretar al Comitetului regional Moscova al P.C.U.S., președintele Consiliului de conducere al Asociației de prietenie sovieto-române, V. F. Promîslov, președintele Comitetului Executiv al Sovietului orășenesc Moscova, N. T. Kozlov, președintele Comitetului Executiv al Sovietului regional Moscova, și alte persoane oficiale.

Apelul C. C. al Alianței forțelor naționale democratice și pașnice din Vietnam

SAIGON 28 (Agerpres). — Citînd postul de radio „Eliberarea", agenția V.N.A. anunță că în zilele de 14 și 15 mai a avut loc o ședință a Comitetului Central al Alianței forțelor naționale democratice și pașnice din Vietnam, organizație recent creată în Vietnamul de sud. În cadrul ședinței, Comitetul Central a trecut în revistă activitatea sa, a analizat situația actuală și a elaborat politica pentru viitor.

Comitetul Central al Alianței a adresat tuturor păturilor populației, tuturor forțelor politice, tuturor patrioților din Vietnamul de sud apelul „de a-și unifica rîndurile, de a se ridica la luptă folosind orice mijloace de acțiune, orice arme pentru a înlătura clica trădătoare Thieu-Ky, pentru a determina Statele Unite să retragă trupele lor din Vietnamul de sud, pentru ca poporul vietnamez să poată trăi în condițiile independenței, democrației și păcii".

Comitetul Central al Alianței a dat de asemenea o declarație în care se subliniază că Statele Unite și aceliții lor supun bombardamentului de artilerie și raidurilor aeriene regiuni dens populate, cartiere ale Saigonului și ale altor orașe din Vietnamul de sud. Bombardierele strategice americane „B—52" acționează în împrejurimile Saigonului iar elicopterele americane mitraliază pe refugiații civili. În încheiere se subliniază că Comitetul Central al Alianței forțelor naționale democratice și pașnice din Vietnam condamnă în fața întregii opinii publice mondiale crimele imperialiștilor americani și ale marionetelor lor care sfidează toate normele dreptului internațional.

Lupte violente în Vietnamul de sud

SAIGON 28 (Agerpres). — Luptele pe teritoriul Vietnamului de sud au fost caracterizate marți printr-o notă sporită de intensitate. În capitala sud-vietnameză, obiectivul forțelor patriotice l-a constituit marele centru de comunicații militare, unul dintre cele mai importante elemente ale rețelei globale de comunicații a forțelor armate ale S.U.A. în suburbia Gia Dinh, precum și în districtul Phu Lam din Cholon au avut loc lupte îndelungate de stradă. Tot marți, patrioții sud-vietnamezi au cucerit în urma unui atac puternic localitatea Hau Duc, situată la 70 de kilometri sud de Da Nang, și au reușit să pătrundă în orașul Dalat, stațiune de munte din regiunea platourilor înalte.

R. F. A GERMANIEI

PUTERNICE MANIFESTAȚII ÎMPOTRIVA ADOPTĂRII LEGILOR EXCEPȚIONALE

BONN 28 (Agerpres). — În Germania occidentală crește valul de proteste ale sindicatelor și studenților împotriva adoptării legislației excepționale, în prezent în dezbaterea Bundestagului în cea de-a treia lectură.

După cum se știe, această legislație este destinată să înlocuiască, în situații ce vor fi apreciate drept excepționale, actualele prevederi constituționale și să acorde guvernului împuterniciri speciale. Definirea acestor situații este însă imprecisă (se menționează în mod vag un atac sau pericol de atac din afară), ceea ce determină opinia publică vest-germană să exprime temeri față de eventualitatea folosirii legislației excepționale și pentru reprimarea unor mișcări sociale sau politice interne. Oponenții legislației de urgență văd în prevederile ei o serioasă știrbire a drepturilor cetățenești și baza juridică pentru o eventuală instaurare a unui regim totalitar atunci cînd cercurile conservatoare vor considera că interesele lor sînt primejduite. În principalele orașe vest-germane au avut loc luni demonstrații, greve și marșuri de protest ale muncitorilor și studenților. Universitățile din Frankfurt pe Main, München, Bochum, Goettingen și numeroase alte universități continuă să fie închise, deoarece studenții le-au ocupat și boicotează cursurile. La Bochum și Goettingen au avut loc ciocniri violente. La Mainz, un grup de studenți au declarat greva foamei. 32 de profesori și alți membri ai corpului didactic de la Universitatea din Frankfurt pe Main au adresat deputaților din Bundestag o scrisoare în care expun consecințele nefaste ale adoptării legislației excepționale și subliniază că prevederile acesteia contravin spiritului constituției țării.

La Bonn se consideră că această legislație, aprobată în Bundestag în primele două lecturi, este în mod practic adoptată, cea de-a treia lectură nereprezentînd decît o simplă formalitate.

Adoptarea legislației a fost sprijinită de S.U.A., Anglia și Franța, care, în note similare adresate luni guvernului vest-german, se declară de acord să renunțe la drepturile lor de ocupație din Germania occidentală, după ce legislația excepțională va fi fost adoptată. În aceeași zi, într-un interviu televizat, Willy Brandt, ministrul vest-german al afacerilor externe, a salutat acordul celor trei puteri occidentale, subliniind totodată „importanța politică" a legislației. În cercurile politice de la Bonn, citate de agenția France Presse, se precizează, pe de altă parte, că, o dată cu notele transmise guvernului vest-german, ambasadorii S.U.A., Angliei și Franței au remis un document anexă în șase puncte, în care se prevede că cele trei puteri occidentale „își rezervă dreptul de a face singure față, chiar pe calea armelor, oricărei amenințări imediate care ar plana asupra securității trupelor lor staționate pe teritoriul Republicii Federale a Germaniei". Acest document, subliniază observatorii, scoate în evidență caracterul iluzoriu al renunțării celor trei puteri occidentale la drepturile lor de ocupație.

Declarația agenției TASS

MOSCOVA 28 (Agerpres). — La Moscova a fost dată publicității o declarație a agenției TASS în care se arată că cercurile conducătoare ale Uniunii Sovietice consideră de datoria lor să avertizeze în legătură cu adoptarea unor legi excepționale în R. F. a Germaniei și să atragă atenția asupra faptului că aceste legi pot avea urmări grave pentru interesele păcii în Europa. Guvernul R. F. a Germaniei și guvernele acelor puteri occidentale, care sprijină cursul politicii acestuia — se spune în declarație — trebuie să aibă în vedere faptul că Uniunea Sovietică nu se va împăca cu creșterea forțelor militarismului, revanșismului și neonazismului în R. F. a Germaniei.

★

BERLIN 28 (Agerpres). — După cum anunță agenția A.D.N., Ministerul Afacerilor Externe al R. D. Germane și-a exprimat protestul față de intenția guvernului de la Bonn de a organiza în Berlinul occidental, între 28 mai—2 iunie, „Sărbătoarea sportivilor din R. F. a Germaniei" sub patronajul președintelui R.F.G., Heinrich Lübke. Berlinul occidental, se spune în declarație, constituie o unitate politică de sine stătătoare, care nu a aparținut niciodată R. F. a Germaniei.

NOTE

Dispariția unui nou submarin atomic american

Pentagonul a confirmat marți dispariția submarinului nuclear american „Scorpion". Submarinul, care a părăsit Statele Unite în ziua de 15 februarie, efectuase alături de flota a VI-a americană manevre în Marea Mediterană și, conform programului stabilit, trebuia să sosească luni la orele 18 GMT în portul Norfolk din statul Virginia. Ultimul său mesaj a fost recepționat acum o săptămînă, la 21 mai, cînd se afla pe drumul de întoarcere spre S.U.A., în Atlantic, la cîteva sute de mile de insulele Azore. Lipsa prelungită de contact prin radio a fost considerată la început normală „pentru un submarin aflat în misiune". (Propulsată cu energie atomică, nava este capabilă să parcurgă aproximativ 100 000 km fără escală. „Scorpionul" măsoară 77 metri lungime, are un deplasament de 3075 tone și ia la bord un echipaj de 99 de persoane).

După ce s-a constatat că nava „Scorpion" întîrzie să sosească la bază, cercurile militare din incinta Pentagonului au fost cuprinse de neliniște. Un mare dispozitiv aeronaval a fost pus să exploreze Atlanticul în speranța de a regăsi submarinul și a salva echipajul său. Opt submersibile, zece nave de suprafață și numeroase avioane cu rază mare de acțiune efectuează cercetări de recuperare pe ruta Norfolk-Azore, unde se crede că a dispărut „Scorpion". Aria de investigare se întinde pe o lungime de 3 400 km. Condițiile meteorologice sînt foarte grele. O furtună violentă bîntuie această zonă din Atlantic.

În relatările lor, agențiile de presă amintesc de un caz similar care s-a întîmplat în urmă cu cinci ani : catastrofa submarinului „Thresher" petrecută la 10 aprilie 1963, tot în Atlantic, la aproximativ 220 mile de Boston. Cei 129 de oameni care se aflau la bordul acestui vas-amiral, primul dintr-o serie de submarine de atac de tip nou, au plătit atunci cu viața din cauză că standardele unora dintre instalațiile aflate la bord „nu îndeplineau condițiile necesare pentru a acționa în deplină siguranță".

Aceleași cauze au provocat și ciocnirea în 1965, în apropiere de Gibraltar, a submarinului atomic american „Ethan Allen" cu petrolierul norvegian „Octavian". La bordul submarinului se aflau rachete Polaris cu focoase nucleare. Întîmplarea a făcut însă ca incidentul să nu se transforme într-o catastrofă nucleară de proporții în apele atît de populate ale Mediteranei. Dacă pericolul contaminării cu substanțe radioactive a fost evitat atunci, în schimb nu pot exista nici un fel de garanții că asemenea accidente nu se vor repeta în Mediterana, unde patrulează zi și noapte flota a VI-a americană, în Atlantic, ca și în alte puncte ale globului pe unde trec navele S.U.A. cu primejdioase încărcături nucleare. Cazul „Scorpion", ca și „Thresher", Palomares, Thule constituie un avertisment și totodată o chemare la intensificarea luptei pentru interzicerea armelor nucleare și distrugerea stocurilor existente — singura cale pentru evitarea unor asemenea „accidente".

G. BONDOC

CONFERINȚA DE PRESĂ A PREȘEDINTELUI JOHNSON

WASHINGTON 28 (Agerpres). — Într-o conferință de presă ținută marți la Casa Albă, președintele Johnson a declarat că „Statele Unite vor continua să examineze cu răbdare dacă tratativele de la Paris pot duce la rezultate constructive". El a reafirmat în același timp poziția exprimată în discursul de la 31 martie în care condiționa oprirea completă a bombardamentelor asupra R. D. Vietnam de ceea ce numea „un răspuns de reciprocitate" din partea Hanoiului la încetarea parțială a bombardamentelor anunțată atunci. Președintele S.U.A. a făcut această declarație după o primă întrevedere pe care a avut-o în cursul dimineții cu Cyrus Vance, unul din principalii membri ai delegației americane la negocierile cu reprezentanții R. D. Vietnam de la Paris.

Cu același prilej Johnson a anunțat că a invitat la reședința sa din Texas pe generalul William Westmoreland, comandant suprem al forțelor americane în Vietnamul de sud, și pe primul ministru australian care se află într-o vizită în S.U.A. pentru a discuta problemele legate de războiul din Vietnam. Întîlnirea ar urma să aibă loc, potrivit agenției Associated Press, joi sau vineri.

PROTESTUL COMBATIV AL FERMIERILOR ÎMPOTRIVA „PIEȚEI COMUNE AGRICOLE"

— Ciocniri de stradă la Bruxelles —

Poliția belgiană încearcă să împrăștie demonsfrația fermierilor vest-europeni

Mii de fermieri din țările membre ale Comunității economice europene (C.E.E.) au venit la Bruxelles, unde se desfășoară reuniunea miniștrilor agriculturii ai „celor șase", să-și exprime nemulțumirea în legătură cu o serie de măsuri preconizate în cadrul politicii agricole a Pieței comune. Pe străzile centrale ale capitalei belgiene s-au semnalat ciocniri între demonstranți și poliție. Abia spre seară, după încheierea primelor trei ore de dezbateri, o delegație de fermieri a reușit să înmîneze o moțiune de protest ministrului francez al agriculturii, Edgar Faure, care prezidează reuniunea.

Agricultorii din țările Pieței comune reclamă respectarea angajamentelor încheiate de către miniștrii țărilor membre ale C.E.E., în iulie 1966, în legătură cu regimul produselor lactate — angajamente care garantau susținerea prețurilor. Moțiunea exprimă refuzul țăranilor de a accepta propunerile Comisiei C.E.E. de reducere a prețurilor de achiziționare a produselor de carne și a laptelui.

Corespondență din Bruxelles de la François Bailly

După cum se știe, punctele de litigiu ale întîlnirii ministeriale de la Bruxelles se referă la mijloacele de „resorbire" a stocurilor excedentare de produse lactate, mai ales de unt, existente în cadrul Pieței comune. Desfacerea acestor excedente în afara perimetrului comunitar necesită subvenții dintr-un fond special. Dar, „cei șase" nu au reușit încă să cadă de acord asupra modalităților de constituire a acestui fond. Pe de altă parte, în vederea evitării supraproducției, Comisia C.E.E. a preconizat micșorarea prețului la unt, măsură care afectează mai cu seamă pe micii producători din Belgia, Luxemburg etc., specializați în producția lactatelor. De pildă, prețul mediu actual al unui litru de lapte este în Belgia de 4,55 franci belgieni, în timp ce pe ansamblul Pieței comune se încearcă stabilirea unui preț comunitar de 4,20 franci. Nivelul acesta este nerentabil pentru țăranii belgieni, care depind într-o mare măsură de utilajul agricol livrat de firmele particulare. Politica comunitară tinzînd să comprime prețurile de achiziție a produselor agricole lasă în schimb deplină libertate furnizorilor industriali, ceea ce diminuează evident veniturile producătorilor agricoli. Problema se pune, în termeni generali, în același grad pentru agricultorii celorlalte țări membre ale Pieței comune.

Pe de altă parte, reducerea prețului laptelui și al cărnii este de natură să provoace o distrugere masivă a animalelor producătoare de lapte și carne, urmată de o accelerare a exodului forței de muncă de la sat la oraș.

Țăranii protestează, totodată, împotriva marilor producători agricoli, care sînt favorizați de politica agricolă comună. „Fondul european de orientare și garanție agricolă", care a fost creat în cadrul comunității vest-europene pentru a modera efectele financiare negative ale aplicării politicii comunitare, este folosit de marii fermieri de cereale din C.E.E. în detrimentul producătorilor mici și mijlocii.

agențiile de presă transmit:

Crucea Roșie a Republicii Socialiste România a acordat Semilunii Roșii din Irak un ajutor constînd din alimente, medicamente, pături și alte materiale pentru populația irakiană, care a avut de suferit de pe urma recentelor inundații provocate de revărsarea fluviului Eufrat. (Agerpres)

Duminică și luni s-au desfășurat alegeri pentru înnoirea consiliului regiunii autonome Friuli-Venezia Giulia. Partidul Comunist Italian a obținut 20,1 la sută din totalul voturilor exprimate (la alegerile pentru Camera deputaților, din 19—20 mai, acesta a însumat în aceeași regiune 19,7 la sută). Ca urmare, în Consiliul regional, P.C.I. a obținut 13 locuri față de 12 în 1964. (Agerpres).

În continuarea călătoriei pe care o face în Republica Chile, Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, a vizitat Universitatea din Valparaiso, unde a fost primit de rectorul acesteia și de Consiliul de conducere al Universității. Au participat profesori și studenți ai Universității, precum și reprezentanți ai autorităților locale.

Însărcinatul cu afaceri-ad-interim al ambasadei R.P. Chineze în Polonia a primit instrucțiuni să comunice ambasadorului S.U.A., John A. Gronouski, propunerea ca a 135-a întîlnire în cadrul convorbirilor chino-americane la nivel de ambasadori, prevăzută pentru 29 mai 1968, să fie amînată pentru mijlocul sau sfîrșitul lunii noiembrie. Data precisă a întîlnirii urmează să fie stabilită prin consultări. (China Nouă)

Janos Kadar, prim-secretar al C.C. al P.M.S.U., și Jenő Fock, președintele guvernului ungar, l-au primit pe Le Thanh Nghi, membru al Biroului Politic al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.D. Vietnam, care face o vizită în R.P. Ungară în fruntea unei delegații economice guvernamentale a R.D. Vietnam. (M.T.I.)

Todor Jivkov, președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, a primit pe Otto Mitterer, ministrul comerțului, industriei și meseriilor al Austriei Cu acest prilej a avut loc o convorbire referitoare la dezvoltarea colaborării economice dintre cele două țări. (B.T.A.)

Delegația parlamentară engleză, care a făcut o vizită de răspuns în Uniunea Sovietică, la invitația Sovietului Suprem al U.R.S.S., a părăsit Moscova, plecînd spre patrie. Luni seara, în ajunul plecării, delegația a fost primită de Nikolai Podgornii, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. (TASS)

La Tokio a sosit Janusz Hrynkiewicz, ministrul industriei constructoare de mașini al Poloniei.

Cu prilejul vizitei pe care o face în R. P. Chineză Kirti Nidhi Bista, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministrul afacerilor externe al Nepalului, la Pekin a fost semnat un acord comercial între R.P. Chineză și Nepal. (China Nouă)

Premiul „Jawaharlal Nehru" pe anul 1968 a fost acordat postmortem pastorului Martin Luther King, fostul lider al populației de culoare din S.U.A., asasinat recent la Memphis. Premiul se decernează pentru activitatea de întărire a păcii și înțelegerii între popoare.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii